PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLVI. št. 52 (13.585)

Trst, torek, 6. marca 1990

Pomembna politična pobuda Predsedstva SR Slovenije

Dokument o narodni spravi

V njem se predsedstvo slovenske republike zavzema za strpno, demokratično, državljansko in ustvarjalno človeško življenje v Sloveniji v trenutku prehoda v pluralistično demokratično politično ureditev

LJUBLJANA — *Predsedstvo Socialistične republike Slovenije je včeraj na svoji seji sprejelo »Izjavo o narodni in državljanski umiritvi«, ki se v javnosti pogosto obravnava kot problem »narodne sprave«. Predsedstvo na resen in premišljen način obravnava državniško kočljivo vprašanje ne samo kot pravnega zastopnika SR Slovenije temveč kot državnega organa, ki mora skrbeti za odnose z vsemi Slovenci, ne glede kje žive. Izrecno so nas zaprosili za objavo v celoti, kar zaradi pomembnosti in važnosti dokumenta tudi opravljamo. Izjava se glasi:*

Predsedstvo SR Slovenije meni, da je v tem resnem in usodnem trenutku prehoda v pluralistično demokratično politično ureditev dolžno spregovoriti o vprašanju, ki se v javnosti obravnava kot problem »narodne sprave«. Namen njegove obravnave mora biti po mnenju Predsedstva SR Slovenije to, da pripomore k nastajanju takega vzdušja v političnem in javnem življenju Slovenije, ko preteklost ne bo več bremenila medčloveških odnosov danes in jutri. To je problem narodne in državljanske umiritve 45 let po končani drugi svetovni vojni. Državna politika mora v interesu javne blaginje biti usmerjena k odpravljanju vsake možnosti sodobnega državljanskega razkola.

Gre za zelo resen problem dokončnega odpravljanja vseh pravnih in, kolikor je to z državno politiko mogoče, tudi moralnih posledic, ki še obstajajo v našem sistemu in v odnosih med ljudmi in ki so nastale zaradi različnega, med seboj sovražnega obnašanja posameznih jugoslovanskih državljanov ali skupin ter državljanov v času druge svetovne vojne na Slovenskem, kar je izviralo iz različnega razmerja ljudi do okupatorja in narodnoosvobodilnega boja. Okvirno dejstvo za zgodovinsko opredelitev razlik v tem razmerju je nedvomno. To je bil čas sovražnega napada na Kraljevino Jugoslavijo in pa sovražne zasedbe in razkosanja jugoslovanskega državnega ozemlja. V tem dogajanju je bila zasedena in razkosana tudi Slovenija. To je bil v vseh zasedenih deželah Evrope čas državljanskega in narodnega odpora proti okupatorjem. Bil je čas udeležbe Slovencev v vojni Združenih narodov proti državam fašistične osi, »za zmago nad hitlerizmom«, kakor so to ti narodi opredelili v prvi svoji skupni izjavi dne 1. januarja 1942 v Washingtonu. Takšen antifašistični narodnoosvobodilni boj Slovencev je bil še posebno nujen, ker na Slovenskem okupatorji niso nastopili samo kot uničevalci svobode, ampak tudi kot uničevalci slovenskega naroda, ki so ga hoteli v obsežnih njegovih predelih takoj zdrobiti in odstraniti. Narodnoosvobodilni boj, ki ga je na Slovenskem organizirala Osvobodilna fronta, je naletel, predvsem v tako imenovani Ljubljanski pokrajini, na nasprotovanje dela državljanov. Ti so se iz različnih razlogov, v glavnem pa iz ideoloških in političnih, deloma pa tudi zaradi napak gibanja, obrnili proti njemu z vsemi sredstvi, vključno z orožjem, in so pri tem tvegali najtesnejše sodelovanje z okupatorjem, z njegovimi oboroženimi silami in z njegovo politično policijo, vse do vključitve v enote za prisežene okupatorju in pod njegovim poveljstvom. Takšno ravnanje v evropskih zasedenih deželah v času druge svetovne vojne je ovrednoteno v evropskem zgodovinopisju nesporno kot sodelovanje z okupatorjem. Govoriti o njem kot o udeležbi v državljanski vojni je mogoče le v prenesenem pomenu, glede na realnost in obseg spopadanja in razkola med ljudmi, nikakor pa ne pravno,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Prepoved mitinga v Ljubljani je bila protiustavna?

BEOGRAD — Prepoved mitinga resnice, ki so ga nameravali 1. decembra lani kosovopoljci pripraviti v Ljubljani, bo poleg dobro znanih političnih in gospodarskih posledic po vsem sodeč dobil tudi ustavne posledice. Pred zveznim ustavnim sodiščem je Predsedstvo Jugoslavije namreč sprožilo postopek za oceno ustavnosti zakona o notranjih zadevah Slovenije in njegovega morebitnega nasprotja z zakonom o splošni ljudski obrambi. Predsedstvo Jugoslavije je v prijavi ustavnemu sodišču opozorilo, da predvideni ukrep prepovedi javnega zbiranja ni v soglasju s tistimi določili zvezne ustave, ki jamčijo svobodo govora in javnega nastopanja zborovanj in drugega javnega zbiranja.

Sovražno razpoloženje proti tujcem se v Firencah nikakor noče pomiriti

FIRENCE — Po pravem križarskem pohodu proti črnim priseljencem v Firencah v karnevalski noči, so se v nedeljo ponoči štirje mladi pretepači z železnimi palicami spet spravili na dva mlada Tunizijca. Ob tem ponovnem izrazu rasne nestrpnosti pa je za vdušje v tem mestu »kulture« zelo zgovoren tudi podatek, da nihče od 15 pretepačev, ki so jih prijeli po nedavnem pretepanju črnih priseljencev, ne obžaluje, kar je storil. Predstavniki sodnih oblasti so tudi sporočili, da je bil pohod proti tujim priseljencem naročen in do podrobnosti organiziran. Preiskovalci so se še pritožili, da nekateri krogi v Firencah nasprotujejo preiskavi, ugotovili pa so tudi, da so bili pretepači na svojem nočnem pohodu deležni podpore slučajnih opazovalcev.

Da se tujim priseljencem v Firencah obetajo hudi časi, potrjujejo tudi številni letaki, s katerimi je včeraj »Vojaški firenški oddelek Göbbelsove brigade« pozival k ustanovitvi rasističnih vojaških oddelkov.

Tri uvodna poročila v Bologni

Večina delegatov podpira Occhetta

BOLOGNA — *Le še dan nas loči od morda zgodovinskega 19. izrednega kongresa KPI v Bologni, kjer naj bi do sobote padla odločitev, kakšna bo prihodnost te stranke, ki prihodnje leto slavi 70. obletnico ustanovitve. Prav lahko se namreč zgodi, da bo bolonjski kongres zadnji v njeni dolgoletni zgodovini in bo prihodnje leto slavnostni 20. kongres istočasno tudi 1. kongres novoformirane stranke levice.*

To usmeritev, da naj bi se KPI na kongresu v Bologni odločila za formiranje nove politične stranke, zagovarja tajnik Occhetto, ki skupaj s svojimi najožjimi sodelavci sestavlja kongresno poročilo, v katerem naj bi konkretno obrazložil svoj predlog, ki ga je prvič podal novembra lani na srečanju z bolonjskimi partizani. Predvsem pa naj bi Occhetto na kongresu povsem jasno odgovoril na vprašanja, kako, s kom in koliko časa bo potrebno za preobrazbo KPI v novo politično formacijo. Bolonjski kongres pa bo nedvomno zgodovinski še po nečem. Prvič se je namreč zgodilo, da KPI prihaja na kongres razdeljena in da bodo predstavljena tri kongresna poročila, ki bodo vsa govorila o prihodnosti KPI. Ob tajniku Occhettu bo imel drugo poročilo, ki ga med drugimi podpirajo Ingrao, Pajetta in bivši tajnik Natta, Aldo Tortorella, ki bo skušal argumentirati stališča tistih, ki nasprotujejo formiranju nove politične sile, zagovarjajo pa prenovo v vrstah KPI in v levici. Tretje poročilo bo predstavil Armando Cossutta, ki se zavzema za socialistično demokracijo v vsej Evropi.

Med temi tremi strujami lahko Occhettova struja računa na dvotretjinsko večino, saj je tajnikove predloge na 129 kongresih federacij (na njih so sodelovali delegati, ki so jih izbrali na 10.736 sekcijskih kongresih) podprlo 66 odstotkov delegatov. Somišljeniki Natte in Ingraa so dobili 30,3 odstotka vseh glasov, Armanda Cossutto pa je podprlo 3,7 odstotka delegatov. V skladu s temi rezultati bo na bolonjskem kongresu sodelovalo 1091 delegatov, od katerih jih 730 (med njimi je tudi Slovenka Nives Košuta) podpira stališča tajnika Occhetta, 324 jih zagovarja stališča drugega kongresnega poročila, Cossutta pa lahko računa le na podporo 37 delegatov.

Predlogi sekretarja KPI Occhetta so z 61,5 odstotka glasov dobili tudi v naši deželi absolutno večino. Za resolucijo Ingraa je glasovalo 30,2 odstotka delegatov, za stališča Cossutte pa jih je bilo 8,2 odstotka. Med štirimi pokrajinskimi federacijami le v Trstu Occhetto ni dobil absolutne večine. Occhettova resolucija je v Trstu dobila le 48,9 odstotka glasov, izredno visok pa je bil odstotek za Cossuttovo resolucijo, ki jo je v Trstu podprlo 20,9 odstotka delegatov, kar je eden najvišjih odstotkov v Italiji.

Naj za konec povemo še, da med povabljenimi prvič ne bo predstavnikov komunističnih partij iz drugih držav, med gosti na kongresu pa bodo prisotni predstavniki diplomatskega zbora v Italiji in cela vrsta uglednih raziskovalcev iz Evrope in ZDA.

Večina kandidatov bo morala na balotažo čez dva tedna

Nedeljske volitve v Sovjetski zvezi potrdile težo demokratičnega bloka

MOSKVA — Po prvih še neuradnih in skrajno pomanjkljivih rezultatih so se na nedeljskih volitvah za republiške in mestne sovjete v Ruski federaciji, Ukrajini in Belorusiji kandidati demokratičnega bloka in drugih demokratičnih sil kar dobro odrezali, večina pa se bo morala pomeriti v drugem krogu volitev, ki bodo čez dva tedna. Le redki so namreč prejeli več kot 50 odstotokov glasov. Med temi je Boris Jelcin, ki je v Sverdlovsku z osemdesetimi odstotki dobesedno porazil svojih enajst protikandidatov. Prav tako je v Leningradu prepričljivo zmagala televizijska novinarka Bela Korkova. Ob uspehih demokratov pa je treba obenem navesti, da so se dobro odrezali tudi predstavniki stare partijske garniture, saj sta bila v prvem krogu izvoljena tako član politbiroja in predsednik Ruske federacije Vitali Vorotnikov kot tudi prvi minister Aleksandr Vlasov. Resnici na ljubo sta oba kandidirala v okrožjih, kjer je ruski demokratični blok skoraj odsoten, prvi v Adigeški avtonomni oblasti, drugi pa v Jakutski avtonomni republiki.

Po podatkih, ki jih je sinoči posredoval osrednji moskovski televizijski dnevnik, so v nedeljo od 1.068 kandidatov v republiški sovjet izvolili le 286 poslancev, vsi ostali bodo morali na balotažo. Med temi je od 70 do 80 odstotkov predstavnikov demokratičnega bloka. To pa še ne pomeni, da bodo na sedanjih volitvah zmagali demokrati. Razmerje sil bo jasno, šele ko bodo prva zasedanja republiških in mestnih sovjetov.

Še bolj pomanjkljivi so podatki iz Ukrajine in Belorusije. Po vsem sodeč se je ukrajinski Ruh dobro odrezal, saj so že v prvem krogu izvolili nekaj predstavnikov tega opozicijskega gibanja, med njimi v Lvovu tudi predsednika tega gibanja Ivana Drača. Slabše so se demokratične sile odrezale v Belorusiji, tako da že očitajo vodilni partijski garnituri, da je z vsemi sredstvi onemogočila demokratičnim kandidatom, da bi se svobodno uveljavili. Kljub temu je bil ob sekretarju beloruske partije Jefremu Sokolovu izvoljen tudi voditelj beloruske narodne fronte »vozrođenje« Zenon Pozniak. Tak rezultat navsezadnje ne preseneča, saj je od vseh treh slovanskih republik, Belorusija tista, kjer je narodna zavest najbolj mlačna.

Poziv za spravo v Zakavkazju

MOSKVA — Vrhovni sovjet Sovjetske zveze je na seji za zaprtimi vrati odobril resolucijo, ki poziva armensko in azerbajdžansko vlado, naj v roku dveh tednov začneta s pogajanji za dosego sporazuma o spravi med obema narodoma. Resolucija ne navaja, kdo je kriv za sedanje stanje, prav tako ne skuša odpraviti vzrokov, ki so dovedli do sedanje napetosti. Po mnenju armenske poslanke Ljudmile Arutiunian je dokument ponoven dokaz »nesposobnosti osrednjih oblasti«. Nekateri poslanci pa so obenem izrazili dvome, ali je tak poziv sploh legitimen, saj bo vladama obeh republik kaj kmalu potekel mandat. Po vsem sodeč pa v Moskvi skušajo doseči spravo še preden bodo v Armeniji in v Azerbajdžanu volitve za obnovo republiškega in mestnih sovjetov. Kakšna bo usoda tega dokumenta ni znano, saj so tako armenski kot azerbajdžanski poslanci navajali, da se morajo predhodno posvetovati z republiškimi sovjeti.

Letna rast cen dokaj umirjena

RIM — Letna inflacijska stopnja je februarja letos ostala »zacementirana« na 6,3 odstotka, kolikor je znašala že mesec dni prej in ravno toliko, kot je znašala februarja lani. V primerjavi z januarjem pa so se drobnoprodajne cene povečale za 0,8 odstotka.

Na letni ravni so se najbolj povečale cene električne energije in goriv, in sicer za 11,9 odstotka, najmanj pa so se dvignile cene storitev in raznih dobrin, ki so bile v primerjavi z lanskim februarjem letos dražje za 5,7 odstotka. Februarsko rast cen je treba pripisati podražitvi tobačnih izdelkov, hotelskih storitev in predvsem 1-odstotni podražitvi živil ter 0,8 odstotnemu dvigu cen storitev in raznih dobrin. Nasprotni trend pa je bil februarja opazen pri cenah električne energije.

V Jugoslaviji inflacija pod 10 odstotkov

BEOGRAD — *Po podatkih, ki jih je v prvi TV oddaji z naslovom "Vprašajte ZIS", navedel zvezni sekretar za razvoj Božo Marendić, je februarska inflacija dosegla 8,4 odstotka, se pravi, da je bila po daljšem času prvič spet pod desetimi odstotki. Po Marendićevih pričakovanjih se bo inflacija še zniževala in utegne biti marca kar zanemarljivo majhna. Oddaja, v kateri sta nastopili poleg Boža Marendića, še zvezni sekretar za delo, zdravstvo in socialno varstvo Radiša Gačić in guverner Narodne banke Jugoslavije Dušan Vlatković, so pripravili sekretariat ZIS za informacije in vsi TV centri v državi, gostiteljica pa je bila beograjska televizija. Takšne oddaje bodo na sporedu vsakih 15 dni, naslednjo pa bo gostila ljubljanska TV.*

Sinhrotron se mora razviti v skladu s potrebami kraškega prebivalstva

NA 4. STRANI

Medtem ko Kohl še vedno zahteva poljsko odpoved vojni odškodnini

Vse večja razhajanja v bonski koaliciji ob vprašanju dokončnosti meje s Poljsko

BONN — Vprašanje nemške združitve in priznanje dokončnosti vzhodne nemške meje na Odri in Nisi ne povzroča težav samo zahodnemu in vzhodnemu zavezništvu temveč tudi bonski vladni koaliciji. Zahodnonemški kancler Kohl je pred svojim včerajšnjim srečanjem z voditeljem liberalcev in zunanjim ministrom Hansom-Dietrichom Genscherjem skušal zmanjševati razsežnosti spora med liberalci in demokristjani, je pa vseeno ponovil za liberalce nesprejemljivo stališče, da je treba dokončnost meje na Odri in Nisi pogojevati s poljsko odpovedjo vojni odškodnini in z jamstvi o pravicah za nemško manjšino na Poljskem. Po srečanju z Genscherjem pa je moral Kohl priznati, da razhajanj niso zgladili, še več, te so po vsem sodeč še hujše. Genscher pristaja namreč na združitev, a brez izsiljevanj in v okviru mednarodnih pogajanj. Kohl pa s svojimi stališči, da se morajo o združitvi izjasniti predvsem Nemci, skuša odvzeti netiva zahodnonemški desnici, ki že zahteva meje iz leta 1939.

Zahodnonemški socialdemokrati pa bodo že ta teden v Bundestagu predložili načrt o priznanju obstoječe poljsko-nemške meje, ki je v glavnem enak predlogu poljskega premiera Mazowieckega. Po tem načrtu naj bi oba parlamenta, bonski in berlinski, z ločenima resolucijama priznala mejo na Odri in Nisi, obe državi pa naj bi dosegli sporazum s Poljsko še pred združitvijo.

Kako kočljiva je vsa zadeva zgovorno priča mrzlična diplomatska dejavnost obeh nemških držav in njunih zavezništev. Včeraj je v Moskvo ponovno prispel vzhodnonemški premier Modrow, ki bo sovjetskim voditeljem posredoval zadnje informacije o dogovarjanju med obema Nemčijama. Ministri zunanjih zadev sedmih držav članic varšavskega pakta se bodo že 17. marca sestali v Pragi, da bi razpravljali o nemškem vprašanju. Združitvi ne nasprotuje nobena država, razhajanja so le glede pripadnosti bodoče združene Nemčije kakemu vojaškemu bloku. Medtem ko Sovjetska zveza in Nemška demokratična republika zagovarjata načelo o nevtralnosti in demilitarizaciji, pa se Poljska in Češkoslovaška bojita od blokov neodvisne Nemčije. Že prihodnji teden se bodo predstavniki štirih velesil sestali s predstavniki obeh Nemčij, pred koncem aprila pa bo temu vprašanju posvečeno izredno zasedanje zunanjih ministrov NATO pakta.

Zahodnonemški kancler Kohl se je udeležil zasednja svoje stranke (AP)

V Libanonu kmalu osvoboditev talcev

BEJRUT — Morda se bo zadeva s številnimi zahodnimi talci, ki so v rokah libanonskih šiitov zaključila še pred koncem letošnjega poletja. Tako bi se vsaj dalo sklepati iz dejstva, da sta od nedelje v Bejrutu dva posebna odposlanca iranske vlade. Eden od obeh je Mahmud Rafsandžani, brat iranskega predsednika Hašemija, ki se je pred kratkim že sestal s sirskim zunanjim ministrom Al Šaraajem. Istočasno gre zabeležiti vrsto signalov, ki prihajajo iz Teherana in so namenjeni Beli hiši: namen je na dlani: po dolgih letih nerazumevanja bi Teheran rad spet navezal stike z Washingtonom.

Pri tem moramo omeniti, da je tudi časopis Kayan international, ki ponavadi prenaša stališča najbolj nepopustljivih ajatulahov, sugeriral, naj bi Jesse Jackson in nekdanji ameriški pravosodni minister Ramsey Clark obiskala Iran, češ da sta pokazala razumevanje do islamskega sveta in do držav v razvoju nasploh.

V Milanu konferenca o manjšinah v Evropi

MILAN — *"Zgodovinske manjšine in avtonomistična gibanja na pragu nove Evrope", je bila tema milanske konference, ki so jo priredila nekatera kulturna in ekološka središča (med njimi znani krožek "Il Politecnico") na pobudo milanskega senatorja Guida Polliceja, ki pripada skupini "zelene mavrice". O konferenci smo prejeli tiskovno sporočilo tržaškega komiteja KPI, ki ga v celoti objavljamo.*

Uvodni poročili sta podala Giancarlo Nostrini in Lelio Morricone, ki sta opozorila predvsem na evropsko dimenzijo problematike, saj se narodnosti prebujajo povsod, od Kavkaza do Pribaltika, od Ulstra do Kosova.

S specifičnimi referati je nastopilo še deset govornikov. Med njimi evropski poslanec Alexander Langer, valdostanski senator Cesare Dujany, proučevalca manjšinskih problemov Tavo Burat in Sergio de la Pierre, urednik revije "Etnie" Merelli, iz naših krajev pa še deželni svetovalec Giorgio Cavallo in senator Stojan Spetič.

Cavallo se je še posebej dotaknil procesa integracije v Srednji Evropi in zaviralni vlogi, ki jo opravljajo "sirote hladne vojne", med katerimi še posebej izstopa okosteneli koncept obrambne vloge našega ozemlja, kjer bi sicer lahko prišlo do pravega razcveta mnogonacionalne družbe in kulturnega pluralizma.

Spetič je opozoril na tveganje, da bi narodnostni konflikti v Evropi ne postali alibi za neocentralistične sile in nov razmah večinskega nacionalizma, o katerem imamo na Balkanu dramatična pričevanja. Večinski nacionalizem lahko postane tudi sredstvo pridobivanja glasov v razmerah nastajanja parlamentarne demokracije na Vzhodu. Zato pa je pomembno, da se čim hitreje obnovijo skupni napori za čimbolj izostreno in obvezujočo definicijo evropske kakovosti manjšinske zaščite. Sicer se lahko zgodi, da se bo Italija še naprej sprenevedala, češ da je sama lahko primer zglednega reševanja manjšinske problematike in zato ustanavlja v Benetkah, na pobudo ministra De Michelisa "evropski observatorij" o spoštovanju manjšinskih pravic, v katerem pa (kljub madžarski zahtevi) za sedaj ne bo predstavnikov narodnih manjšin.

Spetič je poudaril, kako italijanski politični razred ščiti samo "dominantne manjšine" na njihovem ozemlju, zanemarja pa manjšine, ki so pomešane in družbeno podrejene. Tak je primer Slovencev, ki se borijo proti logiki "jezikovnih kletk" Maccanicovega predloga, za uveljavitev kulture sožitja in odprtosti.

V odsotnosti zaščitnega normativa se slovenska manjšina pred še vedno grozečo asimilacijo brani predvsem s pomočjo kulture in samostojno gospodarsko osnovo. Le-ta pa je zadnje čase pogostoma izpostavljena pritiskom in poskusom pogojevanja.

Naš odgovor, je zaključil Spetič, so enako družbeno dostojanstvo manjšinskega jezika, razpoložljivost pravic in organizirano sožitje. To je izziv demokratičnim silam v okviru širšega "evropskega tveganja", ko bi integracija vseh Slovencev pod skupno streho, ne glede na meje, spet omogočila Trstu biti pljuča slovenskega zaledja vsaj v enaki meri, kot bi lahko obnovljeno zaživela italijanska prisotnost v Istri, ko bi meje ne ločevale skupnosti, pač pa družile narode na prekrivajočih se "nacionalno-kulturnih prostorih".

Konferenco je zaključil z razmišljanjem o nujnosti obnove evropskega federalističnega duha radikalni senator Corleone.

Zborovanje na Petrovi gori izbruh srbskega nacionalizma

LJUBLJANA — V vseh jugoslovanskih sredstvih množičnega obveščanja krepko odmeva miting, ki so ga v nedeljo priredili na Petrovi gori na ozemlju SR Hrvaške, v osrčju Korduna. Po mnenju hrvaškega tiska je bilo to "nacionalistično srbovanje" s pročetniškimi značilnostmi. Po pisanju srbskih časopisov pa je bilo to veličastno in dostojanstveno zborovanje za Jugoslavijo brez trohice nacionalizma.

Zagrebški "Vjesnik" poroča o mitingu pod krepkim naslovom "Več žvižgov kot govorov" in nato pojasnjuje, da se je na veliko kričalo "Hočemo orožje", "Emigranti proč" (mišljeni so Albanci, ki naj bi se naselili na Kosovu), "Nočemo razdelitve". Povsod so bile skupinice mož s šajkačami, z dolgimi bradami in lasmi, vse polno je bilo srbskih zastav, zastav brez zvezde in s tradicionalnimi štirimi "S". Zahtevali so, da se takoj "zapre Tudjmana", kričali "Slobo, Slobo" in na veliko žvižgali. "Vjesnik" očita, da ni bilo niti ene hrvaške zastave. Osrednji govor je imel narodni heroj Dušan Pekić, ki je zborovanje razglasil za veličastno, na njem naj bi se dogovorili, kako bodo krepili bratstvo in enotnost. Izrekel se je proti razbijačem Jugoslavije, separatistom in nacionalistom. Srbi v Hrvaški niso bili nikoli nacionalisti, niti takrat, ko so v genocidu izgubili tretjino prebivalcev. Nikoli niso za ustaške zločine krivili hrvaškega naroda, toda za napad na zborovanje na Petrovi gori naj bi bilo krivo sedanje vodstvo ZK Hrvaške, nacionalistično povezano s hrvaškimi strankami.

"Vjesnik" podrobno opisuje, kako je hotel spregovoriti skrajni srbski nacionalist Opačić in kako so mu to preprečili, pa kako zmedeno se je miting končal s popivanjem in prepevanjem nacionalističnih srbskih pesmi.

Za beograjsko "Politiko" ima ta shod seveda povsem drugačno podobo. O njem poroča na uvodnem mestu na prvi strani s krepkim naslovom "Brez Jugoslavije ni prihodnosti" in podnaslovom: "Več deset tisoč udeležencev iz mnogih krajev je vzklikalo Jugoslaviji, svobodi, demokraciji, bratstvu in enotnosti". Dušan Pekić: »Odločno zahtevamo, da se naredi konec ravnanju, ki je v korist albanskega separatizma in nacionalizma.«

Dnevnik nato navaja, da so na miting prispeli tisoči ljudi iz Metohije in še tisoč s posebnim vlakom. Pa niso prišli zato, da bi rušili kakršnokoli oblast, temveč, ker so pripravljeni braniti ustavno ureditev SFRJ v vsakem njenem delu. "Politika" posveča mitingu vso peto stran, navaja seveda tudi gesla, med katerimi pa so vsa samo domoljubna in orožja ni zaslediti.

Za ta shod so napovedovali, da naj bi bil nekak poskus umirjenja napete hrvaške situacije in sprave odnosov med Srbi in Hrvati. Očitno pa so množično prišli znani srbski mitingarji, ki so do kraja razgreli ozračje, tako da so se odnosi še bolj zaostrili. Poskus izvažanja prosrbske protiborkratske revolucije se torej na Hrvaškem nadaljuje. Zastavlja se vprašanje mitinga v Zagrebu, katerega so na Petrovi gori večkrat napovedali in ki bi seveda imel še veliko večji odmev.

B. S.

V BiH za odložitev volitev

SARAJEVO — *Delegati skupščine Bosne in Hercegovine so včeraj sprejeli odlok o preložitvi volitev do konca leta in ustavni zakon o podaljšanju mandata sedanjemu sklicu skupščin. Sprejeli so tudi izjavo, s katero obsojajo poskuse prekrajanja Jugoslavije in negiranja narodov Bosne in Hercegovine, kar velja zlasti za programsko usmeritev hrvaške demokratične skupnosti.*

Bush za demobilizacijo contrasov

WASHINGTON — Busheva administracija je pripravila »nujnostni načrt« o demobilizaciji nikaragovskih contrasov. V ta namen bodo v začetku odmerili 3,8 milijona dolarjev, v bistvu kar je ostalo od 50 milijonov dolarjev, ki jih je Washington leta 1989 nakazal kot »humanitarno pomoč«. K tej vsoti bodo dodali še 3,5 milijona dolarjev, ki so jih prejšnji teden namenili za vrnitev contrasov v domovino. Vsoto pa ne bodo nakazali protisandinistom, temveč vladi novoizvoljene Violete Chamorro.

S temi sredstvi naj bi nova nikaragovska vlada omogočila protisandinističnim gverilcem, da bi se ponovno vključili v normalno življenje, kot se je to zgodilo za povratnike v drugi svetovni vojni. Šele kasneje bodo poskrbeli za 250 tisoč nikaragovskih beguncev, ki so se zatekli v Kostariko in v Honduras.

Medtem pa v Managui že odkrito govorijo o »sovladanju« med sandinisti in zvezo 14 strank, ki je zmagala na volitvah. Politično »zrelost« sandinistov je v nedeljo v svoji homiliji pozdravil tudi kardinal Miguel Obando y Bravo. Managuiski nadškof je tudi napovedal, da bo povabil na obisk papeža Janeza Pavla II., da bi s tem nekako popravili zaplete, ki jih je papež doživel med svojim obiskom leta 1983.

• Predsedstvo SR Slovenije objavilo dokument o narodni spravi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

saj ga ni mogoče ločiti od spopada med zasužnjenim narodom in okupatorjem. Ne oziraje se na to nujno zgodovinsko in državnopravno razlikovanje, pa je dejstvo, da je bila v takem spopadu prelita domača kri in da so razni povračilni krvavi ukrepi z obeh strani, pa tudi tisti, storjeni neposredno po koncu vojne, ustvarili zgodovinski problem, kako v miru normalizirati odnose med tako ali drugače razdvojenimi preživelimi državljani in tudi še med njihovimi otroki. Čeprav se je pravni sistem po vojni utemeljil na načelu enakosti vseh državljanov in so tudi ljudje sami sčasoma med seboj našli načine sožitja, se danes ta problem odpira, ker se po skoraj pol stoletja spreminja značaj naše družbe in države, tudi zvezne. Danes je to problem, kako ohraniti, tudi za jutri, sposobnost za strpno, demokratično državljansko in ustvarjalno človeško življenje v naši republiki in širše.

Omenjeni problem prizadeva širši krog ljudi kot pa samo današnje državljane SR Slovenije, saj prizadeva vse Slovence, tudi tiste, bivajoče kot narodna skupnost v sosednjih državah in pa razseljene po vsem svetu. Odločilna za razrešitev celotnega problema je vendarle državna politika SR Slovenije, ta pa se oblikuje znotraj nje same, kot stvar odločanja njenih državljanov. Prvi in odločilni korak k umiritvi in demokratični državljanski spravi je SR Slovenija že storila s tem, ko je uveljavila idejno in politično pluralizacijo družbe. Zato se z vidika Predsedstva SR Slovenije to vprašanje danes postavlja predvsem kot problem trajnega mirnega sožitja med državljani SR Slovenije. Zaradi prizadetosti državljanov pa tudi zaradi nepojasnjenosti nekaterih dejstev v zvezi z omenjenim vojnim dogajanjem in neposredno po končani vojni na naših tleh, nastaja v današnjem času, ko ob najširšem soglasju uvajamo demokratični politični sistem in pravno državo in ko utrjujemo obrise civilne družbe, napetost kot posledica starih ran. Ta napetost prizadeva tako posamezne državljane kot njihovo občestvo, ki naj bi zaživelo sproščeno in brez strahu pred vrnitvijo zlih pojavov iz davno minule vojne.

Predsedstvo SR Slovenije ugotavlja, da glede dogajanj med vojno in ob koncu vojne obstaja tudi odgovornost SR Slovenije, saj ima ta svojo državno kontinuiteto vsaj od sklepov Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju 1. do 3. oktobra 1943. Ob dejstvu, da se slovenska država ne izmika svoji odgovornosti do preteklosti, potrebni za aktualno državljansko umiritev, je treba seveda poudariti, da obstaja tudi odgovornost ljudi, ki so iz idejnih in političnih razlogov na že omenjeni način nastopili v času okupacije proti edinemu realnemu slovenskemu narodnoosvobodilnemu bojevanju. Koliko so oni pripravljeni pripomoči k danes nujni državljanski umiritvi, je odprto vprašanje.

Kar zadeva slovensko državo, gre predvsem za odgovornost, da se ugotovijo in objavijo dejstva o kritičnih dogodkih. Današnja državljanska enakopravnost naj ne ostaja samo v okviru pravnih norm, marveč naj zavestno pospešuje strpnost, vselej potrebno za demokratično sožitje ljudi in naj prispeva k normalizaciji odnosov med Slovenci doma in po svetu, pa tudi z drugimi ljudmi, ki jim je SR Slovenija danes, ali pa jim je bila nekoč domača dežela.

Predsedstvo SR Slovenije meni, da bi v tem smislu državni organi SR Slovenije mogli in morali ukrepati na več načinov. Prvi bi bil preverjanje, ali niso v veljavni pravni ureditvi še določbe in pravne praznine, ki ovirajo popolno državljansko enakopravnost vseh prebivalcev SR Slovenije. Treba bi bilo sprejeti morebiti potrebne zakonske spremembe in dopolnila.

Drugi del odgovornosti državnih organov je uradna ugotovitev in objava osnovnih dejstev o nekaterih dogodkih, ki so se zgodili na naših tleh, pri katerih so vsaj delno bili udeleženi slovenski državni organi. Najbolj pereče in nedvomno najtežje takšno vprašanje je usoda zajetih pripadnikov vojaške formacije, ki se je imenovala »Slovensko domobranstvo«, neposredno po končani vojni. Na predlog Sveta za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin je predsedstvo Skupščine SR Slovenije že sprejelo stališče, da je vsa dogajanja te vrste treba objektivno zgodovinsko prikazati in oceniti. Predsedstvo SR Slovenije podpira ta stališča. Država je predvsem dolžna, da s svojimi zakonskimi normami in predpisi normalizira pogoje za vsakršno znanstveno kvalificirano zgodovinsko raziskovalno dejavnost. Predsedstvo SR Slovenije pa meni, da je država dolžna tudi s svoje strani uradno ugotoviti dejstva v zvezi s kritičnimi dogodki, ki bodo podlaga za končno normalizacijo odnosov med državljani. Znanstveno ugotovljeni in uradno potrjeni podatki bodo namreč podlaga, na katerih bodo državni organi urejali odprta vprašanja. To bi pomenilo začetek urejanja vprašanj v zvezi z grobovi, spominskimi znamenji in drugimi vidiki pietetnega odnosa do vseh mrtvih. Vsi takšni postopki pa morajo potekati organizirano s strani državnih organov in pod nadzorstvom predstavnikov javnosti. Individualne posege v grobišča ali posege neformalnih skupin je treba preprečiti. Sicer ne bo nikoli mogoče postaviti znamenja, ki ga dovolj široka javnost upravičeno pričakuje, da bi z njim zamejili ero umiritve in demokratičnega sožitja ljudi in državljanov. Vsi želimo doseči čas, ki ne bo tuj Prešernovim verzom o edinosti, sreči, spravi, o oblasti, ki pomeni čast. Tak čas ne bo mogel shajati ne brez kritičnega spomina ne brez sposobnosti pozabe.

Predsedstvo SR Slovenije meni, da bi že sklep Skupščine SR Slovenije o takšnem delovanju državnih organov pripomogel k tihemu (morebiti tudi izrecnemu) sporazumu, da se ti problemi ne bi izkoriščali v politične namene. Javnost mora seveda imeti zagotovilo, da se bodo vsa kritična vprašanja s strani države normalno in dosledno obravnavala na podlagi dejstev, ugotovljenih po metodah pravne države. Ne oziraje se na osebni odnos posameznih državljanov ali posameznih njihovih skupin do dogajanj v preteklosti, ki je stvar njihovega prepričanja, je treba izhajati iz dejstva, da se je zgodovina dogodila, da je spremeniti ni mogoče in da je za mirno življenje in ustvarjanje ljudi danes mogoče in potrebno storiti predvsem to, da se ne ponovi tisto zlo iz vojnega dogajanja in povojnega državljanskega obračunavanja, ki je zlo za vse.

Razbitje monopolov terja nove oprijeme

Bogo Samsa

Položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji se v temeljih spreminja. Spremijajo se notranji odnosi, predvem pa je povsem drugačno politično okolje, naše zaledje, od katerega je odločilno odvisen naš obstoj. Spremembe so tako burne, nepričakovane in drastične, da bi o njih še pred dobrim letom sploh ne mogli misliti.

Doslej je bilo naše zaledje za italijanskega sodržavljana slovensko-komunistično. »Slavo-comunismo« je bila krilatica, pogosto žaljiva, omalovaževalna, zgodovinsko in drugače netočna. Toda zakoreninila se je v miselnosti in pogojevala je celoten odnos. Če jo pogledamo pobliže, vidimo, da stvari niso bile preproste.

Naše narodnostno zaledje je bila dokaj centralizirana Jugoslavija, v kateri je sicer obstajala Slovenija, vendar le relativno samostojna. Jugoslavija ni formalno-pravno spadala k sovjetskemu taboru, prvo - in to je njena velika zgodovinska zasluga - je razbila monolitnost stalinističnega komunizma. Prva je iskala svojo pot, ustvarjala samoupravljanje, pluralizem interesov, povezovala se ni z bloki, temveč z neuvrščenimi.

Pa vendar se je izkazalo, da vse to ni v bistvu nič drugega kot različica istega realnega socializma, ki se je izkazal gospodarsko neučinkovit, politično monističen in za reševanje nacionalnega vprašanja do kraja poguben. Zunanje pojavne oblike so bile milejše, zadnji politični slovenski proces datira izpred dvajsetih let, toda to je bil slovenski proces, proces slovenske partije, političen in krivičen.

Velika in zgodovinsko pomembna, temeljna razlika med slovenskim razvojem in procesi drugod pa je v njegovem avtohtonem, lastnem preobratu, ki je rezultat razmišljanja in lastnih procesov. V Sloveniji so zapihale sape pluralizma veliko prej kot drugje in brez brutalnega pritiska. Menim, da je bila ločnica Krško in kongres slovenskih mladincev, drugi jo iščejo v Kučanovem nastopu in morda imajo prav. Tretji so mnenja, da je propulzivno vlogo igrala slovenska kultura in da sta z njo rasla oporečništvo in alternativa v Novi reviji.

O vsem tem naj govori zgodovina, sedaj pa je bistveno dejstvo: v Sloveniji ni več komunistične partije, je ZKS - Stranka demokratične prenove, reformistična stranka, kot prenovo dosledno prevajajo v italijanskega, srbskega in druge jezike. To je stranka rumene zvezde, ki se ji na levem centru pridružuje Socialistična zveza, zrasla iz OF (na katero je ponosna). To je stranka rdečega nageljna (na njen zbor ga je prinesel Silvano Sau, ki dobro ve, kakšen simbol je to). Na sredi so slovenski mladinci-liberalci z izrazito prenovitvenim nabojem. V sredini in na desni (in nekoliko na levi) je pestra petčlanska mavrica Demosa. Izrazito kritična, toda tudi odločno konstruktivna, z zelo rahlimi in skoraj neopaznimi potezami revanšizma, bolj užaljenosti. Na levi ni komunistov, na desni ni fašistov, nobene zvrsti, ne kakršnekoli podobe, ne črno nacionalistične, ne klerikalne. Cerkev je umerjena, konstruktivno modra.

Zamejski Slovenci moramo imeti z vso to pisano mavrico ne samo normalne odnose, temveč je v našem življenjskem interesu, da bodo vse stranke v skladu s svojimi programi zagovarjale naše pravice, da bodo naše zaveznice: to pa pomeni konec kakršnegakoli ideološkega ocenjevanja zamejskih Slovencev, razlikovanja po ideoloških kriterijih, razen normalnega in logičnega povezovanja po partijskih afinitetah.

Hkrati je to izredna in zgodovinska dolžnost ter odgovornost, zlasti alternative, ki se že učinkovito povezuje s sorodnimi strankami zunaj republike Slovenije. Vzemimo kot primer samo demokristjane, ki so nam doslej rezali kaj boren kos pravic. Njihova odgovornost postaja izredno velika zdaj, ko se spreminja odnos do slovenskega naroda kot celote, naroda demokratičnega pluralizma in ne več kakršnekoli oblike rdečega partijskega režima. Zato morajo spremeniti svoj odnos.

V takšnih okoliščinah so izredno pomembni vloga, položaj in delo Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Zrasla je iz Osvobodilne fronte in se spremenila v samostojno organizacijo z dvojnim pomenom:

— združevanja Slovencev v boju za narodnostne pravice in s tem političnega dejavnika na temelju načela pluralizma interesov;

— organizacijskega združevanja prizadevanj na področju kulture, prosvete, športa in ključnega gospodarskega elementa.

SKGZ ima perspektivo in pravo vlogo samo kot pluralistična organizacija. Pluralizem pa pomeni stranke, strankarsko pripadnost in opredeljenost, sicer ga ni in pomeni zgolj izigravanje tega pojma. Pluralizem, tisti resnični, je vedno obstojal v Slovenski Benečiji, na Tržaškem in Goriškem pa so prevladovale leve sile. Žal prihaja po mnenju dela pluralne slovenske zamejske družbe v zadnjem času do premika SKGZ na levo.

Ocene so različne, odvisne od tistega, ki jih izreče. Toda v konkretnem primeru so sodniki povsem jasni: če je KPI kaj všeč, bo to povedala, toda enako velja tudi za slovenske socialiste in pripadnike Slovenske skupnosti.

To je zapleteno in odgovorno vprašanje demokracije. Od francoske revolucije dalje velja temeljno načelo: "en človek en glas", torej je plemič vreden toliko kot buržuj ali kmet.

Toda načelo "en človek en glas" se v zapletenih strukturah kaj lahko sprevrže v novo obliko diktature, neenakopravnosti ali prevlade. Na primer: Srbija bi na tak način lahko vladala Jugoslaviji in srbska partija tako skuša uveljaviti svojo boljševiško diktaturo.

Naš primer seveda ni tako dramatičen, še malo ni krvav, toda načelo je enako: CGIL že zdavnaj ne bi bilo, ko komunisti bi v njej (ki so v večini) preprosto preglasovali socialiste. V takem primeru bi socialisti izstopili in sindikalna enotnost bi šla po gobe. V SKGZ je v resnici enako in nujna je potrpežljivost, strankarska previdnost in modrost, da se uskladi in ustvari sožitje vseh. V konkretnem primeru, da se sodelovanje razširi z leve proti levemu centru, to je k socialistom in Slovenski skupnosti, k zelenim, k vsem tistim, ki žele sodelovati na zelo široki platformi.

To pa pomeni, da mora biti v isti organizaciji prostora za več receptov reševanja problemov:

— boljševiško komunističnega z globalno zaščito, ki jo lahko izpelje samo revolucija;

— bolj "mehko" obliko Occhettovega združevanja opozicijskih sil in skupnih programov;

— socialistično pragmatičnost revizionizma, ki pomeni iskanje konkretnih koristi, morda manj načelnosti, pa več rezultatov;

— načelno stališče Slovenske skupnosti s samostojnim političnim nastopom, v praksi pa povezovanjem s tistimi, ki kaj dajo.

Še bi lahko naštevali, saj je receptov veliko.

Ločujemo dve stvari: prva je politična vloga SKGZ kot splošne politične dejavnice zamejskih Slovencev. To je izredno važna vloga, ki daje Zvezi političen pomen in vsebino povezovalca, katalizatorja, sindikalista in ki jo s tem dviga na višjo raven, saj bi druga-če ostala preprost koordinacijski odbor organizacij.

Druga je organizacijska vloga zveze kot zveze zvez: športnih, kulturnih, gospodarskih in drugih, prav gotovo avtonomnih, ki pa jih povezujejo skupno finansiranje, koordinacija, urejanje nekaterih vprašanj. Pri tem velja avtonomija, ki je pomemben dosežek našega lastnega zamejskega razvoja in ki seveda mora ostati bistven temelj.

Italija je država strank in pogosto se upravičeno ugotavlja, da je strankarski sistem preglobok, da je že škodljiv in nesmiseln. To včasih tudi drži, toda zgodovina vseh drugih sistemov dokazuje, da je resničen Churchillov izrek - da je večstrankarski sistem izredno slab, toda najboljši od vseh, ki jih je človeštvo ustvarilo, in vsekakor boljši od še tako dobrega enostrankarskega. Ne domišljajmo si, da smo izjema. Toda treba je stvari reševati na nam ustrezen način in, naj uporabimo to besedo: "modro".

Prva stvar je lotizacija, divja lotizacija. Te nam res ni treba. Toda če mislimo, da je ni, ko nastavljamo pasti, iščemo in ko se vse konča vedno in povsod pri ljudeh z eno samo legitimizacijo, istega "področja" ali "aree", kot se temu pravi v italijanskem žargonu, se bridko motimo. Političnih področij je več, vsa morajo priti do izraza na ustrezen način. Vsi zadovoljni, nobeden zadovoljen, toda nikakor zadovoljen samo eden, samo ena prevlada.

Ne skrivajmo se za prstom. Sam se zavzemam za socialistično rešitev. Do tega sem prišel na temelju dolgoletnih izkušenj, ko nam velike globalne besede, obljube, programi in predvsem leva demagogija niso prinesli ničesar. To prepričanje so mi zadnji svetovni, zlasti jugoslovanski dogodki še utrdili.

Gre predvsem za načelen odnos do reševanja vprašanj, kar pomeni, da je bila pot boljševiške partije, ločevanja v Livornu na socialiste in komuniste, napačna. To je usahli tok zgodovine, velik in dramatičen, toda pot, ki ne pelje drugam kot v boljševiško močvirje.

Velika reka pa je polna nevarnosti in moderni socializmi, laburizmi, socialdemokracije niso stranke idealnih ljudi, niti stranke posebnega tipa, preprosto so to pač konkretni ljudje z vsemi slabostmi.

Naša konkretna deželna in še posebej tržaška PSI je takšna, polna slabosti. Toda prav v teh slabostih je najbrž njena prava moč. Stranka ne izvoli nikogar, mora se izvoliti sam in sam je za to zaslužen. To ni stranka velikih besed, polna je kompromisov, toda tudi Slovencem daje možnost za uspeh. Ni naključje, da je največji dosežek vstop Slovenca v sobo z gumbi (primer Hreščak) - prav njena zasluga.

Seveda pa sta naši usluga in krivda, če si je nismo ne znali ne želeli poslužiti. Če Slovenci ne izvolimo svojih predstavnikov na kandidatni listi stranke, ne smemo in ne moremo od nje preveč zahtevati. To je stranka kompromisov, tudi gnilih in povsem nesprejemljivih, kot je kompromis volilno zavezništvo z Listo za Trst. Toda gledano iz njenega zornega kota to pomeni tudi pritegniti velik del tržaških volilcev, stranka se je okrepila z dveh na devet tržaških občinskih svetovalcev, z enega na dva deželna svetovalca (med njimi je bil povsem nepričakovano izvoljen tudi zaveden Slovenec), to je stranka senatorja, o katerem ni mogla včasih niti sanjati. Gre za kompromis, ki se volilno splača, stvar članov stranke in tudi nas Slovencev pa je, da se kompromis in kupčija ne bosta spremenila v nasprotje, da se ne bo spremenila vsebine stranke, ki je vsekakor svobodomiselna. V zgodovini in po svetu je bila in je vedno v prvih vrstah boja za male, zatirane. Povsod po svetu je to stranka nacionalnih manjšin in tržaški primer je izjema, ki ne drži več na meji z Goriško in še zlasti ne v videmski pokrajini.

Vse to je seveda moje osebno mnenje, poskus prispevka k razpravi, v kateri se ne bomo izogibali perečim političnim vprašanjem naše zamejske skupnosti. Politika obstoja, obstojajo stranke, odnosi, programi, strankarska oblast. Vse to ni ne lepo ne grdo, ne dobro ne slabo, je pač takšno, kakršno je. Družbeni odnosi temeljijo na političnih in samo od nas je odvisno, kako bomo nove velikanske možnosti razvoja izkoristili in kakšna bo naša vloga v novo razvijajoči se Evropi, ki bo segala od Trsta in krepko čez mejo.

Razsodbe posebnega fašističnega tribunala v letu 1934

Stanislav Renko

Kot smo v našem dnevniku vsako leto poročali, je rimsko obrambno ministrstvo začelo pred desetimi leti z objavo dokumentarnih publikacij o zloglasnem posebnem fašističnem tribunalu, ki je deloval od leta 1927 do leta 1943. Od tedaj pa do lani je zgodovinski urad omenjenega ministrstva izdal za vsako leto po en zvezek s 400 do 500 stranmi razen za leto 1928, ko so izšli kar trije zvezki s 1.500 stranmi. Konec lanskega leta pa je izšel na 478 straneh dokumentarni zvezek z razsodbami za leto 1934 pod naslovom MINISTERO DELLA DIFESA, STATO MAGGIORE DELL'ESERCITO - UFFICIO STORICO - TRIBUNALE SPECIALE PER DIFESA DELLO STATO - DECISIONI EMESSE NEL 1934. ROMA 1989 (Cena 18.000.— lir.).

Ko je naš dnevnik 31. decembra 1981 poročal o izidu prvega zvezka, je podpisani navedel tudi naslednje, za naše bralce še prav posebno važne podatke, ki jih velja ponoviti zlasti spričo letošnje petdesete obletnice prvega tržaškega procesa, na katerem so bili obsojeni na smrt in ustreljeni naši štirje bazoviški junaki:

Fašistični posebni tribunal je v omenjenih sedemnajstih letih obsodil na smrt in poskrbel za ustrelitev 28 obtožencev iz predvojne Julijske krajine, od katerih 22 Slovencev, 4 Hrvate in 2 Italijana. Od teh je bilo rojenih v občinah: Ilirska Bistrica 9, Postojna 6, Trst 4, Reka 4, Tolmin 2, po eden pa v občinah Ajdovščina, Pazin in Pulj...Vseh sodnih postopkov je bilo 13.347, in sicer največ v letu 1943 - 3.019, najmanj pa v letu 1939 ("samo" 293). Spisi vseh ukrepov tribunala so v arhivu povezani v 33 zvezkih. Tribunal je izrekel 2.496 sodb, ki so jih zbrali in povezali v 29 zvezkih. Tudi zapisnike sodnih razprav so zbrali prav tako v 29 zvezkih. Uredništvo publikacij pa je že v prvem zvezku obvestilo bralce, da vsega tega gradiva ni mogoče objaviti v celoti "iz razlogov ekonomskega značaja". Zato bodo objavljeni samo naslednji podatki:

a) imena vseh obtožencev, ki so bili prijavljeni generalni prokuri,
b) izvlečki iz vseh razsodb tribunala, preiskovalne komisije (Commissione istruttoria) in preiskovalnega sodnika s celotno objavo razsodb "posebnega interesa",
c) podatki vseh pomilostitvenih ukrepov z navedbo kazni, ki so jih obsojenci prestali.

V zadnjem zvezku pa bo objavljeno skupno kazalo o vsem delovanju tribunala (To se bo zgodilo torej predvidoma šele čez deset let).

Tudi vsebina lanskega zvezka je razdeljena na dva dela:

PRVI DEL z razsodbami: A) Tribunala, B) Preiskovalne komisije in C) Preiskovalnega sodnika.

DRUGI DEL z razsodbami tribunala preiskovalne komisije in preiskovalnega sodnika zaradi vohunskih kaznivih dejanj in B) razsodbo štev. 12 tribunala opustošenja in pokola ("fatti diretti a provocare la devastazione e la strage").

Na zadnjih 50 straneh pa je pet kazal vseh razsodb iz prvega dela, vseh razsodb in drugega dela, prevratniškega delovanja po vseh 20 deželah in v inozemstvu s podrobnim seznamom posameznih dejavnosti vseh oseb, ki so rojene v zadevni deželi. Nato sledi seznam vseh smrtnih obsodb do leta 1934 in izvleček kraljevega odloka iz leta 1934 o amnestiji.

Tudi za lansko publikacijo (za leto 1934) je napisal predgovor - kot za vse ostale - njen urednik dr. FLORO ROSELLI, vojaški kasacijski sodnik v pokoju. Že v četrtem stavku predgovora je poudaril: »Glede prevratniške dejavnosti se poudarja, da največje število razsodb zadeva dejanja, ki so bila storjena v Furlaniji-Julijski krajini.« Nato ugotovi še med drugim, da v letu 1934 "posebno sodišče za zaščito države ni izreklo nobene smrtne obsodbe". Predgovor pa vsebuje tudi podatek z opozorilom, da je Giancarlo Pajetta bil zaprt kar 10 let, 6 mesecev in 15 dni, kar je samo - kot bralci lahko ugotovijo - skoraj en mesec manj od Slovenca Ivana Korena, ki je bil rojen 3.12.1812 v Idrskem pri Kobaridu in bil zaprt deset let, sedem mesecev in štiri dni. (Pajetta je bil obsojen na 21 let, Koren pa na 14 let zapora).

V JANUARJU

Če se omejimo samo na obtožence in obsojence navedene v obeh delih razsodb v letu 1934, moramoomeniti naslednje podatke:

V PRVEM DELU moramo omeniti pod A) kar enajst razsodb tribunala, in sicer:

V razsodbi od 30.1. je zapisano, da novinar LUCIANO MAGRINI iz Trsta ni bil deležen sodnega postopka zaradi pomanjkanja dokazov skupaj s 23 drugimi soobtoženci iz Milana in drugih krajev severne Italije.

V FEBRUARJU

Z razsodbo od 2. februarja 1934 je bil obsojen na pet let zapora DE RE DOMENICO, roj. 21.11.1909 v kraju Caneva (Videm) in odsedel kar tri leta v kaznilnici v Castelfranco Emilia.

Z razsodbo od 9. septembra je bilo obsojenih kar sedem goriških kmetovalcev iz Rihemberka - Branika zaradi eksplozije dveh bomb, zaradi uničenja bora zasajenega pred rihemberško šolo v spomin na Mussolinijevega brata Arnalda Mussolinija, zaradi petja pesmi "Slovenci, kje so naše meje...", zaradi organizacije, množičnih mladinskih skupin, ki so zahtevale izhajanje slovenskih časopisov, slovenske šole v Julijski krajini, in sicer:

BIRSA VIKTOR (roj. 26.6.1908) na pet let zapora, od katerih je odsedel v kaznilnici v Civitavecchia tri leta.

PEČENKO ALBIN (roj. 17.2.1910) na štiri leta zapora in tri mesece pripora, od katerih je opravil eno leto in tri mesece v kaznilnici Fossano.

KRIŽMAN ANDREJ (r. 17.2.1902) na tri leta zapora in tri mesece pripora, ki jih je v celoti prestal v kaznilnici v Castelfranco Emilia.

PIŠČANC JOSIP (r. 21.2.1909) na tri leta zapora, od katerih je prestal eno leto in en dan v isti kaznilnici.

ČEBRON RIHARD (r. 2.6.1911) na dve leti zapora in tri mesece pripora, od katerih je odsedel v kaznilnici v Civitavecchia 11 mesecev in 24 dni.

SEVER ANDREJ (r. 23.1.1905) na eno leto zapora in je bil izpuščen iz zapora, ker je kazen v celoti prestal v sodnijskem zaporu v Rimu.

ZGONIK ANTON (r. 25.12.1908) prav tako na eno leto zapora, ki ga je prestal prav tako kot Sever v rimskem zaporu.

V OKTOBRU

Razsodba od 10. oktobra vsebuje imena 19 obtožencev iz Spilimberga, enega iz Feletta Umberta in enega iz Pagnacca prav tako v videmski pokrajini.

Iz Spilimberga so bili: MIROLO ANGELO, mizar, PERESSINI LEONE, mizar, FRITZ AMEDEO, kovač, BATISTELLA ALFREDO, težak, FAGOTTO ANTONIO, brivec, DE MARCHI OTTAVIO, pleskarski vajenec, CODOGNO PAOLO, težak, CIMAROSTI LUIGI, težak, BATTISTELLA RENATO (najmlajši - 19 let), dninar, GIACOMELLO GIORDANO, mizar, FRACASSO CIRO, zidar, SARCINELLI ALFREDO, mizar, ZAVAGNO PIETRO, težak, SEDRAN ANTONIO, delavec, NOCENT GUGLIELMO, težak, CODOGNO ALFEO, glasbenik, MARTINUZZI ARCHIMEDE, brivec, LIVA EUGENIO, kovač in SOVRAN ALESSANDRO, težak. - Vsi so bili obsojeni s po enim letom zapora razen: Peressinija in Fritza, ki sta bila obsojena na vsak po osem let zapora, Batistella, Fagotto, De Marchi, Zavagno in Martinuzzi po štiri leta zapora, med tem ko je bil Trojano Pietro iz Pagnacca oproščen zaradi pomanjkanja dokazov - vsi zaradi komunizma (»associazione comunista«).

Iz Vidma je bil geometer FERUGLIO BENIAMINO star 44 let obsojen na devet let, od katerih je prestal 4 leta v Turi (Bari) zaradi dejanj, ki so povzročila pokol v palači Daccursio v Bologni.

(se nadaljuje)

Romeo: Znanost se ne more razvijati mimo krajevnega okolja

»Sinhrotron bo lahko skladno zrasel le s konsenzom kraškega prebivalstva«

Deželni odbor je 16. februarja izdal odlok o nujnostni zasedbi zemljišč v okolici Bazovice, kjer načrtujejo gradnjo sinhrotrona. Če v zakonskem roku treh mesecev ne bo prišlo do sporazuma med lastniki zemljišč in družbo SVEI, ki po nalogu padriškega znanstvenega centra skrbi za celoten postopek pridobivanja zemljišč, ima padriški center pravico, da v pričakovanju končnega odloka o razlastitvah začasno zasede zemljišča. Gre sicer za sedaj samo teoretično možnost, ki pa je sprožila med lastniki zemljišč in v odboru vzhodnokraških vasi upravičeno zaskrbljenost, češ da skušajo pristojna telesa začeti gradnjo sinhrotrona mimo potreb in mimo zahtev prizadetega prebivalstva, ki je kot znano nasprotovalo lokaciji svetlobnega pospeševalnika pri Bazovici. Družba SVEI (grupa IRI-Italstat) je vsekakor avgusta lani uradno vprašala vse zainteresirane lastnike, ali so pripravljeni prodati svoja zemljišča. Pogajanja so trenutno v teku, problem pa je kot znano tudi politične narave, saj bi načrtovana nova razlaščanja povzročila novo veliko škodo Krasu in vsej slovenski manjšini. Od tod tudi zahteva po družbenih protivrednostih in po drugačnem odnosu do Krasa, Kraševcev in Slovencev na sploh.

Pri voditeljih padriškega raziskovalnega centra in družbe Sincrotrone Trieste je dozorelo spoznanje, da se bodo sinhrotron in njemu vzporedni objekti lahko skladno razvijali le ob konsenzu krajevnega prebivalstva. »Nihče ne sme prevladati nad sogovornikom, posebno ne znanost nad okoljem. Mi vsekakor nimamo nobenega interesa, da bi zaostrili odnose s prebivalstvom in s slovensko manjšino, nasprotno, smo za dialog in za sporazumno rešitev vseh še odprtih vprašanj, ki jih seveda ni malo.« Predsednik padriškega centra prof. Domenico Romeo je hotel s to izjavo, kot nam je sam povedal, »razbiti led« med to ustanovo in vzhodnokraškim prebivalstvom, »dobro voljo« pa je hotel konkretizirati z vrsto predlogov, ki nam jih je iznesel ob sodelovanju predsednika Sincrotrone Trieste Fulvia Anzellottija. Znanstvena ustanova najprej predlaga tako imenovano »sporazumno rešitev« (ital. accordo bonario) z Bazovci, na podlagi katere bi ustanova kupila zemljišča po tržni ceni na podlagi ponudbe, ki jo je družba SVEI že dala v pretres lastnikom. »S tem bi se izognili bolečemu postopku razlaščanj in novim nepotrebnim sporom, sporazumno z Občino Trst in seveda s prebivalstvom pa bi rešili tudi vprašanje bazovskega jusarskega zemljišča, na katerem naj bi zgradili sinhrotron.« Romeo in Anzellotti menita, da je to osrednje »tehnično vprašanje«, hkrati pa sta prepričana, da bi moral padriški raziskovalni center na vsak način »angažirati« krajevno prebivalstvo pri poslovanju vseh načrtovanih znanstvenih struktur, posebno na področju storitev in tako imenovanih vzporednih gospodarskih dejavnosti. Anzellotti je pri tem omenil možnost, da bi družba Sincrotrone Trieste sponsorizirala nekatera krajevna športna društva, istočasno pa bi finančno pomagala pri obnovitvi oziroma ureditvi nekaterih športnih objektov, posebno v Bazovici in na Padričah.

Raziskovalni center in družba, ki bo zgradila sinhrotron, nimata primarnih pristojnosti pri ugoditvi političnim zahtevam kraškega prebivalstva in naše manjšine, bosta pa naredila »vse, da bodo pogajanja obrodila zaželene uspehe«. Romeo in Anzellotti sta v ta »paket« med drugim uvrstila ugodno rešitev znane afere o uporabi bivšega begunskega taborišča na Padričah ter odprtih urbanističnih vprašanj s tržaško občinsko upravo (podrobnostni načrt za Bazovico in načrtovani trgovski plan za to območje). V ta okvir sodi tudi pritisk na deželno upravo, ki se je »z odbornikom Carbonejem že obvezala, da bo v kratkem dala pobudo za tolikokrat obljubljeno konferenco o kraškem teritoriju«. Končno sta predsednik padriške znanstvene ustanove in družbe Sincrotrone Trieste predlagala oblikovanje posebne paritetične komisije, ki bi od blizu sledila celotnemu postopku za gradnjo sinhrotrona in kasneje tudi njegovemu delovanju. Po mnenju Romea bi morali v tem organu sedeti predstavniki padriške ustanove, znanstveniki, ki so zaposleni v tem centru, zastopniki slovenske narodnostne skupnosti in vzhodnokraškega prebivalstva.

Domenico Romeo

Predsednik Romeo nam je tudi napovedal, da bodo pristojna telesa končno v kratkem prižgala zeleno luč za polnopravno poslovanje upravnega odbora centra za znanstvene in tehnološke raziskave. V njem bodo poleg Romea sedeli po dva predstavnika deželnega sveta, dva predstavnika članov konzorcija za upravljanje raziskovalnega središča ter po en predstavnik deželne vlade, tržaške občinske uprave, Pokrajine, sindikatov, Zveze industrijcev in Kraške gorske skupnosti.

SANDOR TENCE

Pet let po prvem obisku

Princ Charles pride v Trst konec meseca

Seje mednarodnega sveta vseh Zavodov združenega sveta, ki bo 27. marca v naši pokrajini, se bo udeležil tudi sam predsednik zavodov, britanski prestolonaslednik princ Charles. Prestolonaslednik se bo vrnil v naše kraje pet let po prvem obisku v Trstu, ki je sovpadal z njegovim prvim obiskom v Italiji. Oktobra 1984 se je namreč udeležil odprtja tretjega akademskega leta Jadranskega zavoda združenega sveta v Devinu.

Včeraj so objavili okvirni program njegovega obiska v naši deželi. Princ Charles bo priletel na letališče v Ronkah pozno popoldne v ponedeljek, 26. marca. Zvečer bo v Občinskem gledališču Verdi prisluhnil komornemu koncertu znanega Tržaškega tria, nato pa se bo udeležil sprejema, ki ga bo deželna uprava Furlanije-Julijske krajine priredila v njegovo čast.

V torek, 27. marca, bo ob 9. uri odprl sejo mednarodnega sveta zavodov združenega sveta, ki bo v dvorani tržaškega občinskega sveta. Seje se bodo udeležili tudi nekateri ministri za javno šolstvo iz tistih držav, v katerih so zavodi združenega sveta, in predstavniki posameznih državnih komisij za šolstvo.

Po seji se bo princ Charles udeležil sprejema v vladni palači na Trgu Unità, popoldne pa bo obiskal devinski zavod, kjer se bo sestal s profesorji in dijaki, ki obiskujejo letošnje osmo akademsko leto. Popoldne pa se bo udeležil tudi seje upravnega sveta Jadranskega zavoda združenega sveta, ki bo v nabrežinskem bregu, medtem ko bo v sredo zapustil naše kraje.

Preteklo nedeljo na Trgu Riborgo

Skupina Slovencev demonstrirala s slovensko narodno zastavo

Samo Pahor je objavil tiskovno sporočilo, s katerim pojasnjuje, kako je potekala nedeljska manifestacija, ki jo je s svojo skupino organiziral, da bi protestiral spričo »protiustavne vsebine vladnega zakonskega osnutka« in da bi podprl zahtevo, da se pospeši parlamentarni postopek za odobritev ustreznih določil za zaščito slovenske jezikovne manjšine v smislu 6. člena ustave. Tržaški kvestor je namreč z odlokom 1. marca že tretjič prepovedal manifestacijo na Trgu Unità, ki jo je prav v nedeljo želela organizirati omenjena skupina Slovencev in Slovenk.

Zaradi te prepovedi je bila manifestacija v nedeljo dopoldne ponovno na Trgu Riborgo. Med manifestacijo so izpostavili tudi slovensko narodno zastavo, ki je kvestor doslej ni izrecno prepovedal. Kvestor je namreč prepovedal izpostaviti zastave in embleme tujih držav in dežel, a se še ni izrekel glede izpostavitve slovenske narodne zastave, pa čeprav je 31. januarja prejel obsežen dopis s prošnjo, da se jasno in nedvoumno izreče o tem vprašanju. Dokler se kvestor ne bo izrekel, bo torej skupina Slovencev in Slovenk še naprej izpostavljala slovensko narodno zastavo, saj je »za organ pravne države nedopustno, da ovinkari in se izmika odgovornosti za svoje odločitve«, kot piše v tiskovnem sporočilu.

Danes v palači Diana prvi sestanek novoizvoljenega deželnega vodstva KD

Danes bo v palači Diana v Trstu prvi sestanek novega deželnega vodstva Krščanske demokracije. Novoizvoljeni člani deželnega vodstva stranke se bodo sestali z namenom, da izpolnijo še zadnje statutarne obveznosti, ki so izšle iz februarskega deželnega kongresa Krščanske demokracije. Gre za imenovanje podtajnikov, izvršnega odbora in volilne komisije.

Sestanka, ki se bo začel s poročilom deželnega tajnika Bruna Longa, se bodo poleg članov, ki so bili izvoljeni 26. februarja v Ronkah, udeležili tudi parlamentarci KD iz Furlanije-Julijske krajine, vsedržavni svetovalci KD iz naše dežele, pokrajinski tajniki in predstavniki mladinskih in ženskih gibanj ter organizacij upokojencev.

Ocene in predlogi občinskih svetovalk KPI

Mesto po ženski podobi in meri zahteva posege za boljšo kakovost življenja

Proračunska razprava v občinskem svetu in osmi marec sta spodbudila komunistične občinske svetovalke, da so včeraj organizirale srečanje z novinarji in s predstavnicami raznih organizacij in izvoljenih teles. Razprava o proračunu je namreč priložnost, da se zastavi ali pa zagotovi finančna osnova za reševanje tistih vprašanj, za katere se ženske še vedno v prvi vrsti zavzemajo. Osmi marec kot mednarodni dan žensk pa je že simbolični datum, ob katerem se večina vsaj zamisli nad žensko problematiko.

Srečanja sta se udeležili svetovalki Ester Pacor in Anamarija Kalc. Kot vsi neposredno izvoljeni svetovalci sta mandat prevzeli pred približno poldrugim letom in v tem obdobju občinska uprava na področjih, ki se nanašajo na kakovost življenja občanov, ni delovala uspešno. Zato je svetovalska skupina KPI že decembra lani pripravila in predstavila posebno »belo knjigo«, ki prinaša pripombe na stališča večine in predloge glede specifičnih problemov.

Knjigo, dopolnjeno z nekaterimi resolucijami, ki so se bolj specifično nanašale na široko vzeto žensko problematiko oziroma skrbstvo, sta kot »dokazno gradivo« o delovanju občinske uprave oziroma o zadržanju svetovalske skupine KPI Pacorjeva in Kalčeva prinesli na včerajšnje srečanje. Uvodoma sta izhajali iz več splošnih ugotovitev: prvič, da so med tržaškimi prebivalci ženske v večini, kar pa nikakor ni razvidno ne iz posegov v korist ženske populacije ne iz ženskega zastopstva v občinskem svetu (9 na 60, izvoljenih je sicer bilo 10, vendar je radikalka Aglietta odstopila svoje mesto); drugič, da je na splošno upadla kvaliteta življenja, kar je občutiti na različnih ravneh, tudi v odnosu med občani in javnimi ustanovami, in tretjič, da opozicijske sile vse težje na konstruktiven način opravljajo svojo funkcijo.

Iz vseh navedenih razlogov je soočenje med izvoljenimi ženskami, raznimi organizacijami in organizmi in tudi posameznicami nadvse koristno. V zvezi s konkretnimi predlogi so komunistične svetovalke opredelile tri smeri: tako imenovane enake možnosti, zavzemanje za okolje in skrbstvo.

Glede prve točke je Ester Pacor poudarila, da niti ob letošnjem osmem marcu deželni zakon o enakih možnostih ne bo stopil v veljavo. O skrbi za okolje se zaenkrat več govori kot dela, kar velja tudi za ureditev mesta, glede raznih socialnih služb pa ocena o zavzemanju javnih uprav ne more biti pozitivna. Sicer pa bi morali na ureditev teh vprašanj gledati skozi prizmo smotrnejše uporabe časa, kar so članice KPI že opredelile v zakonskem osnutku.

Ester Pacor je na kratko omenila še delovanje Koordinacijskega odbora tržaških občinskih svetovalk - ki bo po vzorcu lanskoletnega poskusa razširil projekt o organiziranih počitnicah za otroke in mlade - in pa zaskrbljujoč pojav nasilja v družini.

Kakovostna rast družbe zahteva večjo, predvsem pa kvalitetnejšo soudeležbo občanov. Zato je Ana Kalc zagovarjala ovrednotenje rajonskih svetov, istočasno pa nujnost, da bi bili predlogi točno opredeljeni in namensko zastavljeni. S tem v zvezi je predstavila predlog o ustanovitvi posebnega odbora, ki naj bi bil nekakšen informativno-spodbujevalni povezovalni člen med rajonskimi in občinskim svetom. Med programi, ki ostajajo na papirju, je omenila še deželni skrbstveni program, ob koncu pa je poudarila, da bi morali vselej upoštevati, da so vsi problemi tesno povezani.

V razpravi so prišla do izraza nekatera še posebej pereča vprašanja, kot so na primer skrb za ostarele, splošno slabo počutje žensk in šolstvo. (bip)

Spodbuden obračun razstav v Mestnem muzeju Sartorio

Tudi razstava z naslovom »Laterne magike« iz zbirke Laure Minici Zotti in razstava o Družbi ruskega baleta sta imeli zelo dober uspeh. Kot smo že večkrat poročali, sta bili na ogled v Mestnem muzeju Sartorio, končali pa sta se preteklo nedeljo.

Obe razstavi si je ogledalo okrog sedem tisoč obiskovalcev, med katerimi je bilo vsaj 1400 šolarjev iz vse dežele Furlanije-Julijske krajine in tudi iz drugih bližnjih dežel. Le-ti so imeli na voljo muzejsko didaktično službo, ki je poskrbela za vodene oglede razstav.

Največ pozornosti je zbudila razstava z laternami magikami, na kateri so predstavili največjo italijansko zbirko teh predmetov (gre namreč za šipe za projekcijo, optične aparature in igre, knjige in slike) in s katero so osvetlili razvoj optičnih naprav od latern pa vse do fotografije in filmografije.

Velik odmev pa je imela tudi druga razstava z naslovom »Servire l'ideale della bellezza«, ki jo je kustos Mestnega gledališkega muzeja Schmidl Adriano Dugulin priredil z namenom, da bi osvetlil pot Družbe ruskega baleta Sergeja de Diaghileva. Razstava je namreč ponujala ogled zbirke enega največjih poznavalcev in ljubitelja ruskih baletov, ruskega barona Georgesa de Chapowalenca, ki je bil svojčas prijatelj Sergea Lifarja in je svojo zbirko podaril v trajno last tržaškemu Mestnemu gledališkemu muzeju.

Prihodnjo nedeljo v gledališču F. Prešeren

S pomladjo prihaja tudi mladinska glasbena revija »Veselo zapojmo«

Marec, prvi pomladni dnevi, čas, ko se vse obnavlja. Vonj po novem vrenju nas opaja in v nas zaživita čarobna moč in volja po življenju. Obdaja nas optimizem, ki ustvarja pogoje novega snovanja, vera v sveže človeške vrednote postaja vedno močnejši del nas. Kaj se torej lepše utaplja v tako razpoloženje kot prireditev, posvečena mladim ustvarjalnim ljudem. Svežina, ki diha iz takega trenutka, je pravo bodrilo vsem, ki vidimo, da se z mladimi ljudmi začenja pretakati kulturna limfa našega naroda.

S takimi mislimi lahko upravičeno predstavimo letošnjo že peto izvedbo mladinske glasbene revije z naslovom Veselo zapojmo. Vsakoletna prireditev je po začetnem organizatorju, borštanskem PD Slovenec, pred tremi leti prevzelo v lastno režijo KD Valentin Vodnik iz Doline. Kljub temu ostaja osnovna želja organizatorjev, da bi ta revija postala skupni ustvarjalni trenutek več društev, ki delujejo s skupnimi kulturnimi cilji.

Pomembna novost, ki jo gre omeniti v zvezi z letošnjo revijo Veselo zapojmo, je krstni nastop mladinskega pevskega zbora Venturini-Vodnik. Skupina, ki jo vodi Suzana Žerjal, je pred kakim mesecem nastala iz tvorne združitve pevskih zborov dveh breških društev, KD Valentin Vodnik iz Doline in KD Fran Venturini od Domja. V prvi vrsti je novi pevski zbor živ dokaz obojestranskega sodelovanja, o katerem se veliko govori tudi na širših organizacijskih vrhovih in ki je nujno potrebno kot alternativna ponudba zahtevam sodobnega časa kljub temu da uresničevanje tovrstnih kulturnih ciljev terja od posameznika in organizacije nemalo dragocenega truda. Poleg mladinskega pevskega zbora Venturini-Vodnik bodo v nedeljo, 11. t. m., ob 16.30 v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu nastopili še otroški pevski zbori KD Fran Venturini, PD Mačkolje in Ladjica iz Devina, dekliški zbor Vesela pomlad z Opčin ter mladinski zbor osnovne šole z Dekanov. Kot prijetno popestrilo pevskega sporeda se bodo predstavili še nekateri mlajši gojenci glasbene šole za diatonično harmoniko. **(dam)**

Priložnostni koncert v domu Brata Stuparich

Devinsko-nabrežinska občinska uprava sporoča, da bo v četrtek, 8. marca, ob 15.30 v domu za ostarele Brata Stuparich v Sesljanu priložnostni koncert ob mednarodnem dnevu žena. Nastopili bodo pianistka Anna Luci-Sanvitale, violinistka Manuela Manfio in tenorist Maria Manfio.

Kot rečeno, se prireditev vključuje v praznovanje mednarodnega dneva žena, vstop pa bo prost.

V Srenjski hiši v Mačkoljah

Otroški zbor Slovenski šopek proslavil svoj 20. jubilej

(Foto Magajna)

Mačkoljanski otroški zbor Slovenski šopek je v nedeljo slovesno proslavil polnih dvajset let svojega obstoja in zvenkega petja. Ob tej priložnosti je z novimi pevskimi silami pripravil lep in uspeli jubilejni koncert, ki se ga je v dvorani Srenjske hiše udeležila množica vaščanov. Pozdravni in priložnostni nagovor je imela Romilda Tul, medtem ko se je domači dekliški zbor oglasil s pesmijo Pozdrav. Nato je nastopil otroški zbor, ki je pod vodstvom Ljube Smotlak najprej zapel svojo himno z naslovom Ob šopku šopek je pripet, nato pa še vrsto otroških pesmi. Pri zadnjih dveh pesmih mu je dirigiral res mladi (saj je še član otroškega zbora) Hilarij Tul.

Za zaključek sta oba zbora s pomočjo občinstva zapela še slovensko himno, Prešernovo Zdravljico. Skrbno pripravljen spored sta povezovala Tatjana Dekljič in Andrej Tul. Zbor Slovenski šopek je za svoj dvajseti jubilej prejel veliko cvetja in voščil za nadaljnje delovanje ter seveda tudi veliko aplavza ob vsaki točki sporeda, posebno ob zaključku. (mm)

Stranke že oblikujejo kandidatne liste

Nabrežinski komunisti za »odprta« zavezništva

Kljub temu da še ni zapadel mandat občinskega sveta je v devinsko-nabrežinski občini volilna kampanja že v polnem teku. Po zelenih, ki imajo zaradi znanih notranjih razkolov precej hude težave za oblikovanje enotne liste, so se včeraj oglasili tudi komunisti, ki »apelirajo na zelene, naravovarstvenike, katoličane, radikalce in demoproletarce za oblikovanje močne in kompetitivne enotne liste s programom, ki naj bi temeljil na zaščiti Sesljanskega zaliva in Krasa ter ki bi stremel po uravnovešenem razvoju občinskega teritorija«. Ta politični predlog je dozorel na zadnji seji vodstva občinske sekcije KPI, ki je s tem v zvezi poverila tajništvu širok mandat s pozivom, naj čimprej preveri, ali obstajajo politične možnosti za oblikovanje take liste, ki v primeru prodora ne bo imela več za simbol tradicionalnega srpa in kladiva.

Komunisti - kot piše v proglasu, ki ga je podpisal tajnik Giorgio Depangher - zelo negativno ocenjujejo dosedanje delo občinske uprave, posebno pa »politično os KD-SSk, ki je delala brez večjega obzira, saj je najprej povzročila razkol s PSI, nato pa omogočila nekatere politične transformizme, ki so privedli do oblikovanje nove številčne večine, ki je bila do tistega trenutka zelo dvomljiva«. KPI je mnenja, da se je občinski odbor v ključnih trenutkih odpovedal neodvisni vlogi, ki ponavadi pripada krajevni ustanovi, kot jasno pričata primera Sesljanskega zaliva in nedavne razširitve štivanske papirnice. Položaj vzbuja pri komunistih veliko zaskrbljenost, zato je po njihovem »nujno, da volilci ustvarijo pogoje za resno politično alternativo, pri kateri morajo biti soudeležene vse zdrave in poštene sile v občini Devin-Nabrežina, ki so jim pri srcu realni interesi občinske skupnosti«. Od tukaj tudi poziv KPI vsej tako imenovani »potopljeni levici«, naj ne razprši svojih sil in svojih glasov.

Stranke v Nabrežini so kot rečeno praktično že na delu za volitve, ki bodo v nedeljo, 6., in v ponedeljek, 7. maja. Končnih odločitev o kandidatnih listah seveda še ni, za sedaj krožijo le imena glavnih kandidatov oziroma predlogi za kandidature. Glavni kandidat Slovenske skupnosti bo skoraj gotovo spet župan Brezigar, govori pa se o precejšnji pomladitvi kandidatne liste te stranke, ki je na zadnjih volitvah izvolila v občinski svet tri svetovalce. Med glavnimi kandidati PSI bosta po vsej verjetnosti spet dosedanja svetovalca Burger in Caldi, vztrajno pa se govori tudi o kandidaturi deželnega odbornika Carboneja, medtem ko je še povsem odprto vprašanje glavnega slovenskega kandidata PSI. Na socialistični listi bo verjetno tudi nekaj kandidatov PSDI. Na občinske volitve v Devinu-Nabrežini se pripravljajo tudi republikanci, ki računajo na en mandat v občinski skupščini. Zeleno listo marjetice pa bo predložil odbornik za ekologijo Certo.

Pri devinsko-nabrežinskih demokristjanih so politične vode že nekaj časa precej razgibane, posebno zaradi polemik med notranjimi strujami na pokrajinski ravni. Občinska KD, ki je ne vodi več dolgoletni občinski svetovalec Lenarduzzi, že nekaj časa vztrajno išče prestižnega nosilca kandidatne liste, ki bi lahko bil predsednik pokrajine Locchi, govori pa se tudi o ponovni kandidaturi Paseja, bivšega občinskega svetovalca, ki je sedaj eden od voditeljev deželne družbe Autovie Venete. Na vrhu kandidatne liste pa bo gotovo odbornica za urbanistiko Contentova, ki je na krajevni ravni med voditelji nove večinske komponente, ki vodi tržaško Krščansko demokracijo. Levica in morotejci so tudi v devinsko-nabrežinski občini v opoziciji.

S. T.

Predstavili ga bodo v petek na Gradu sv. Justa

Konzorcij »Trieste 2000« za bolj turistični Trst

Trst naj bi v kratkem pokazal, ali ima res turistični »talent«. Občina in Pokrajina Trst, Trgovinska zbornica, Avtonomna turistična in letoviščarska ustanova ter Tržaška velesejemska ustanova so namreč ustanovile odbor »Trieste 2000«, ki naj bi skrbel za koordinacijo večje turistične pobude in katerega bodo v petek, 9. marca, predstavili na Gradu sv. Justa.

Prvo spodbudo za ustanovitev takega odbora, ki naj bi omogočil Trstu, da se vključi v mednarodno turistično tržišče, je dalo športno okolje. Da ima Trst neizkoriščen turistični talent so - po mnenju pobudnikov - dokazale velike prireditve športnega značaja, kot sta italijansko prvenstvo off-shore in jadralna regata Barcolana, ki privabljata v naše mesto veliko število obiskovalcev. Pomembno vlogo pri ustanovitvi odbora pa je imel tudi predlog celovškega občinskega odbora, da bi ustanovili neko novo turistično pot »po sledovih Habsburžanov«, v katero bi vključili tudi Ljubljano in Gradec. Trst bi po mnenju pobudnikov ne smel zamuditi te priložnosti, saj bi bilo naše mesto med drugim edino obmorsko mesto na tem novem turističnem itinerariju. Kljub temu pa imajo nekateri upravitelji še vedno celo kopico pomislekov in niso pripravljeni vlagati energij in denarja v turistični sektor, češ da v Trstu ne bi bil rentabilen. Kljub pomislekom pa so sprejeli celovško ponudbo, ki jo bodo predstavili že 30. marca v Ljubljani. Novo turistično ponudbo pa naj bi v kratkem predstavili tudi na Dunaju in potem še v Milanu.

Odbor »Trieste 2000« so ustanovili v obliki konzorcija, ki ga sestavljajo tudi krajevne uprave in kateremu predseduje župan, medtem ko bo Avtonomna turistična in letoviščarska ustanova koordinirala delovanje vseh ustanov. Pravo organizacijsko delo pa so poverili konzorciju Promotrieste, ki za sedaj korodinira samo kongresne dejavnosti, a ki ima primerna sredstva tudi za reklamiziranje turističnih pobud. V ta namen bodo v kratkem priredili tudi posvet, na katerem bodo osvetlili in preučili vse probleme turističnega relansiranja Trsta in zarisali smernice za prihodnost.

Prvi izziv za odbor »Trieste 2000« je vsekakor svetovno nogometno prvenstvo, ob katerem bi radi organizirali več vabljivih in raznolikih športnih, kulturnih in drugačnih prireditev.

V Škednju seja rajonskega sveta

Jutri ob 20.30 bo v dvorani občinske izpostave v Škednju seja krajevnega rajonskega sveta. Kot se je že nekajkrat zgodilo v preteklosti, bo verjetno tudi jutrišnja seja »razgibana«, saj sta na dnevnem redu med drugim poseg svetovalca KPI Igorja Pavletiča in resolucija LpT v zvezi z Maccanovicovim osnutkom o zaščiti slovenske manjšine.

Premiera dokumentarca »Skozi žico« pretresla gledalce

V tržaškem gledališču Miele Reina so včeraj prvič v Italiji predvajali človečerni dokumentarec »Through the wire« (Skozi žico), ki ga je o nehumanih razmerah na oddelku »posebne varnosti« v Lexingtonu (država Kentucky, ZDA) v koprodukciji z Alexandro White posnela ameriška režiserka Nina Rosenblum. Posebno enoto je uprava federalnih zaporov ZDA odprla leta 1986 v podzemnih prostorih že obstoječega zapora. Na njem so v nečloveških razmerah preživele dve leti zapora tri politične jetnice: Italijanka Silvia Baldini, Susan Rosenberg in Alejandrina Torres, vse tri obsojene na več kot 30 let zapora.

V dokumentarnem filmu je Rosenblumova s pomočjo intervjujev, pričevanj, dokumentov Amnesty International in zdravniških poročil hotela pokazati (in dokazati), da tudi v Združenih državah poznajo zapore za politične jetnike in da je življenje v njih neznosno.

Včerajšnje premiere se je — poleg številnega občinstva — udeležila tudi teta Silvie Baldini. Dokumentarec »Through the wire« bodo jutri zvečer predstavili tudi v Ljubljani.

Prirejajo jih krajevne uprave, organizacije in društva

Začenja se vrsta različnih prireditev v počastitev mednarodnega dneva žensk

Tudi letos bodo javne uprave in prosvetna ter kulturna društva počastila mednarodni dan žensk. Uradni slovesnostni bosta jutri v dvorani pokrajinskega sveta in v četrtek v dvorani za tisk Občine Trst.

Jutri ob 17. uri bo torej v dvorani pokrajinskega sveta na Trgu Vittorio Veneto 4 javna seja tržaške ženske konzulte, ki združuje ženske trinajstih tržaških ženskih organizacij. Na seji, na katero so vabljeni vsi zainteresirani občani, bodo razpravljali o položaju ženske v naši pokrajini in nasploh. V razpravo bodo uvedle članice predsedstva konzulte Carla Mocavero, Ester Pacor, Laura Ruaro in Estella Vinciguerra, navzoč pa bo tudi predsednik Pokrajine Dario Crozzoli.

V četrtek pa bodo ob 11. uri v dvorani za tisk Občine Trst na Trgu Unità odprli filatelistično razstavo z naslovom »Ženska v zgodovini«. Razstavo prireja koordinacija občinskih svetovalk v sodelovanju s Tržaškim filatelističnim združenjem.

Kot rečeno, pa so v prihodnjih dneh na sporedu tudi številne prireditve v organizaciji domačih društev. Osmi marec bodo proslavljali v Boljuncu in v Trebčah. V Boljuncu prireja praznik tamkajšnja Zveza žensk Italije, ki je v gledališče France Prešeren povabila Vanko in Tonco ter Vesele godce (pričetek ob 20.30). V Trebčah pa prirejata praznik ZŽI iz Trebč in SKD Primorec. V osnovni šoli Pinko Tomažič se bo ob 19. uri začela prireditev, ki jo bodo oblikovali otroci vrtca in osnovne šole P. Tomažič in drugi mladi recitatorji.

Praznovanje se bo nadaljevalo seveda tudi v naslednjih dneh. Amaterski oder Jaka Štoka s Proseka in Kontovela bo v soboto, 10. marca, priredil v Kulturnem domu na Proseku kulturno-zabavni večer, ki se bo pričel ob 20. uri. Istega dne bodo praznovali tudi v Mačkoljah, kjer bo kulturno društvo Primorsko priredilo ob 20. uri v Srenjski hiši večer z Danilom Japljem in z nastopom ženske pevske skupine Stu ledi.

V nedeljo, 11. marca, pa so na vrsti žene iz Boršta in Zabrežca, ki vabijo ob 18. uri v Srenjsko hišo.

Drevi na Opčinah »Čipke in še kaj«

Morda se katera izmed bralk sprašuje, kako to, da se nič ne oglasimo. Verjetno si mislijo, da so bila ta naša srečanja le muha enodnevnica. Pa ni tako. Ko se je začelo novo šolsko leto, smo tudi me pričele z našimi srečanji. Pridno se sestajamo vsak četrtek ob 20. uri. Nekatere smo prav zveste in ne manjkamo nikoli, druge pa včasih izostanejo in potem spet pridejo. Vsekakor nas je kar precej ljubiteljic ročnega dela. Zbere se nas od 10 do 15 in več. Letos manj pletemo in več izdelujemo prtičke, zavese. Na že pripravljeno mrežo vezemo tako imenovan »filè«. Prepričane smo, da se bo še marsikatera navdušila, ko bo ob letošnjem 8. marcu videla razstavo, ki jo bomo drevi ob 20. uri odprli v Prosvetnem domu na Opčinah.

Omeniti moramo, da se tudi letos pogovarjamo o raznih kulturnih prireditvah, o prečitanih knjigah in si svetujemo, ko včasih ne vemo naprej. Vsekakor se najtopleje zahvaljujemo naši dragi Pierini Terčon, ki nas uči in nam je vzor delavnosti in vztrajnosti. Vesele bomo, če se nam bo pridružila še katera nova. Res nam ni dolgčas in koristno ga izrabimo. Držimo se načela, da časa ne moremo ustaviti, lahko pa ga dobro izkoristimo. **(MARIJA SOSIČ)**

tržno obvestilo

KREM01/1

Vročica proti plešavosti narašča

Iz Basla se hitro širijo rezultati raziskovanja

BASEL — Vročica proti plešavosti ne daje znakov premora. V umirjeni Švici se, nasprotno, celo širi. V kantonu Ticino so lekarnarji pod hudim pritiskom povpraševanja svojih odjemalcev po nekem proizvodu proti izpadanju las, ki ga je sedaj mogoče dobiti tudi v Italiji. Skratka, vročica proti plešavosti se sedaj polašča tudi naše dežele in prve simptome ji je prenesla sosednja Švica, od koder nov proizvod tudi prihaja.

Raziskovalni laboratoriji Labo iz okrilja neke znane multinacionalne družbe so odkrili preparat kozmetičnega tipa, ki vsebuje 0,84-odstotno raztopino neke nove sestavine, nikotenila za zunanjo rabo. Kaže, da gre za neko najnovejše odkritje proti izpadanju las, ki ponuja tudi to prednost, da ne povzroča nobenega stranskega učinka, če izvzamemo kako uro trajajočo pordelost območja, na katerega je bil proizvod nanešen.

Ta nov preparat, ki ga je testiral profesor Fink s Therapy and Performance Research Institute v Erlagnu in ki je ugotovil njegovo regeneracijsko učinkovitost v treh fazah fiziološke rasti las, je sedaj mogoče najti tudi v italijanskih lekarnah.

Toda novica o švicarskem uspehu se naglo širi tudi v drugih evropskih državah.

Obračun in program družbe Promotrieste

Dejavnost Kongresnega centra na Pomorski postaji se širi

Čez približno deset dni, točneje 16. marca, se bo pričela letošnja sezona Kongresnega centra v prostorih Pomorske postaje. Uvedla jo bo dvodnevna konferenca, posvečena prostoru Alpe-Jadran, v teh dneh pa je Promotrieste, družba ki upravlja Kongresni center, ob programu nove sezone predstavila tudi obračun pretekle.

V sezoni 1989 je bilo na Pomorski postaji skupaj 174 najrazličnejših prireditev ali za 18,3 odstotka več kot v letu 1988 oziroma kar 46,6 odstotka več kot leta 1987. V povprečju je center deloval 305 dni na leto, pri čemer je treba upoštevati, da je bilo večkrat tudi po več prireditev istočasno.

Največ lanskih pobud je bilo posvečenih krajevnim oziroma deželnim temam, njihov porast pa je zaznaven tudi glede na leto prej; tovrstnih prireditev je bilo za nekaj več kot 70 odstotkov vseh. Med drugim so pritegnile največ udeležencev, ki jih je bilo skoraj 15 tisoč. Konferenc na vsedržavni ravni je bilo v lanski sezoni skupaj 29, kar je nekaj manj kot leto prej. Poraslo pa je število mednarodnih srečanj, ki so z 12 v letu 1989 prešle na 21. Vseh udeležencev raznih pobud pa je bilo približno 40 tisoč.

Zdravniškim temam je bilo namenjenih največ prireditev, katerim sledijo ekonomske. Poraslo je število izobraževalnih seminarijev in raznih strokovnih srečanj, medtem ko je upadlo število političnih.

Z obračunom je družba Promotrieste (v kateri sodelujejo javne uprave, združenje trgovcev, tržaški kulturniki in gospodarstveniki) zadovoljna, saj na splošno ugotavlja, da se je kongresna dejavnost na Pomorski postaji trdno ustalila in okrepila. Glede na predstavljen program pa kaže, da v tej sezoni namerava to dejavnost še utrditi.

Po konferenci Alpe-Jadran napoveduje kot pomembnejšo pobudo simpozij o vlogi železnice v trgovskih stikih z vzhodno Evropo, ki bo v začetku aprila. Od 23. do 26. aprila pa bo mednarodni posvet o arhivskih virih in demografskem raziskovanju. Maja se bo aktivnost vsebinsko popestrila, saj bo kongres italijanskih strokovnjakov v patologiji prebavil, nato pa srečanja o specifičnih vidikih ekonomije, fizike in raziskave vesolja.

Osrednja pobuda junija bo 20. kongres združenja AIPCS, medtem ko bo v začetku julija simpozij o električnih prevodnikih. Avgusta bo center zaprt, medtem ko bo sredi septembra mednarodno srečanje o prevozih. Oktobra bo med drugimi pobudami mednarodna konferenca o specifičnem vidiku industrijskih naprav, konec meseca pa bodo odprli osmo prodajno razstavo antikvariata, tokrat v prostoru Alpe-Jadran. Novembra bo na vrsti več zdravniških posvetov, decembrska »Soočanja v pediatriji« pa bodo zaključila letošnjo kongresno sezono.

Dežela pripravlja preustroj občinskih policijskih služb

Na osnovi določil zakona iz leta 1986 je tudi v naši deželi v teku organizacijski preustroj občinskih policijskih služb. Pristojni tehnični odbor je v sodelovanju z deželnim ravnateljstvom za javne uprave že izdelal nova pravila za delovanje občinskih policijskih služb. O pravilniku se bodo morale izreči vse občinske uprave in nato tudi pokrajinski nadzorni odbori.

Med najpomembnejšimi točkami novega pravilnika so poklicno usposabljanje (zmagovalci natečajev za mestne redarje bodo morali obiskovati specifične tečaje, katerim bo sledila še pripravniška doba v operativnih službah), uniforme (v pripravi je zakon, ki bo poenotil uniforme mestnih redarjev in razpoznavne barve ter znake njihovih vozil) ter značilnosti tehničnih sredstev (orožje in druga oprema bodo dodeljeni na osnovi učinkovitosti, kdor jih bo uporabljal pa bo moral biti ustrezno pripravljen).

■ **Karabinjerji iz Nabrežine** so včeraj zjutraj prijeli na področju med Samatorco in Zgonikom devet tujih državljanov, ki so ilegalno prestopili mejo z Jugoslavijo. V skupini so bili štirje Romuni, trije Jugoslovani in dva Turka, stari od 20 do 40 let in neporočeni. Po krajšem postanku v kasarni so jih karabinjerji zapeljali na opensko železniško postajo, kjer so jih izročili jugoslovanskim obmejnim organom.

† Dne 4. t. m. je umrl

Josip Lozei

Pogreb bo jutri, 7. t. m., ob 11. uri pri Sv. Ivanu.

Žalostno vest sporočajo: žena Albina, hči Livia z možem Francescom, sin Pino z ženo Annamario, vnuki Boris, Sergio in Martina ter vsi sorodniki.

Trst, 6. marca 1990

Žalovanju se pridružuje svakinja Livia s sinom Sergiom in družino.

Žalujeta tudi nečaka Nino in Mario Lozej z družinama.

6. 3. 1988 6. 3. 1990

Ob 2. obletnici smrti drage

Viktorije Bogatec vd. Grmek

se je spominjajo
hči Jolanda, sin Gigi z ženo, vnuk ter drugi sorodniki.

Trst, Prosek, 6. marca 1990

Učno in neučno osebje osnovnih šol in vrtcev didaktičnega ravnateljstva iz Doline izreka iskreno sožalje ravnateljici Lučki Križman in družini ob tragični izgubi tašče Marije Škabar - Križman.

Ob težki izgubi drage mame izreka dr. Ediju in svojcem globoko sožalje družina Purinani.

Vzgojiteljice openskega didaktičnega ravnateljstva izražajo ravnateljici Križmanovi iskreno sožalje ob izgubi drage tašče.

Združenje staršev osnovne šole France Bevk z Opčin izraža občutено sožalje družini gospe ravnateljice Lučke Barej - Križman ob smrti mame, none in tašče Marije Škabar.

Ob prerani izgubi drage mame Marije Križman sočustvuje z Edijem družina Križnič.

V nedeljo v Finžgarjevem domu

Vrabčev jubilej v ospredju »Večera slovenske pesmi«

Kljub lepemu sončnemu vremenu se je v nedeljo popoldne veliko ljudi zbralo na »Večeru slovenske pesmi«, ki ga je ob Prešernovem dnevu in prazniku slovenske kulture tokrat organiziral mešani pevski zbor »Sveti Jernej« z Opčin.

Bila je to lepa, vzpodbudna in pomembna proslava, ki je želela poudariti pomen slovenske pesmi in slovenske kulture nasploh za vse Slovence, pa naj bomo tega ali onega prepričanja, živeči na tej ali oni strani meje. Bil je to praznik, ki so ga občutili tako izvajalci kot tudi vsi udeleženci.

Program proslave je bil zelo bogat. Tokrat so ga organizatorji posvetili predvsem branju odlomkov iz zbirke novel Ob kresu življenja pisateljice Zore Tavčar - Rebula ter skladatelju in prijatelju Ubaldu Vrabcu ob njegovi 85-letnici rojstva. Njegove skladbe so nastopajoči vključili tudi v svoje programe.

Na proslavi so sodelovali: Mladinski zbor in Dekliška skupina mladinskega pevskega zbora Vesela pomlad, ki sta pod vodstvom zborovodje g. Franca Pohajača lepo zapela vrsto slovenskih narodnih in umetnih pesmi, med njimi tudi skladbe Ubalda Vrabca, ki je »v tkivo slovenske zamejske kulture vtisnil neuničljivo moč vokalne in instrumentalne umetnosti in jo z veliko ljubeznijo do mladih rodov obogatil z otroško razigranimi in mladostnega poleta polnimi pesmimi«, je v svoji predstavitvi programa med drugim povedala Nataša Sosič - Fabjan.

Sledil je priložnostni govor Saše Martelanca, ki je svoj govor, posvečen našemu narodu in kulturi, sklenil z mislijo o našem največjem pesniku: »Živel je nekoč pesnik, France Prešeren po imenu. Dal nam je veliko več, kot nam sicer dajejo pesniki. Prižgal nam je luč, da smo se ob njeni svetlobi najprej prepoznali; potem pa nam je pokazal še pot, ki vodi iz megle proti soncu, pot zvestobe, poguma in ljubezni.«

Kot drage gostje so na prireditvi nastopila Sovodenjska dekleta, ki jih vodi Sonja Pelicon in ki so nas ponovno osvojila s svojim izvajanjem lepih slovenskih pesmi, med katere so tudi tokrat vključile skladbe goriškega skladatelja prof. Stanka Jericija, ki je pevkam že večkrat posvetil svojo glasbo.

Predstavila se je nato še skupina mladih, ki obiskujejo dramski krožek Tamara Petaros. Šest fantov in deklet, ki jih je pripravila Lučka Sosič, je lepo podalo nekaj odlomkov iz zbirke novel Zore Tavčar.

Prireditev je zaključil mešani pevski zbor Sveti Jernej, ki ga vodi prof. Janko Ban. V prvem delu je zbor izvajal skladbe Staneta Maliča, Ivana Florjanca in še prekmursko ljudsko pesem. V drugem delu programa pa se je zbor spomnil 85. življenjske obletnice skladatelja Ubalda Vrabca ter iz množice njegovih del izbral tri skladbe, ki pričajo o njegovi navezanosti na kraško tematiko. »Kras v poeziji domačih pesnikov in glasbi Ubalda Vrabca« bi lahko naslovili ta del programa, v katerem smo poslušali poezije Srečka Kosovela, Alberta Miklavca in Vinka Beličiča v glasbeni priredbi tokratnega slavljenca. Ob lepem nastopu celotnega zbora pa naj še posebej omenimo delež, ki ga je imela pri izvedbi posameznih pesmi solistka Marta Fabris.

Zdravica, ki jo je na koncu zapel zbor, je zaključila uradni del proslave, kateremu je nato sledila še prijetna družabnost.

NEVA LUKEŠ

Na sliki (foto Magajna) **pevci Vesele pomladi na Prešernovi proslavi v Finžgarjevem domu na Opčinah.**

V Bazovici so imeli »Srečanje ob dnevu slovenske kulture«

Kulturno društvo Lipa iz Bazovice je pripravilo za svoje člane in za vaščane nasploh lep večer z naslovom »Srečanje ob dnevu slovenske kulture«. Prireditev, ki je bila v soboto zvečer v dvorani Bazovskega doma, je tako uspela, da je presenetila tudi same organizatorje. Izvajalci programa so bili namreč zelo dobri, program pester in občinstvo zelo hvaležno.

Proslavo je s petimi pesmimi začel domači mešani zbor, ki ga vodi zborovodja Evgen Prinčič. To je bil prvi nastop zbora v letošnji sezoni in je bil kljub nezadostnemu številu pevcev zelo uspešen. O pomenu praznika slovenske kulture, povezanega tudi z našo stvarnostjo, je na kratko spregovorila Vera Grgič, nato pa je sledil recital o Prešernu, ki so ga izvedli domači otroci pod vodstvom Rože Peric. Gre za skupino, ki je obiskovala Bazovski dom dvakrat na mesec in je za to priložnost lepo naštudirala tri Prešernove pesmi, in sicer Vrbo, Povodnega moža in Zdravljico. Nastopilo je 9 otrok v starosti od 8 do 11 let.

Sledil je nastop članov harmonikarskega orkestra glasbene šole iz Sežane, ki ga prav tako kot domači zbor vodi Evgen Prinčič. Sestavlja ga enajst fantov in deklet, ki so lepo zaigrali osem slovenskih skladb in z njimi navdušili občinstvo.

V spodnjih prostorih Bazovskega doma so ob tej priložnosti odprli razstavo izdelkov otrok iz vrtca in prvega ter drugega razreda domače osnovne šole. Tudi ti otroci so obiskovali ure animacije v Bazovskem domu, ki so potekale v zimskih mesecih in sta jih vodili Darja in Elen. Obiskovalcem so se otroci predstavili z raznimi izdelki in predmeti iz papirja in drugega odpadnega materiala.

Prireditev je zaključila Premrlova Zdravljica, ki so jo skupno zapeli pevci in pevke zbora, otroci in gledalci, spremljal pa jih je še orkester.

V tem lepem ozračju je Suzana Grgič v imenu društva Lipa čestitala vsem ob prazniku dneva slovenske kulture, hkrati pa je voščila tudi vsem bazovskim ženskam in dekletom ob mednarodnem dnevu žena. (N. L.)

Na sliki (foto Križmančič) **nastop najmlajših Bazovcev.**

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

HERMANN BROCH

Povest služkinje Zerline

Izvaja *Bogdana Bratuž*

V četrtek, 8. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih v SALEŽU

v nedeljo, 11. t. m., ob 18. uri v društvenih prostorih v BARKOVLJAH (Ul. Cerreto)

GLASBENA MATICA

TRST

Koncertna abonmajska sezona 1989/90

Jutri, 7. marca, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

VOLODJA BALŽALORSKY - violina
JURIJ JENKO - klarinet
ANDREJ PETRAČ - violončelo
BOJAN GORIŠEK - klavir

Na sporedu: O. MESSIAEN - (Kvartet za konec časov) Quartur pour la fin du temps.

Predprodaja vstopnic v Pasaži Protti - Utat.

gledališča

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča je v teku razdeljevanje abonmajev za red A, B, D, L.

Simfonična sezone 1989/90 - V gledališču Verdi je v pripravi opera FIDELIO L. van Beethovna. Dirigent Spiros Argiris, režija Frank Bernd Gottschalk.

ROSSETTI

V gledališču Rossetti so v teku priprave na oddajo »Piacere Rai 1«, ki jo pripravlja prva italijanska televizijska mreža RAI 1.

LA CONTRADA - CRISTALLO GLEDALIŠČE ZA MLADINO - TEATRO RAGAZZI

Danes, 6. t. m., ob 10. uri pravljica LA FIABA DELL'ORA DEL SAPONE, ki jo je pripravilo gledališče Accademia Perduta iz Ravenne. Režija Antonio Paglioni.

Ponovitev jutri, 7. t. m., ob 10. uri.

Od 10. do 18. t. m. bo gledališka skupina La corte di Catapano predstavila UN CAPPELLO DI PAGLIA DI FIRENZE. Režija Nucci Ladogana.

razstave

V TK Galeriji bo do 14. marca razstavljal svoja dela JANEZ MATELIČ.

V galeriji Torbandena je na ogled razstava slikarja TANCREDIJA.

V galeriji Tommaseo v Ul. del Monte 2/1 razstavlja še jutri milanski slikar PAOLO SANDANO. Urnik: od od 17. do 20. ure.

V galeriji Cartesius v Ul. Marconi 16 razstavlja svoja olja furlanski slikar Dario DELPIN. Razstava bo odprta do 15. marca po običajnem urniku.

SKD Tabor - Opčine, Prosvetni dom - V okviru praznovanja dneva žena bodo danes, 6. t. m., ob 20. uri odprli razstavo ČIPKE IN ŠE KAJ. Razstavljata klekljarska šola Žiri in domači krožek Ob pletenju še kaj. Samo danes bodo razstavljene tudi čipke iz prejšnjega stoletja, klekljarice pa bodo prikazale svoja dela. Vabljeni!

Skład Mitja Čuk vabi na ogled razstave MILKO BAMBIČ - OTROKOM V TEŽAVAH v Peterlinovo dvorano v Ul. Donizetti 3, Trst.

KD I. Grbec - Škedenj vabi na otvoritev razstave ŽENSK USTVARJALK v petek, 9. marca, ob 20.30.

Za vse - razstava MIRABILIA od 10. do 21. marca, vsak dan od 20. do 22. ure na sedežu kulturno-umetniškega društva Magnet, Proseška ul. 11, na Opčinah. Začetek občudovanja v soboto, 10. t. m., ob 20. uri.

prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Štefanije Gregori in pok. Svetka Gojča darujeta Štefanija in Karlo Kalc 20.000 lir za KD Skala iz Gropade. Namesto cvetja na grob dragega prijatelja Svetka Gojča daruje Edi Kalc (Padriče) 15.000 lir za šolo K. D. Kajuh.

Namesto cvetja na grob dragega Svetka Gojča daruje sestrična Milka Brce z družino 20.000 lir za KD Skala iz Gropade.

Namesto cvetja na grob pok. Štefanije Gregori daruje Milka Brce 10.000 lir za KD Skala iz Gropade.

Namesto cvetja na grob dragega Antona - Ninija Batiča daruje Sofija Gombač 50.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Ob obletnici smrti dragega moža in očeta Karla Gombača daruje Fabio Gombač z družino 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na dragega Antona - Ninija Batiča darujeta družini Gombač - Kuret 20.000 lir za katinarsko cerkev in 30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na očeta Franca, nono Zoro in na strica Zorota daruje Čelestina Ferluga z družino 50.000 lir za KD Skala - Gropada.

kino

ARISTON - 16.00, 22.15 **Crimini e misfatti**, r.-i. Woody Allen, i. Mia Farrow.
EXCELSIOR - 17.00, 22.15 **Legami**, r. Pedro Almodovar, i. Victoria Abril, Antonio Banderas, □□
EXCELSIOR AZZURRA - 17.15, 21.45 **La vita e niente altro**, r. Bertrand Tavernier, i. Philippe Noiret, Sabine Azema.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 **Perché proprio a me**, i. Christopher Lambert.
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Harry ti presento Sally**, i. Billy Cristal, Meg Ryan.
NAZIONALE III - 16.20, 22.15 **Avventure extra coniugali**, i. Claudia von Staad, □□
NAZIONALE IV - 16.30, 21.00 **Camille Claudel**, i. Isabelle Adjani, Gerard Depardieu.
GRATTACIELO - 16.30, 22.15 **Dad papà**, r. Goldberg, i. Jack Lemmon.
MIGNON - 16.00, 22.15 **La voce della luna**, r. Federico Fellini.
EDEN - 15.30, 22.00 **Porno sensation**, □□
CAPITOL - 16.30, 22.10 **Tesoro, mi si sono ristretti i ragazzi**, i. Rick Moranis.
LUMIERE - 16.00, 22.15 **Il ritorno al futuro II**, r. R. Zemeckis, i. Michael J. Fox, Christopher Lloyd.
ALCIONE - 16.00, 22.00 **L'amico ritrovato**, r. J. Shatzberg, i. Jason Robards.
RADIO - 15.30, 21.30 **Verena, la furia del sesso**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

izleti

Srenja Boršt priredi v soboto, 17. t. m., izlet v Verono ob priliki mednarodnega kmetijskega sejma. Prijave na tel. na št. 228481 do srede, 14. t. m.

Združenje aktivistov in invalidov NOV, KRUT in Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabijo v mesecu aprilu na enotedensko bivanje v Makarski. Prijave in informacije na sedežu organizacij v Ul. Cicerone 8/b, tel. 360324.

čestitke

Danes praznuje rojstni dan MARINO ZOBEC od Domja. Vse najboljše mu želijo žena, hči, mama, oče in brat.

NADA DRUŽINA iz Boljunca praznuje danes svoj 55. rojstni dan. Veliko zdravja in sreče ji želijo delovne kolegice.

Danes slavita 40 let skupnega življenja ANTONIJA in MIRO ČANDEK. Vse najboljše, veliko dobrega, predvsem pa zdravja jima želita sin Luciano z Loredano in hči Gabrijela z Jordanom, Danijel in Dana pa nonote močno objemata.

razne prireditve

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi na predavanje Lojzeta Abrama O OBISKU MEHIKE, ki ga bo dopolnil z diapozitivi. Predavanje bo jutri, 7. marca, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20. Na koncu se bomo zadržali ob kozarcu domače kapljice.

Restavracija Križman - Repen priredi v četrtek, 8. t. m., PLES Z ANSAMBLOM HAPPY DAY. Rezervacije na tel. 327115 - 327468.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom - V četrtek, 8. marca, ob 20. uri DAN ŽENA. Sodelujejo: folklorna skupina OŠ F. Bevk, skupina izraznega plesa Tabor, harmonikar David Danieli, MPZ in ŽPZ Tabor ter Kraški trio. Vabljeni!

Zveza žensk Boljunec vabi na PRAZNOVANJE 8. MARCA, ki bo v četrtek, 8. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Sodelujejo Vanka in Tonca ter Veseli godci. Toplo vabljeni!

SKD Primorec in Zveza žensk iz Trebč vabi na PROSLAVO DNEVA ŽENA, ki bo v četrtek, 8. marca, ob 19. uri v osnovni šoli Pinko Tomažič v Trebčah. Nastopajo otroci iz vrtca, osnovnošolci in mladi recitatorji.

AO Jaka Štoka Prosek-Kontovel priredi ob mednarodnem dnevu žena KULTURNO-ZABAVNI PROGRAM v soboto, 10. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku. Vpisovanje na tel. št. 225450 ali 225224. Vabljene!

KD Primorsko - Mačkolje vabi v soboto, 10. t. m., ob 20. uri v Srenjsko hišo v Mačkolje NA SREČANJE OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE IN DNEVU ŽENA. Sodelujeta pesnik DANILO JAPELJ in ŽPZ STU LEDI. Toplo vabljeni!

Žene iz Boršta in Zabrežca vabijo v nedeljo, 11. t. m., ob 18. uri v Srenjsko hišo NA PRAZNOVANJE DNEVA ŽENA.

KD Valentin Vodnik iz Doline vabi na mladinsko glasbeno revijo VESELO ZAPOJMO v nedeljo, 11. t. m., ob 16.30 v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu.

menjalnica

1. 3. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1263,300	1250.—
Nemška marka	737,820	736.—
Francoski frank	218,340	216,50
Holandski florint	655,470	653.—
Belgijski frank	35,477	35.—
Funt šterling	2107,100	2090.—
Irski šterling	1965,400	1945.—
Danska krona	192,290	190.—
Grška drahma	7,816	7,40
Kanadski dolar	1062.—	1020.—
Japonski jen	8,441	8,20
Švicarski frank	840,700	837,50
Avstrijski šiling	104,768	104,30
Norveška krona	192,200	189.—
Švedska krona	205,250	201.—
Portugalski eskudo	8,414	8.—
Španska peseta	11,511	11.—
Avstralski dolar	966.—0	900.—
Jugoslov. dinar	—	100.—
ECU	—	—

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

včeraj - danes

Danes, TOREK, 6. marca 1990
STANKA

Sonce vzide ob 6.35 in zatone ob 17.58 - Dolžina dneva 11.22 - Luna vzide ob 12.27 in zatone ob 3.59.

Jutri, SREDA, 7. marca 1990
FELICITA

PLIMOVANJE DANES: ob 0.33 najnižja 4 cm, ob 5.32 najvišja 20 cm, ob 12.49 najnižja -42 cm, ob 19.55 najvišja 29 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8,2 stopinje, zračni tlak 1029,5 mb pada, brezvetrje, vlaga 57-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 9,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Martina Galante, Alex Zucca, Erik Medvescek, Alessia Degrassi, Alexia Crepaldi, Manja Košuta.

UMRLI SO: 79-letna Ida Kersevan vd. Majcen, 84-letna Malvina Beck, 79-letna Roma Miatton vd. Cantani, 50-letni Mario Cecchetti, 91-letna Giuseppina Terpin, 67-letni Alfredo Di Risola, 70-letni Francesco Zaganelli, 51-letna Amalia Mozina, 93-letni Giovanni Geri, 80-letna Angela Furlan vd. Zarattini, 68-letni Pietro Gnisci, 55-letni Ugo Barbieri, 88-letna Giuseppina Lozei, 85-letna Elvira Steffè vd. Pangaro.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 5., do sobote, 10. marca 1990
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Etrta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (Milje).
OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje).
OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje).
OPČINE - Trg Monte Re 3 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Občinska uprava Zgonik obvešča, da bo občinska knjižnica v Saležu delovala ves marec z naslednjim urnikom: torek in petek od 16. do 19. ure.

Primorski dnevnik

Vsa razna obvestila in objave sprejemamo vsak dan od 8. do 13. ure po tel. **7796-611**

mali oglasi

ZAJČJA FARMA v Repniču - osmica je odprta.

PRODAM renault super 5 TSE, bele barve, letnik avgust '85, z dodatnimi deli. Cena po ceniku revije Quattroruote. Tel. na št. 299622 v večernih urah.

PRODAM opel kadett 1.2 S sive metalizirane barve, prevoženih 50.000 km. Cena po dogovoru. Tel. 280813 ob urah obedov.

PRODAM renault supercinque GTL, petero vrat, bele barve, prevoženih 30.000 km. Cena po dogovoru. Tel. 280813 - ob urah obedov.

PRODAM ford fiesto, letnik '79, po ugodni ceni. Tel. 299537.

UVOZNO/IZVOZNA firma zaposli knjigovodjo z znanjem zunanjetrgovinskega poslovanja in knjigovodstva. Plača bo primerna sposobnostim. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Knjigovodja".

SLOVENSKA ZADRUGA zaposli štiri osebe za delo pri urejanju parkov, zelenic, gozda in vrtov. Pismene prošnje izročiti v najkrajšem času pri upravi zadruge Gradis, Ul. Machiavelli 14, Trst, tel. 364505.

KUPIM avto opel, volkswagen jetta ali audi 80 dizel do 1.600 cc. Tel. 212600.

NUJNO prodajamo tovornjak tipa fiat 650/N, edini lastnik. Tel. 225548.

OČIVIDCI prometne nesreče med alfo romeo 164 in A 112, ki se je pripetila v soboto, 3. t. m., v Dolini so naprošeni, da tel. na št. 232116 po 20. uri.

OPRAVLJAMO razna vrtnarska dela: realizacija in nega vrtov, nega in obrezovanje dreves in drugo. Za informacije Zniderčič, Števerjan, tel. (0481)884161.

Skupina Pooh zmagala v sanremski Palači cvetja

Festival še v vrtincu polemik

SANREMO — Sanremski festival italijanske popevke je mimo, polemike pa se nadaljujejo. Teleprinterji niso v noči od sobote na nedeljo še odtipkali imen zmagovalcev, ko si je marsikdo že postavil vprašanje o verodostojnosti rezultata. Letos, kot že lani, je bil namreč zmagovalec tisti, ki so ga vsi časopisi proglašali za absolutnega favorita in katerega zmago je neka televizijska postaja napovedala teden dni pred začetkom festivala. Kaj se skriva za vsem tem?

Kdor ni neposredno sledil festivalu in je, kot mi, poročal na osnovi agencijskih novic in neposrednega televizijskega prenosa, bi težko odgovoril na zgoraj zastavljeno vprašanje. Pa tudi novinarji, ki so neposredno sledili javnemu in zakulisnemu dogajanju Festivala italijanske popevke, ne vedo odgovora. Mehanizem volitev pa je vsekakor tak, da bi moral jamčiti precejšnjo mero prozornosti.

Za kroniko je treba seveda povedati, da je, kot po predvidevanju, letošnji sanremski festival italijanske popevke osvojila skupina I Pooh, ki bo v kratkem praznovala »zlato poroko« z lahko glasbo, letos pa je na sanremskem festivalu nastopila prvič skupno s temnopolto pevko Dee Dee Bridgewater. Na drugo mesto se je uvrstil Toto Cotugno, kateremu je, po splošni oceni izvedencev, do uspeha znatno pomagal njegov temnopolti partner, veliki Ray Charles, ki je Cotugnovo pesem »prepesnil« s slavospev črnski duhovni glasbi, tretja pa sta bila Amedeo Minghi in Mietta.

Po proglasu rezultatov so člani ansambla izjavili, da so zadovoljni zaradi zmage, istočasno so pa odločno zavrnili vsakršno namigovanje na morebitno prikrojeno glasovanje. In tudi Toto Cotugno je v pogovoru z novinarji polil z vedrom vode ogenj polemik. »Skupina I Pooh je profesionalno na izredno visoki ravni, zato se ne čutim užaljenega, če me je porazila,« je dejal.

V prihodnjih mesecih bo trg dokazal, katera popevka je med italijansko publiko res najbolj priljubljena. Glede ostalega pa se bodo polemike najbrž v kratkem polegle, saj, kot je pel Renzo Arbore, »gre samo za popevke« in nič resnejšega.

Na sliki (telefoto AP) **skupina I Pooh skupno z Dee Dee Bridgewater.**

Vivaldi zvezdnik pop glasbe

LONDON — V britanskem glavnem mestu je na prvih mestih lestvice prodanih plošč »pop« glasbenik italijanskega porekla. Ime mu je Antonio Vivaldi, do pred nedavnim pa je njegovo ime slovelo samo v bolj omejenem krogu ljubiteljev klasične glasbe.

Nenadni uspeh Vivaldijevih skladb med mlajšo publiko ni posledica nekih novih glasbenih teženj med britansko mladino.

Tržni uspeh je zasluga britanskih reklamnih izvedencev, ki so s sicer ne preveč spoštljivo reklamno kampanjo dosegli, da se Vivaldi v teh dneh po številu prodanih plošč kosa z Michaelom Jacksonom in z ansamblom Duran Duran. Formula je enostavna: ne preveč oblečene lepotice na platnicah plošč in kopica govoric o zasebnem, predvsem pa ljubezenskem življenju interpretov. Na ta način so se »Štirje letni časi« in »Koncerti za violončelo« povzpeli v sam vrh prodajne lestvice.

»Koncerti za violončelo« so na primer postali komercialni uspeh, od kar so postaje londonskega metroja preplavili z lepaki s fotografijo izvajalke, izraelske glasbenice Ofre Hanoj, pri kateri mati narava ni skoparila ne z glasbeno nadarjenostjo ne z lepoto. Z zidov postaj metroja komaj dvajsetletna Ofra pomenljivo mežika vsem mimoidočim.

»Klasična glasba se je končno prilagodila sodobni stvarnosti,« je poudaril urednik revije Gramophone Christopher Pollard, »ker mora tudi interpretka klasične glasbe, kot rock zvezdnica, razkriti marsikaj, če hoče postati slavna.«

Lepe noge in bohotno oprsje pa niso edini pogoj uspeha. Tudi violonist Nigel Kennedy si je zahotovil izreden uspeh, saj je v enem mesecu prodal 200 plošč svoje interpretacije »Štirih letnih časov«, ključ njegovega uspeha pa je v njegovi punk pričeski in v intervjujih s časopisi, v katerih govori predvsem o zaročenki in frizerju.

Producenti so z uspehom izredno zadovoljni, vprašanje pa je, kaj bi si o vsem tem mislil Vivaldi...

Roberto Faenza o moški neodločenosti

RIM — Po sedmih letih se je Roberto Faenza spet vrnil za snemalno kamero. Režiser, ki je dosegel precejšen uspeh predvsem s filmi o italijanski družbeni in politični stvarnosti, se je tokrat posvetil umetniškemu filmu. Njegov »Moj dragi dr. Grasler«, ki je posnet po istoimenskem romanu dunajskega pisatelja Arthurja Schnitzelerja, pa je namenjem bolj evropskemu kot italijanskemu trgu. Film, ki bo prihodnji teden v kinodvoranah, so predstavili včeraj v Rimu.

Roberto Faenza in producent Mario Orfini sta poudarila, da so režiser, tehniki in producenti italijanski, igralci pa britanski in ameriški in tudi jezik, v katerem so snemali, je angleški. Pri filmu so sodelovali med drugimi skladatelj Ennio Morricone, ki je pripravil glasbeno kuliso, kostumografka Milena Canonero, za fotografijo pa je poskrbel Giuseppe Rotunno.

Nosilno vlogo v filmu ima Keith Carradine, ki podaja lik postavnega toda dokaj otročjega zdravnika. Dr. Gaslerja muči v življenju predvsem ena nuja: poiskati žensko, ki bo v njegovem življenju zapolnila vrzel prerano umrle sestre. »Film obravnava vprašanje moške neodločenosti, ki mi je zelo pri srcu,« je med tiskovno konferenco dejal Faenza, »in mislim, da je vprašanje še vedno aktualno in žgoče, čeprav sodijo Gaslerjeve dogodivščine v prejšnje stoletje.« Režiser je dodal, da je bil vselej nevkalupljen ustvarjalec, ki je rad obravnaval najrazličnejše teme. V preteklosti je rad pričaral na filmsko platno svoj pogled na italijansko stvarnost, sedaj pa »ne bi rad slikal današnje Italije«.

V pogovoru z novinarji je Faenza dodal, da se je spet lotil umetniškega filma, da bi dokazal, da je italijanska kinematografija še živa »kljub dvajsetim letom televizijskega onesnaženja«. Faenza, ki je sicer sprejel finančno pomoč Reteitalia, je prepričan, da bo s svojim filmom uspel, ker verjame v moč in sposobnost trga, da sprejema dobre proizvode.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nanizanka: Il mago - Nessuno è perfetto
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Variete: Ci vediamo
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Piacere RAI 1
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Varieteja: Gran premio - pausa caffè, 14.10 Occhio al biglietto
14.20 Nan.: Casa, dolce casa! - La punizione di Jack
15.00 Italijanska kronika
15.30 Tednik: A Nord a Sud
16.15 Mladinska oddaja: Big!
17.35 Odprti prostor
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Aktualno: Italia ore 6
18.40 Kviz: Lascia o raddoppia?
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Tednik: TG 1 - Sette
21.30 Variete: Biberon
22.35 Dnevnik
22.45 Dokumentarec: Atlante
23.35 Rubrika: Effetto notte
24.00 Dnevnik in vreme
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni
0.35 Dok.: Rojstvo abecede
1.05 SP v umetnostnem drsanju

RAI 2

7.00 Otroški variete: Patatrac in risanke
8.30 Nadaljevanka: Capitol
9.30 Tečaja angleščine in francoščine aza otroke
10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Diogenes, Gospodarstvo
14.00 Nad.: Quando si ama
14.45 TV igri: L'amore è una cosa meravigliosa, 15.45 Tutti per uno
16.05 Nanizanka: Cuore e batticuore
17.00 Vesti in Iz parlamenta
17.10 Rubrika: Tutto sul Due
18.20 Športne vesti
18.35 Nanizanka: Faber
19.25 Aktualno: Rosso di sera
19.45 Dnevnik, šport, vreme
19.55 Nogomet: za pokal pokalnih prvakov Anderlecht-Admira Wacker
21.50 Dnevnik nocoj
22.00 Nanizanka: L'ispettore Derrick
22.50 Dnevnik in dosje
23.40 Dnevnik in horoskop
24.00 Film: L'ultimo Apache (vestern, ZDS 1954, r. Robert Aldrich, i. Burt Lancaster)

RAI 3

12.00 Dokumentarec: Meridiana - Fisica e senso comune, Chimica in laboratorio, Veleggiando sottocosta, Le regole del calcio
14.00 Deželne vesti
14.30 Dokumemntarca: Zupack, 15.00 Ambientevivo
15.30 Videosport: rokomet, hokej na travi, ameriški nogomet
17.00 Nanizanki: Valerie - Buon anniversario, 17.30 Vita da strega
18.00 Dok. oddaja: Geo
18.30 BlobCartoon
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 BlobCartoon
20.00 Variete: Blob. Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina
20.30 TV proces: Terzo grado
22.00 Dnevnik - nocoj
22.15 Dokumentarec: La cosa (r. Nanni Moretti)
23.20 Nočni dnevnik
23.35 Film: Cuori nel deserto (dram., ZDA 1985, r. Donna Deitch, i. Helen Shaver)

RTV Ljubljana 1

8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade: Zgodbe iz šoljke
9.40 Šolska TV: Ko se korenin zavemo - Oblast ljudstvu, 11.30 nemščina - Alles Gute (1. lekcija)
11.00 Sedma steza (pon.)
11.15 Osmi dan
11.55 Video strani
14.25 Video strani
14.35 Nemščina: Alles Gute
15.05 Žarišče (pon.)
15.35 Nan.: Sova Magnum
16.30 Dnevnik in poslovne informacije
16.50 Mozaik. Šolska TV (pon.)
17.50 Spored za otroke in mlade: Lonček kuhaj - Domače hrenovke, 18.05 Periskop - Denar
19.00 Risanka in TV okno
19.18 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Nadaljevanka: Odmevi v temi (J. Wambaugh, r. Glenn Jordan, i. Peter Coyote, zadnji del)
20.50 Balet na ledu: Ogenj in led
21.45 Dnevnik in vreme
22.10 Nan.: Sova Magnum
22.50 Video strani

TV Koper

13.45 Nogomet - argentinsko prvenstvo
15.30 Nočni boks
16.15 Oddaja o športu: Juke Box
16.45 Košarka NBA (pon.)
18.15 Wrestling Spotlight
18.45 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Žarišče
20.30 Veliki boks
21.30 Oddaja o odbojki: Supervolley
22.15 TVD Novice
22.25 Rubrika: Obiettivo Sci
23.25 Rubrika: Eurogolf
0.25 Nogomet - nemško prvenstvo

RTV Ljubljana 2

14.55 SP v rokometu
18.10 Svet športa
19.00 Naša pesem: Niš 88
19.30 Dnevnik in TV Okno
20.00 Žarišče in loto
20.35 Umetniški večer: Portret igralke Sissy Spacek in film Zločini srca (dram., ZDA 1986, r. B. Beresford)
22.45 Prireditev ob dnevu krvodajalcev

CANALE 5

7.10 Nanizanke: La grande vallata, 8.00 Una famiglia americana, 9.00 Love Boat - Riconciliazione, 10.00 I Jefferson
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 za vas
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo é giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.35 Film: Ultimo stadio (dram., VB 1988, r. Alan Clarke, i. Garry Oltman, Lesley Manville)
22.00 Dosje konec stoletja: Hooligans
23.10 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.00 Variete: Striscia la notizia (pon.)
1.10 Filmske novosti
1.15 Nanizanka: Lou Grant

RETE 4

8.00 Nan.: Il Virginiano
9.30 Nad.: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore - Come sarà il nostro futuro
12.40 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 Topazio, 15.20 La valle dei pini, 15.50 Veronica il volto dell'amore, 16.45 General Hospital, 17.35 Febbre d'amore
18.30 Variete: Star 90
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.30 Nanizanka: Mai dire sì
20.30 Film: I due invincibili (vestern, ZDA 1069, r. Andrew Mclaglen, i. John Wayne, Rock Hudson)
22.45 Film: Caravaggio (biog., VB 1986, r. Derek Jarman, i. Nigel Terry)
0.35 Film: Il piccolo vetraio (dram., It. 1955, r. Giorgio Capitani, i. Massimo Serato)
2.20 Nanizanka: Dragnet

ITALIA 1

7.00 Otroška oddaja: Caffèlatte in risanke
8.30 Nanizanke: SuperVicky, 9.00 Mork & Mindy, 9.30 Agente Pepper - Il solitario, 10.30 Simon & Simon, 11.30 New York New York, 12.35 Chips, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.30 Nanizanka: Batman - La formula segreta
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanke: Arnold, 18.35 L'incredibile Hulk - Il terremoto, 19.30 Genitori in blue jeans - Confidenze per due
20.00 Risanke: Bobobobs
20.30 Nanizanka: College - Quelli del college
21.30 Film: Italian Fast Food (kom., It. 1986, r. Lodovico Gasparini, i. Enzo Braschi, Sergio Vastano)
23.10 Dokumentarec: Sorrisi e filmini
23.20 Šport: Settimana gol
0.20 Italijanske smešnice
0.30 Nanizanki: Star Trek, 1.30 Kronos

ODEON

12.30 Nanizanka: Quattro in amore
13.00 Otroški variete: Sugar
15.00 Nadaljevanke: Senora, 16.00 Pasiones, 17.00 Mariana, il diritto di nascere
18.00 Branko in zvezde
18.30 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo
19.00 Filmske novosti
19.30 Risanke in smešnice
20.15 Branko in zvezde (pon.)
20.30 Film: Il nostro agente Flint (krim., ZDA 1065, r. Daniel Mann, i. James Coburn, Gila Golan)
22.45 Aktualno: Avtoceste
23.15 Film: Zona pericolosa (krim., ZDA 1987, r. Geoffrey Bowers, i. Jason Williams)

TMC

10.45 Nad.: Gabriela
11.30 Aktualno: Ženska TV, Ogledalo življenja
13.30 Dnevnik in šport
14.30 Clip clip
15.00 Risanka: Snack
16.00 Film: Gli amore di Cristina (kom., ZDA 1971)
17.45 Aktualno: Ženska TV
18.45 Igra: Il paroliere
19.00 Nanizanka: Autostop per il cielo
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Nogomet: za pokal pokalnih prvakov Anderlecht-Admira Wacker
22.20 Rubrika o motorjih
22.50 Vesti in šport
24.00 Film: Shaft - poliziotto pulito (krim., ZDA 1973, r. L. Philips, i. Ed Barth)

TELEFRIULI

11.30 Nanizanka: Boys & Girls
12.00 Rubrika: Il salotto di Franca
12.30 Potovanje po Italiji
13.00 Dnevnik
13.30 Nanizanka: James
15.00 Music box
17.15 Nadaljevanki: Passioni, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Nanizanka: Coronet Blue
20.30 Variete: Buinesere Friul (vodi Dario Zampa)
22.30 Šport in šport
23.30 Nočne vesti
0.10 Vesti: News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Dogodki in odmevi
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 7.40 Pravljica; 8.10 Najdaljša pot; 8.35 Južnoameriška folklora; 9.05 Ne vse, toda o vsem; 9.10 Veliki uspehi Beatlesov; 9.40 Dramatizirana glosa; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Italijanski kantavtorji; 12.00 Biti človek; 12.20 Priljubljene melodije; 12.40 Z zborovske revije Naša pesem; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Roman: Vojna in mir (46. del); 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.30, 17.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Človek in zdravje; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes; 13.38 Do štirinajstih; 14.05 Nenavadni pogovori; 14.20 Glasbena poslušalnica; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Lahka glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za serenado; 21.05 Radijska igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Slovenski pevci šansonov; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočna glasba.

RADIO KOPER
(slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Za varnejši jutri; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER
(italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Glasbeni program; 8.00 Razglednica; 8.20 Program plus; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Revival parade; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Tikajmo se; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Pismo iz...; 11.30 Italiana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 15.00 Srečanja; 16.45 Made in YU; 16.10 Kviz; 17.00 Srečanje z...; 17.05 Bubbling; 18.00 Koncert; 18.40 Mi in vi; 19.00 Glasba.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Glasba po željah; 16.00 Naš Kras; 19.30 Smeh in glasba; 21.00 Nora leta, nato brez prekinitve Nočna glasba.

Programsko poročilo k proračunu Občine Sovodnje

Zaradi krčenja državnih dotacij bodo najprej dokončali začeta dela

Finančno poslovanje krajevnih ustanov se v tekočem letu napoveduje polno težav. Zamude pri posredovanju točnih smernic za sestavo proračuna, naraščanje stroškov, zlasti za osebje, krčenje dotacij iz javnih sredstev so le nekateri od številnih elementov, ki bodo pogojevali poslovanje krajevnih ustanov, posebej pa še manjših občin.

To je uvodna misel iz programskega poročila k proračunu za leto 1990, ki ga je na petkovi seji občinskega sveta v Sovodnjah podal odbornik za finance, Vlado Klemše.

Finančni načrt pripravljajo in bodo o njem glasovali predvidoma na prihodnji seji občinskega sveta, ki bo sklicana v kratkem, saj bo že 22. t. m. potekel mandat svetovalcem.

Odbornik Klemše je pojasnil, da bo, upoštevajoč sedanja določila, Občina v letu 1990 prejela od države le borih 16 milijonov lir več dotacij, odločno premalo, da bi lahko krila nova bremena, zlasti kar zadeva strošek za izvajanje kolektivne delovne pogodbe. To breme bo znašalo v enem letu nekaj deset milijonov lir.

Nujne so torej korekture dosedanjih izbir, sicer bodo krajevne ustanove pred finančnim razsulom.

V nadaljevanju svojega poročila je odbornik Klemše poudaril, da tak položaj med drugim onemogoča sleherno resno programiranje na srednji in daljši rok. Opredelil je nekatere predvidene posege na področju javnih del. Prednost imajo seveda objekti, ki so že v gradnji ali je bilo zanje pripravljeno načrtovanje. Spričo pomanjkanja sredstev, velja zaključiti obstoječa gradbišča ter preveriti dejanske možnosti novih posegov. Tudi spričo omejitev na področju kreditiranja investicij.

Prvenstvenega pomena je tako dokončanje občinske garaže, dokončanje rekonstrukcije cest in pločnikov, ureditev in posodobitev omrežja javne razsvetljave, izgradnja socialnega centra ter popravilo občinske stavbe v Sovodnjah, ki služi za stanovanje županiku.

Odbornik za proračun je povedal, da se finančno breme za amortizacijo posojil ne bo spremenilo v primerjavi z lanskim letom. Tako bo samo za odplačevanje dolgov treba nameniti skoraj 280 milijonov lir, kar predstavlja precejšen delež razpoložljivih finančnih sredstev.

Če bo treba proračun "zakrpati" se bo to zgodilo v drugi fazi in sicer z uporabo predvidenega upravnega ostanka poslovanja 1989.

Povedati velja še, da so na začetku seje na predlog župana svetovalci z enominutnim molkom počastili spomin nedavno preminulega predsednika republike Sandra Pertinija.

»Občinski svet« pod milim nebom

Predstavniki štirih strank opozicije na Občini Gorica napovedujejo jutri svojevrsten protest proti odobritvi t. i. variante Rizzatti, ki je bila povod za razburljiv razplet na zadnji seji občinskega sveta. Ob 15. uri se bodo zbrali v bivši Ul. Dreossi (od Ul. Alviano proti gradu) na "občinski seji" in razpravljali o sporni varianti. Spregovorili bodo predstavniki KPI, MSI, PLI in Zelene liste, ki zaradi bliskovitega glasovanja niso mogli priti do besede na redni seji občinskega sveta.

Pokrajinski svet

Danes ob 15.30 se bo v Gorici sestal pokrajinski svet. V začetnem delu seje bodo razpravljali o dveh resolucijah. Prvo so aprila lani predstavili svetovalci KPI in obravnava vprašanje zakonske zaščite Slovencev v Italiji, druga - predložila jo je KD - pa zadeva probleme osebja.

V Novi Gorici nočejo vojske v mejnem pasu

Za nadzorstvo ob meji naj raje skrbi milica

Občinska skupščina v Novi Gorici je včeraj, med razpravo o stikih in sodelovanju občine s sosednjimi območji v Italiji in drugod v tujini, ostro protestirala proti predlogu jugoslovanske vlade, naj bi s spremembami zakona o prehajanju čez državno mejo in o gibanju v mejnem pasu, povečali pristojnosti vojaških enot. Gre za težnje, ki so se pojavile že leta 1982 in ki jih je tedaj podprlo tudi Predsedstvo države, da bi mejno območje v katerem bi vojska lahko posredovala, povečali od sedanjih 100 metrov na en kilometer v globino državnega ozemlja. V Novi Gorici, kjer so ob meji razvili sodelovanje, prijateljstvo in pravo sožitje, kar je velikega pomena tudi za slovensko narodnost v Italiji, zavračajo vse težnje, ki so po duhu in vsebini v popolnem neskladju s sedanjim ozračjem in dosežki ob odprti meji, vendar tudi v nasprotju z uradno politiko in zatrjevanji jugoslovanske vlade, da se država hoče čimprej vključiti v Evropo in njene tokove.

Če bi spremenjeni 48. člen omenjenega zakona sprejeli, bi vojaki ob vsakem sumu o dejanjih, ki bi ogrožala varnost državne meje - o utemeljenosti takšnega suma bi najbrž pripadniki armije odločali sami - izven naseljenih krajev, mejnih prehodov in javnih cest do tisoč metrov od meje, legitimirali osebe, jih pregledovali in zadrževali, da bi nato pristojni organi proti njim lahko pričeli postopek.

Takšno določilo je treba umakniti, so odločno zahtevali na seji Občinske skupščine v Novi Gorici, o čemer bodo v obliki protesta seznanili tudi predstavnika jugoslovanske vlade Anteja Markovića. S sprejetimi ukrepi bi omogočili različne zlorabe in povrnitev vzdušja napetosti ob meji, kakršno je bilo v preteklosti. Ob razčlenjeni jugoslovansko-italijanski meji ni mogoče natančno določiti, kateri so tisti nenaseljeni kraji, kjer bi vojaki lahko posredovali. Tudi bi se lahko zgodilo, da bi kmetje svojo zeljo, ki jo imajo na samotnih oziroma neobljudenih območjih morali obdelovati ob budnem očesu in nadzorstvu vojakov. S povečanjem poblastil vojske pa bi zagotovo še bolj povečali nevarnost, da bi pripadniki obmejnih enot uporabljali orožje in morda povzročili nove žrtve, kot se žal še zmeraj dogaja.

O predlogih za spremembo zakona o gibanju v mejnem pasu, je na seji Občinske skupščine v Novi Gorici podrobno govoril Jože Šušmelj, vodja slovenskih delegatov v Zveznem zboru Skupščine Jugoslavije. Poudaril je, da bodo slovenski delegati zahtevali, naj zvezna vlada umakne predlog o večjih pristojnostih mejnih vojaških enot. V primeru odklonilnih stališč pa bodo zahtevali uveljavitev posebnega parlamentarnega postopka, kakršen velja za primere, ko so interesi katere od republik ali pokrajin bistveno ogroženi. Slovenija se sicer zavzema - to je včeraj v Novi Gorici ponovil Jože Šušmelj -, da bi varovanje državne meje v celoti prepustili milici oziroma policiji, kot to velja v drugih demokratičnih državah Evrope.

Proti predlogu o večjih prostojnostih vojske na meji, pripravljajo v Novi Gorici protestno zborovanje. Pobudnik in organizator je občinska organizacija Zveze komunistov, stranke demokratične prenove. Zborovanje bo v petek, 9. marca, ob 16. uri na ploščadi pred Kulturnim domom v centru mesta. Na protestnem zborovanju bo govoril tudi Ivan Bratina iz Gorice.

Marjan Drobež

Zvečer podelitev plakete Fininvest najboljšemu režiserju 5. FVM

Danes Tomizza in Kocbekova Orhideja

Vrhovčev Nekdo drug ni povsem prepričal

Fant na kolesu hiti skozi poletno noč, mimo utripa lepega mesta ob reki, domov. Sprejmejo ga hladni zidovi, še bolj hladna žena. Ni še jasno v kakšno smer bosta peljala filmsko zgodbo režiser Boštjan Vrhovec in scenarist Branko Gradišnik, povzeto iz resničnega ljubljanskega vsakdanjika. Po začetnem filmskem vzdušju, dobri glasbi Janeta Goloba, pričakuješ kriminalko. Dobro kriminalko namreč, saj se s tem žanrom slovenski film, ki ni več tako mlad, ne more pohvaliti.

Sledimo filmskim stopinjam našega Jacka Razparača, ki "se gre", po verjetno ne povsem nakljućnem scenarijskem pristopu, kinematografskega bilježerja in kurirja. Mesto je vedno bolj prestrašeno, oblast zahteva od svojih policijskih organov dejanja. Razparača morajo najti za vsako ceno! Naš protagonist ga nehote opazi, prične zasledovati. V gledalcu zastane dih. Torej smo na pravi sledi! Pa žal nič od tega. Iz obljubljene kriminalke se film Nekdo drug prevesi v nekakšno psihoanalitično raziskavo duševnih stisk našega mladega zasledovalca (v njegovi vlogi se je dobro vživel mladi igralec Marko Mlačnik).

Ko sam steče za osamljenim dekletom, predvideno novo žrtvijo ljubljanskega Jacka, se prične druga zgodba, v kateri se sprašujemo, kdo sploh je ta morilec? Da ni morda celo naš mladi zasledovalec, ki se vedno bolj utaplja v lastne družinske težave? Grde sanje se na srečo kaj kmalu razblinijo in fant se ob vrnitvi iz psihiatrične klinike v novem spoznanju o sebi in svetu okrog njega strezne. S humanejšo obliko "morilstva", evtanazijo, reši hudo bolnega očeta: v počasno reko, ki teče pod starim gradom, odvrže bel zdravniški plašč in z njim svoje moreče blodnje. Filma je konec. Dobra kriminalka se je prevesila v nepreprićljivo psihodramo.

DORICA MAKUC

Danes se bo v Kulturnem domu zaključil letošnji pregled slovenskega filma, televizije in videa 5. Film video monitor. Zadnji dan vseskozi bogatega sporeda manifestacije ponuja nekaj pomembnih srečanj, ki zaslužijo vso pozornost.

Predvsem naj povemo, da bodo nocoj ob 20.30 podelili nagrado najboljšemu režiserju 5. Film video monitorja. Gre za posebno plaketo, ki jo ponuja družba Fininvest in jo bo režiserju izbranega filma izročil predstavnik Berlusconijevih televizijskih mrež. Družba Fininvest bo tudi izročila Kulturnemu domu in Kinoateljeju televizijski matrici filma, ki ga bodo izbrali kot najboljšega v letos predstavljeni slovenski proizvodnji.

Ob tem slovesnem trenutku bosta nocoj še dve vsebinsko gotovo zanimivi srečanji. Na prvem bo sodeloval pisatelj Fulvio Tomizza. Ob 17. uri bodo namreč predvajali oddajo Helene Koder in Bogdana Mrovljeta *Materada in pisatelj Fulvio Tomizza*, ki jo je lani pripravila RTV Ljubljana. Ob 19. uri bodo nato predvajali Babičevo TV priredbo *Idealista*, tj. gledališke igre (v izvedbi PDG Nova Gorica), ki jo je Tomizza dramatiziral po Cankarjevem *Martinu Kačurju*. Vmes bo ob 18. uri srečanje s Tomizzo.

Tretji pozornosti vreden dogodek pa se bo odigral v večernih urah (takoj po nagrajevanju), ko bodo predvajali TV film Matjaža Klopčiča *Črna orhideja* po istoimenski noveli Edvarda Kocbeka in kratki film Jožeta Pogačnika *Edvard Kocbek: skica za portret*. Predvajanju bo sledil razgovor o Kocbeku, pri katerem bosta sodelovala oba režiserja, pisatelj Boris Pahor in Kocbekova sinova Matjaž ter Jure.

Drugo zanimivo srečanje na tem Film video monitorju, ki je že v soboto ponudil izredno aktualno in živahno okroglo mizo, se je odvijalo sinoči, ko se je odvijalo srečanje o televizijski produkciji v in o našem zamejskem prostoru. Na pogovoru so sodelovali predstavniki ter ustvarjalci deželne RAI in ljubljanske RTV. Povod za zanimivo razmišljanje je bila letošnja uvrstitev posebnega informativnega sporeda Zamejci v festivalski program, ki je pokazala, da je v zadnjem času kar nekaj oddaj in dokumentarcev obravnavalo naš prostor, v marsikaterem primeru tudi z aktivnim doprinosom naše ustvarjalnosti. To pravzaprav pomeni, da se uresničuje želja, ki je že od vsega začetka spremljala goriške filmske preglede, da bi ob posredovanju filmvideo kulture tudi proizvajali nekaj "našega".

Redni spored predvajanj je včeraj ponudil še tretji celovečerni film Coprnico Zofko ter dva filma in nekaj televizijskih del Jožeta Babiča, ki je - pa naj se še tako čudno sliši - pravo "odkritje" letošnjega Film video monitorja.

DANAŠNJI SPORED

15.00 Zamejci - informativni spored
HOMMAGE JOŽETU BABIČU
16.00 (tv) Pred koncem
16.00 (tv) Povečava, urednik Majda Širca
17.00 (tv) Materada in pisatelj Fulvio To mizza, r. Helena Koder in Bogdan Mrovlje
Sledi srečanje s Fulviom Tomizzo

HOMMAGE JOŽETU BABIČU
18.00 (film) U sukobu / V spopadu
19.00 (tv) Idealist
20.30 PODELITEV PLAKETE FININVEST NAJBOLJŠEMU REŽISERJU 5. FVM rna orhideja, r. Matjaž Klopčič (kratki film) Edvard Kocbek: skica za portret, r. Jože Pogačnik pogovor o Kocbeku z Borisom Pahorjem in režiserjema Klopčičem in Pogačnikom.

Opomba: z mastnim tiskom so označene predstave v veliki dvorani, ostale so v mali.

Ker v večinski koaliciji ni enotnih stališč o zdravstvu

PSI zahteva preverjanje

Socialisti zahtevajo preverjanje z ostalimi partnerji koalicije v krajevnih upravah na Goriškem. Pokrajinskim tajnikom KD, PSDI, PRI in SSk ter v vednost tisku so včeraj posredovali vabilo na srečanje, ki naj bi ga imeli že pojutrišnjem na sedežu PSI.

V vabilu tajnik PSI Pini ugotavlja, da se je v predvolilnem obdobju politična razprava zaostrila in meni, da je zato potrebna razjasnitev stališč posameznih strank večine glede nekaterih ključnih vprašanj. Predvsem gre za vprašanje zdravstva. Na sobotnem posvetu o zdravstvu, ki so ga priredili socialisti, so namreč prišla ponovno na dan nekatera nasprotovanja načrtu za novo bolnišnico v Ul. Tuscolano, glede katerega so se že ob drugih priložnostih pojavili pomisleki tudi v nekaterih strankah večine.

Poleg tega vprašanja predlaga Pini pojasnitev stališč partnerjev glede vprašanj, ki zadevajo javne avtobusne prevoze na Goriškem in ureditev prometnih zvez. Pozornost naj bi posvetili tudi univerzi, pri čemer je treba celovito upoštevati možnosti za razvoj, ki jih njeno odprtje nudi pokrajini.

Spet olje v Kornu

Koren je ponovno sprožil tokrat sicer manjši ekološki alarm. V nedeljskih popoldanskih urah je domačin opazil v bližini kraja, kjer se potok Koren izliva v Sočo, oljnate madeže in o tem obvestil goriške gasilce. Ti so nato očistili strugo Korna, nabrane odplake pa so shranili v posebne posode, ki so jih včeraj posredovali osebju laboratorija Krajevne zdravstvene ustanove, ki bo opravilo vse potrebne analize, da bi ugotovili njihovo sestavo in morda izvor. Gasilci so tudi ugotovili, da oljnati madeži niso dosegli Soče.

Prometna policija aretirala tatiča, ki sta kradla v cerkvi

Agenti goriške prometne policije so v nedeljo popoldne pri Cornu di Rosazzo aretirali dva jugoslovanska državljana, 35-letnega Aleša Simončiča iz Ljubljane in 39-letnega Zorana Živkoviča, prav tako iz Ljubljane zaradi kraje. Mladeniča sta namreč malo prej obiskala župnijsko cerkev v Mošu, kjer sta izmaknila 100 tisoč lir.

Alarm je sprožil župnik, ki je opazil, da sta dve osebi odnesli zabojček za miloščino. V njem je bilo nabranih kakih sto tisočakov lir. Ljubljančana vsekakor nista bila zelo spretna med svojim podvigom, saj nista odšla neopazno iz vasi. S svojim avtomobilom opel manta sta se namenila proti Čedadu, najverjetneje sta nameravala prestopiti državno mejo pri Kobaridu. Toda svojega namena nista uspela izpeljati do konca. Njun beg je opazila izvidnica goriške prometne policije. Agenti so namreč opazili osumljeni avto z ljubljansko registracijo nekje pri Cornu di Rosazzo. Po krajšem zasledovanju so dvojico primorali, da se je ustavila. Med pregledom so v avtu našli ukradeni znesek denarja. Ljubljančana so zato aretirali in ju pospremili v goriški zapor v Ul. Barzellini, kjer sta na razpolago sodnim oblastem. Obema bodo po vsej verjetnosti sodili že ta teden po hitrem postopku.

8. marec dan žena

Vabljene vse žene in dekleta!

Prijave v pisarni Kulturnega doma, Ul. Brass 20 (tel. 33288).

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 25. 2. do 3. 3. 1990

OKLICI: finančni stražnik Alberto Agrusti in uslužbenka Renata Magnini, prodajni inšpektor Daniele Tognazzolo in uslužbenka Amina Lovisini, skladiščnik Stefano Proderutti in uslužbenka Barbara Cerv.

POROČILA STA SE: trgovec Guglielmo Gandrus in študentka Roberta Capogrosso.

razna obvestila

Ženski odsek KD Danica prireja 10. marca srečanje ob dnevu žena v kulturno-športnem središču na Vrhu. Vpisujejo (do 8. marca) Boža, Bojana in Irena.

Sovodenjske žene vabijo ob prazniku 8. marca na družabni večer z večerjo, ki bo 10. marca ob 20. uri v gostilni pri Francetu. Vpisujeta Ivanka Cotič (Klanc) in Blanka Kuzmin (tel. 882415).

SKRD Jadro vabi na predavanje, ki bo jutri, 7. t. m., ob 20. uri na sedežu društva v Romjanu. Prof. Aldo Rupel bo predaval na temo "Govorica telesa".

KD Briški grič prireja v četrtek, 8. t. m., ob 20.30 družabni večer ob dnevu žena v domu na Bukovju. Prijave po telefonu na št. 884178, 884182, 390247 ali 884127.

Slovenske sekcije VZPI-ANPI na Goriškem prirejajo 24. marca srečanje v hotelu Sabotin v Solkanu. Vpisovanje pri predsednikih sekcij do torka, 20. marca.

kino

Gorica

KULTURNI DOM 5. Film video monitor: Glej spored.

CORSO 18.00-22.00 »Tango e cash«.

VERDI 20.30 »Vsi moji sinovi«. Gledališka predstava.

VITTORIA 17.30-22.00 »Le super scatenate«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Danes zaprto.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Fiona, sesso e fuoco«. Prep. ml. pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.00-20.00 »Seks, laži in video«.

SVOBODA (Šempeter) 20.00 »Brezno«.

DESKLE 19.30 »Kakšna zmešnjava«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'Udine - Trg sv. Frančiška 4 - tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Centrale - Trg republike 26 - tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU Pri jezeru - Vrtna ulica 2 - tel. 78300.

pogrebi

Danes ob 8.30 Enrico Fornasari iz Rima na glavno pokopališče, ob 11. uri Ugo Barbieri iz Trsta v cerkev na Travniku in na pokopališče v Ločniku, ob 12.30 Adolfo Faganel iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 13.15 Giovanni Ulian iz splošne bolnišnice v Doberdob.

Deset let uspešnega delovanja Kulturnega doma v Novi Gorici

Ob letošnjem dnevu slovenske kulture so v Novi Gorici praznovali pomemben jubilej: 10-letnico delovanja Kulturnega doma. O tem kulturnem dogodku smo se pogovarjali s direktorico središča v Novi Gorici Alenko Saksido.

Kako ocenjuješ delovanje tega središča in kakšni so programi, ki jih nameravate uresničiti?

»Kulturni dom je bil z enotedenskimi slovesnostmi odprt pred desetimi leti ob slovenskem kulturnem prazniku. To naj bi bila prva postavka v realizaciji kulturnega centra Nove Gorice, ki naj bi se nadaljevala z izgradnjo gledališča in knjižnice, kar bi prispevalo, da bi tudi naše mesto dobilo svojo kulturno dušo, kot se temu reče.

Kulturni dom je zelo hitro, že v sezoni 80/81, začel svojo lastno dejavnost. Predvsem smo se takrat dogovorili, da bi najbolj skrbeli za organizirano glasbeno ponudbo, ker prav glasba na tem področju predstavlja zgodovinski spomin. Gorica je bila eden od izjemno razvitih glasbenih centrov že na prelomu stoletja in še prej. Zelo hitro se je postavila koncertna dejavnost in sorazmerno hitro se je oblikovala koncertna publika. Mislim, da je za to razlog, v nekem smislu, prav zgodovinski spomin in ljubezen do glasbe, ki je bila v naših prednikih globoko zakoreninjena.

V naši koncertni dejavnosti smo praktično odprli koncertni oder mladim slovenskim talentom in preizkušenim muzikom, gostovanjem iz drugih republik in iz vseh evropskih dežel pa celo iz Amerike, Japonske in z Daljnega vzhoda. Precej je bilo tudi gostov iz Italije, kajti naša programska usmeritev je bila na tem, da se tudi v tem smislu kaže specifičnost mesta.

Zunanjost Kulturnega doma v Novi Gorici

Posebne pozornosti so bili dejansko deležni zbori, ker je vokalno ustvarjanje in poustvarjanje še posebej izraziti vez našega primorskega človeka. Bili so tu praktično svetovni orkestri, filharmonije, da ne omenjam slovenskih simfonikov, v bistvu poklicne muzike je bilo ogromno.

Doslej smo uresničili 121 abonmajskih koncertov in prav toliko smo jih izpeljali v izvenabonmajski ponudbi. Ob tem smo organizirali več razvedrilnih programov, plesnih in folklornih nastopov.«

To je torej vaša dejavnost. Kulturni dom pa je nudil »zatočišče« tudi drugim dejavnostim. Mar ni tako?

»Tako je. Tu se je iztekla seveda vsa filmska ponudba, tu je tistih 700, 800 letnih filmskih predstav, to so redni filmski programi dvakrat dnevno, to so filmski ciklusi, filmsko gledališče, tu so posebni mladinski naročeni filmi za šolsko mladino, potem je v tem objektu dejavnost mladinskega amaterskega odra, Primorskega dramskega gledališča. V domu imamo posvetovanja, zbore, svečanosti, spominske dneve, v bistvu se tu noter v sezoni od septembra do junija odvijajo več kot tri prireditve dnevno. Včasih je to zelo težko usklajevati in nas zato veseli, da se zdaj že kažejo obrisi prave gledališke hiše na lokaciji kulturnega centra, kjer bo prvič teater končno dobil svojo pravo delavnico in možnost razvoja.

V zadnjem času smo se začeli ukvarjati s posredovalno dejavnostjo, saj Kulturni dom nekako zastopa nekatere glasbenike in druge kulturnike, ki nastopajo širom po Primorski.«

Kakšne pa so perspektive Kulturnega doma v naslednjih letih?

»Mislim, da moramo nadaljevati na začrtani poti in našo dejavnost bogatiti tudi tako, da stimulativno pripomoremo, da naše kulturne inštitucije ne zaspijo v okostenelih formah. Postaviti je treba pogoje za ustvarjalnost in to velja v prvi vrsti za mlajše rodove. Treba jim je nuditi možnost, da stimulativno in tudi z novimi oprijemi pristopijo v ta kulturni prostor in ga bogatijo.«

Pogovor zapisal
RUDI PAVŠIČ

Gledališke predstave za vsak okus

Abonmajska sezona italijanskega deželnega stalnega gledališča se počasi izteka. Drevi ob 20.30 bo na sporedu v Verdijevi dvorani v Gorici predzadnja predstava. Tokrat bodo člani gledališke skupine Maria Chiocchia uprizorili Millerjevo dramo "Vsi moji sinovi", ki jo je režiral Mario Missiroli. V glavni vlogi nastopa igralec Gastone Moschin. V nocojšnji igri sodelujejo še Manuela Moschin, Daniele Griggio in Marzia Ubaldi.

Mesec marec bo nedvomno zelo bogat kar zadeva ponudbo gledaliških prireditev. 26. in 27. marca bo gostovalo v Kulturnem domu v Gorici Slovensko stalno gledališče iz Trsta. Igralci bodo uprizorili delo Natalie Ginzburg "Intervju". Gledališko uprizoritev je režiral Boris Kobal.

Italijanska abonmajska sezona se bo zaključila 21. t. m., ko bodo gledališčniki skupine "A. Artisti Associati" pod vodstvom Goričana Walterja Mramora uprizorili komedijo "Happy end". V sredo, 14. marca, bo v Verdijevem gledališču predstava Pirandellove "Bella vita" in "L'amicizia" Eduarda de Filippa, v katerih bo nastopil znani igralec Flavio Bucci.

V ponedeljek, 19. marca, bodo gostovali v Verdiju gledališčniki Antonia Salinesa, ki bodo ponesli na oder Macchiavellijevo "Mandragolo", 30. t. m. (31. marca bodo v dopoldanskih urah delo ponovili za osnovnošolce in nižješolce) pa bodo na vrsti Podreccove lutke v Bordonovi predstavi "Il viaggio incantato".

S priporočenim pismom na pokrajinsko upravo

Treba je prijaviti posest primerkov nagačenih živali

Imate doma nagačeno ptico ali divjo žival? V tem primeru morate najkasneje do 12. maja 1990 prijaviti uradu za lov in ribolov na Pokrajini Gorica točno število nagačenih živali, ki krasijo vaše stanovanje. Deželna uprava Furlanije-Julijske krajine je namreč 9. avgusta lani določila, da bo vsakdo moral prijaviti omenjenim uradom posest nagačenih živali.

Vsak lastnik nagačenih primerkov živali bo moral poslati podroben opis živali s priporočenim pismom na pokrajinsko upravo v Gorici (tel. 385272). Opisu živali bo treba dodati še pisno izjavo, v kateri lastnik zagotavlja, da so bile živali nagačene že pred datumom vstopa v veljavo deželnega odloka. Izjavo, ki nadomešča overovljeno izjavo, bo moč napisati na posebnih obrazcih, ki so na razpolago v uradih vseh občin in v uradu za lov in ribolov na Pokrajini. Posest nagačenih živali bodo morali prijaviti tudi tisti, ki so podobno prijavo predstavili že pred leti.

Novega deželnega zakonskega odloka se bodo morali držati tudi obrtniki, ki se poklicno ukvarjajo z nagačenjem. Pokrajinska uprava bo nagačevalcem izdala posebno dovoljenje, ki bo veljalo samo za določene vrste živali. Posest večjih ali manjših zbirk živali bodo morala prijaviti uradu za lov in ribolov Pokrajine Gorica tudi vsa društva in javne ustanove, prirodoslovni muzeji, univerzitetni zoološki inštituti idr.

Zaprta cesta

V Zagraju so včeraj zaprli prometu Ul. Dante v centru vasi zaradi nujnih del na grezničnem omrežju. Zaprtje ceste bo trajalo predvidoma dva meseca. Lažji promet bodo preusmerili po Ul. D'Annunzio do mostu pri kanalu De Dottori ter nato po Ul. Garibaldi vse do glavnega mostu čez Sočo. Na mostu kanala De Dottori bo deloval semafor. Za težje tovornjake pa je most zaprt in bodo morali izbirati druge ceste.

SSŠ razpravljal o predvpisih ki so neugodni za srednje šole

Nedolgo tega je potekel rok za predvpis v vrtce, osnovne, nižje in višje šole. Čeprav niso predvpisi dokončni in bo še lahko prišlo do sprememb, vendar nam dajejo neko splošno sliko števila vpisanih v prihodnjem šolskem letu.

Na zadnji seji goriškega tajništva Sindikata slovenske šole so na podlagi številk razpravljali o stanju in perspektivah slovenskih šol na Goriškem v bližnji bodočnosti.

Po oceni odbornikov Sindikata so še kar razveseljivi predvpisi v slovenske otroške vrtce. Prvi razredi osnovnih šol so tudi nekako kriti, razen Ronk, kjer ni niti enega vpisanega. Glede osnovnih šol v Gorici bo nujno poskrbeti za prevoz dijakov iz južnega dela mesta, saj bomo drugače izgubili eno od dveh mestnih slovenskih osnovnih šol. Dogaja se namreč, da starši vpišejo otroka v najbližjo šolo. V prvi razred nižje srednje šole Ivan Trinko se je zaenkrat vpisalo 54 dijakov, od katerih 9 v oddeljene razrede v Doberdobu. Letošnji mali maturanti na šoli Trinko so se odločili za nadaljnji študij predvsem na Trgovskem zavodu Ivan Cankar in na Tehničnem trgovskem zavodu Žiga Zois, skromno pa je število predvpisov na ostale zavode. Kar 17 dijakov misli po opravljeni nižješolski diplomi obiskovati razne poklicne italijanske tečaje, precej dijakov se je vpisalo na razne italijanske šole, kar enajst dijakov pa je zaenkrat neodločenih. Naravno je, da bodoči višješolec odloča samostojno o nadaljnjem študiju, po svojih nagnjenjih in sposobnostih, so ugotovili na seji SSŠ, vendar ne smemo niti pozabiti na perspektive, ki jih nudi določena šola in ne moremo mimo zahtev in potreb naše skupnosti. V tem smislu bodo odborniki stopili v stik s starši in dijaki glede morebitne usmeritve oziroma predvpisa še neodločenih za nadaljevanje študija. Tistim dijakom pa, ki mislijo na tečaje in poklicno izobraževanje, bo nudil razne možnosti Deželni zavod za poklicno izobraževanje.

Na seji, ki jo je vodil predsednik Leopold Devetak, je bil prisoten tudi zvesti sodelavec SSŠ D. Štekar iz Nove Gorice, ki je bil pred kratkim potrjen kot odgovorni za povezovanje med novogoriško enoto Zavoda za šolstvo in Sindikatom slovenske šole.

SI

šolske vesti

26. seminar slovenskega jezika, literature in kulture bo v Ljubljani od 2. do 14. julija 1990. Goriškemu šolskemu sindikatu sta na razpolago dve štipendirani mesti. Profesorji in učitelji, ki se ga nameravajo udeležiti, naj do konca marca oddajo pri odbornikih sindikata prošnjo.

Od 1. do 26. julija bo v Ljubljani Poletna šola slovenskega jezika 1990. Program obsega 80 ur jezikovnega pouka, 12 predavanj, 48 ur fakultativnih ustvarjalnih delavnic, ekskurzije itd. Podrobnejše informacije pri blagajniku SSŠ J. Pahorju.

Na Šolskem skrbništvu so objavljeni datumi habilitacijskih izpitov za profesorje višjih srednjih šol.

O problemu razpravljali v doberdobskem občinskem svetu

Tudi kamnolomi ogrožajo Kras

Kraški kamen že od nekdaj slovi. Uporabljajo ga pri raznovrstnih gradbenih delih. Najbolj znani kraški kamnolomi so pri Nabrežini, vendar je več podobnih manjših kamnolomov po celotnem kraškem ozemlju.

Tudi pri Devetakih spet že dobri dve leti po daljšem presledku kopljejo kraški kamen. Vendar žal ni vse zlato, kar se sveti. Kdor se je v zadjem obdobju peljal mimo Devetakov proti Trstu, je prav gotovo opazil, kakšne razsežnosti je dobila jama, ki jo je podjetje izdolblo v bližnjem griču. Ob močnem deževju pa se pojavlja še dodatni problem, saj prinašajo tovornjaki, ki prevažajo kamen, na bližnjo državno cesto blato, ki ustvarja na asfaltu nevarno spolzko podlago. Vodstvo državnega cestnega podjetja ANAS je sicer o tem problemu že opozorilo upravo kamnoloma, ki je poskrbela, da so očistili cesto. Prvi dež bo pokazal, če je problem res dokončno odpravljen.

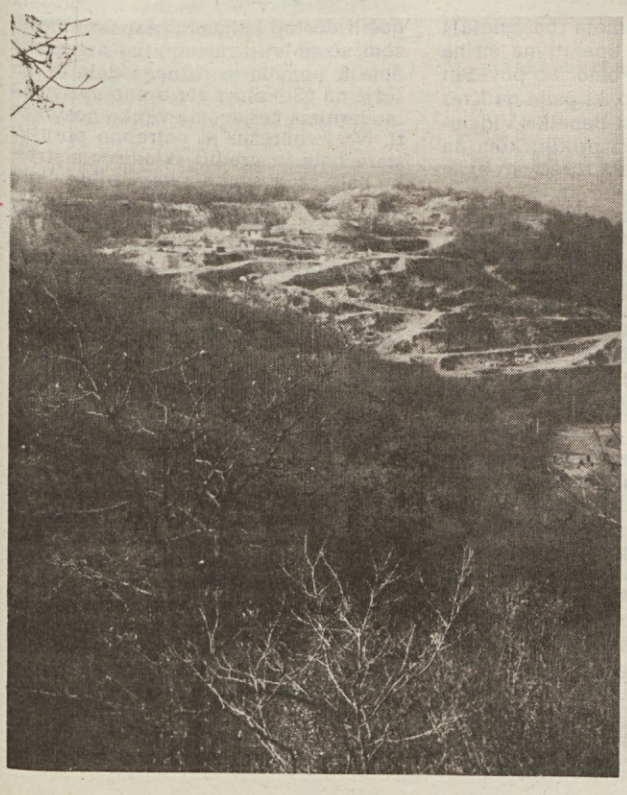

Največji problem pa je pri vsem tem nedvomno nepravilno izkoriščanje naravnega bogastva. Doberdobski občinski svet je na nedavni seji vzel v pretres tudi to vprašanje. Župan Lavrenčič je med drugim omenil, da grozi doberdobskemu Krasu še odprtje drugih dveh kamnolomov. Pred kratkim je namreč neko podjetje vložilo na deželno upravo prošnjo za ponovno odprtje kamnoloma pri Ferletičih. Tam so pred leti zaprli kamnolom, v katerem so črpali črni mramor, češ da se je najdišče izčrpalo. Lavrenčič je še dodal, da bodo v kratkem ponovno odprli tudi kamnolom pri Palkišču.

Doberdobski župan je menil, da bi pravilno izkopavanje kamnitih plošč ne ogrožalo okolja, vendar že samo poslovanje kamnoloma pri Devetakih zgovorno dokazuje, da se podjetja naknadno obnašajo povsem drugače. V kamnolomu namreč sedaj črpajo le manjše kamenje, ki ga nato uporabljajo v razne namene. Rezultat je tudi pobočje griča pri Devetakih, ki je postal pravi gruščnati kup.

Doberdobska občinska uprava se je svojčas že izrekla proti odprtju kamnoloma, vendar je za dovoljenje pristojna deželna uprava, ki v najboljšem primeru le upošteva priporočila občinskih uprav. Doberdobski svetovalci so sklenili, da se bodo o problemu dokončno izrekli na naslednji seji. Župan Lavrenčič je še dodal, da se je srečal z izvedencem, ki je priskočil na pomoč občinski upravi v Foljanu glede poslovanja Tacchinovega kamnoloma. Celotno doberdobsko območje namreč sodi v Kraški naravni park, ki ga je treba obvarovati vsakega protiekološkega ravnanja.

Na sliki (foto Čubej)**: kamnolom pri Devetakih kazi celotno pobočje.**

Pianist Nikita Magalov bo jutri nastopil v Gorici

Jutri ob 20.30 bo v deželnemu avditoriju v Ul. Roma izjemen večerni koncert, na katerem bo nastopil svetovno znani ruski pianist Nikita Magalov. Glasbeno srečanje spada v ciklus letošnje glasbene sezone, ki sta jo priredila kulturno društvo Lipizer in odborništvo za kulturo goriške pokrajinske uprave.

Jutrišnji gost sodi med vrhunske svetovne pianiste. Magalov se je rodil v Leningradu, glasbeno se je izpopolnjeval pri profesorju Alessandru Silotiju, ki je svojčas poučeval tudi slavnega Rahmaninova. Magalov je študij zaključil v Parizu, ko mu je bilo komaj 17 let. Tam je tudi spoznal Ravela, ki je o njem dejal, da se je rodil velik umetnik, izreden glasbenik. Ruski pianist je med drugim kot prvi izvedel 7. sonato Prokofjeva in Capriccio Stravinskega. Posnel je že nešteto plošč, izvajal pa je tako klasične kot tudi moderne skladbe.

Goriškemu občinstvu se bo predstavil z zelo zahtevnim programom. Poleg Schumannove Kreisleriane op. 16 in šest koncertnih etud na Paganinijeve Capriccie op. 10 bo zaigral tudi Mendelssohnove Preludij in fugo op. 35, variacije v re min. op. 54, šest romanc brez besed in rondò capriccioso op. 14.

Predprodaja vstopnic (po 20 tisoč lir) v agenciji IOT, Ul. Oberdan 16.

GLASBENA MATICA GORICA
KULTURNI DOM GORICA

Kvartet za konec časa
Oliver Messiaen
Symposion
Nenad Firšt

Izvajajo:
Volodja Balžalorsky - violina
Andrej Petrač - violončelo
Jurij Jenko - klarinet
Boris Gorišek - klavir

Kulturni dom
v petek, 9. marca, ob 20.30

OBČINA SOVODNJE OB SOČI

ŽUPAN OBVEŠČA

da so bili v smislu 7. člena zakona št. 2359 z dne 25. 6. 1865 tehniki družbe SNAM Spa z legalnim sedežem v Milanu, Korzo Venezia 16, pooblaščeni, da lahko stopijo na zemljišča v zasebni lasti vzdolž linije, ki je označena na planimetrični karti (v razmerju 1:25.000), razobešeni na občinski oglasni deski skupaj s seznamom parcel in posesti, ki bodo podvržena merjenjem za realizacijo projekta za metanovod Vileš - Gorica.

Pooblastilo bo veljalo za dobo enega leta začenši z današnjim dnem.

ŽUPAN
Vito Primožič

Sveža sapica zavela tudi pri nas

»Zgodovinsko priložnost« gre brž izkoristiti!

Vse kaže, da se na Tržaškem nekaj premika na bolje. V gospodarskih krogih je zaznati čudno vznemirjenje, kakršno se te poloti, ko zaveje sveža sapica; ko bi rad, da bi močneje zapihala in pometla z nesnago. Nekako tako je, kot da so nekateri sezuli gojzarje in poskočneje stopili na pot prenove. Seveda je bilo treba čakati, da se začne prenova prej drugje, kajti vprašljivo je, če bi se pri nas sploh začela, ko se tam ne bi.

V zadnjih časih je bilo na Tržaškem in drugod v Furlaniji-Julijski krajini več madžarskih delegacij, ki so se s tukajšnjimi pristojnimi javnimi in zasebnimi krogi menile o poglobitvi gospodarskega sodelovanja. Temu gre prišteti še ratifikacijo italijansko-madžarskega dogovora, ki predvideva med drugim podelitev cele vrste tarifnih in davčnih olajšav madžarskim podjetjem, ki bodo izvažala in uvažala blago prek tržaškega pristanišča. Ne samo, menda bodo Madžari lahko odpirali tu celo svoja podjetja v sklopu politike skupnih vlaganj.

Generalni direktor luške ustanove dr. Rovelli se zavzema (kot pišemo na drugem mestu) za preferenčno intermodalno prometno pot Madžarska-Češkoslovaška-Gornji Jadran (Trst plus Koper), v pripravi je temeljita informatizacija pristaniških storitev, tu je projekt Polis (ki se je sicer malce zataknil), razmišlja se o valutni prosti coni, Zavod za zunanjo trgovino (ICE) bo odprl v Trstu s sodelovanjem finančne družbe Finporto informacijski center za pomoč podjetjem, ki hočejo raztegniti poslovanje z evropskim vzhodom, in tako naprej, a tržaško pristanišče zadobiva polagoma vse prestižnejše mesto v mednarodnem okviru: na prvem evropskem simpoziju o perspektivah intermodalnih tovornih prevozov, ki je bil pred kratkim v Bruslju, so obravnavali Trst kot edino italijansko luko, ki sodi med strateške prometnice Evropske skupnosti, kolikor je tu stičišče med trgovskima tokovoma z izhodiščem na Madžarskem oziroma Bavarskem. Pred kakima dvema mesecema pa so pristojne oblasti dvanajsterice razglasile Trst kot eno od desetih najpomembnejših pristanišč, ki prihajajo v poštev v sklopu nove politike blagovnega prometa in ustreznih prevozov. In še bi lahko naštevali, a povejmo le to, da se je v zadnjih nekaj letih krepko zboljšalo tudi stvarno sodelovanje med upravama tržaške in koprske luke.

Zavest o nuji po mednarodni gospodarski integraciji, ki predpostavlja čim tesnejše sodelovanje na podlagi zdrave konkurence - tiste, ki samo zboljšuje kakovost storitev - je prodrla tudi v sindikalne kroge; ti so morali priznati, da ne bo moglo pristanišče uspešno konkurirati (zlasti severnoevropskim lukam), če ne bo prišlo v njem do podjetniških prijemov, torej smotrnejše organizacije dela; sadovi tega so že zaznavni na področju storitvenih cen. Ostaja pa odprto vprašanje železniških tarif, ki naj bi ga pomagala reševati nova mešana družba Alpe-Adria (Dežela, EAPT, FF.SS.).

Tržaška luka ima torej naravnost zgodovinsko priložnost, da se spet povzpne v sam vrh. Kako jo bo izkoristila, pa je odvisno tudi od uradne finančno-gospodarske politike, ki res ni v koraku s časom, kakor ne hodijo z njim vštric, kot že rečeno, tisti, ki so še zmerom obuti v gojzarje.

DRAGO GAŠPERLIN

Naš razgovor z generalnim direktorjem luške ustanove EAPT dr. Luigijem Rovellijem

»Brez sodelovanja ni razvoja«

Zgraditi intermodalen prevozni sistem med Madžarsko, Češkoslovaško in Gornjim Jadranom

Da bi zvedeli, kako pravzaprav ocenjujejo bodočnost naše luke tisti, ki jo neposredno upravljajo, smo se obrnili naravnost na generalnega direktorja Avtonomne ustanove za tržaško pristanišče dr. Luigija Rovellija. To je bilo ravno dan, dva po njegovi vrnitvi iz Budimpešte, kjer se je dogovoril s pomočnikom direktorja madžarskih državnih železnic za sprožitev vrste kratkoročnih pobud, s katerimi bi začeli izvajati meddržavni dogovor na vladni ravni o gospodarskem sodelovanju med Italijo in Madžarsko oziroma tisti njegov del, ki obravnava madžarski blagovni tranzit skozi tržaško luko v obeh smereh. Kakor je znano, so besedilo sporazuma po njegovi odobritvi v parlamentu objavili 22. januarja letos v Uradnem listu. Dejstvo, da postaja Madžarska tako rekoč vsak dan bližja Trstu, nam je seveda narekovalo vprašanje, kako je z odnosi med pristaniščem in celovitim vzhodnoevropskim območjem oziroma tudi in še predvsem s sosedno Jugoslavijo.

Dr. Luigi Rovelli

Odkar je avstrijski cesar Karel VI. z odlokom leta 1719 proglasil Trst za prosto luko in odkar so leta 1869 odprli Sueški prekop, se je zgodilo pri nas vse mogoče: pristanišče je zasijalo v blesku, posli so cveteli kot za stavo, potem pa orožje in kri, osiromašenje luških dejavnosti, povzdig severnoevropskih pristanišč in neizprosna konkurenca, ki se ni obrnila v prid Trsta. Naposled spet počasen vzpon in zdaj še do pred nedavnega neslutene spremembe v vzhodnoevropskem svetu in pri jadranski sosedi. Ali se pišejo pristanišču spet boljši časi, ali bo Trst znal izkoristiti novo konjunkturo?

Govorila sva o Madžarski. Ko so italijanski parlamentarci novembra lani obiskali Budimpešto, je bila postavljena trdna podlaga za ponoven zagon prometa skozi tržaško luko v smeri sever-jug in zahod-vzhod, sicer v sklopu tesnega sodelovanja med deželami in republikami, ki so članice Delovne skupnosti Alpe-Jadran. Gre za to, da izgradimo kar najbolj temeljit sistem trgovsko-prometne integracije, tako da ne bo prihajala do izraza toliko konkurenca, kolikor in še zlasti sodelovanje, ki je nujno potrebno, če hočemo izboljšati kakovostno raven ustreznih storitev. Takšna integracija mora seveda sloneti na načelu intermodalnega prometnega režima in predpostavlja torej povsem novo, neločljivo povezano infrastrukturno ureditev cesta-železnica na relaciji Madžarska-Češkoslovaška-Gornji Jadran. To je torej pot, ki bo omogočila primerno usmeritev blagovnih tokov proti vzhodu. V ta okvir pa se seveda logično vključuje Jugoslavija, to se pravi slovenski Koper. Trst noče biti "edina" gornjejadranska luka, ne mara prevladovati nad drugimi, želi napredovati, torej sodelovati s sosedi. Med tržaško in koprsko luško upravo se odvijajo redni stiki, periodična srečanja, na katerih obravnavamo konkretna vprašanja, ta pa zadevajo v prvi vrsti problematiko, kako skupaj na najboljši in najbolj racionalen način izkoriščati sleherni dejavnik, ki lahko prispeva k nadaljnji rasti obeh pristanišč.

Minister za javna dela Giovanni Prandini je po navodilih ministra za proračun in gospodarsko načrtovanje Paola Cirina Pomicina in zakladnega ministra Guida Carlija odščipnil Trstu kar 55 od skupnih 66 milijard lir, kolikor je znašal ostanek državnih sredstev za investicije na Tržaškem v letu 1989. Ostalo je pičlih 11 milijard. Kako je s tem?

Res je, s sredstvi, ki so bila brisana, bi lahko veliko naredili v sklopu pristaniškega razvojnega programa. Res pa je tudi, da nameravajo z novim finančnim zakonom ta denar vrniti še letos. Tako vsaj so nam obljubili.

V pristaniškem sklopu se naglo in vse bolj uveljavljajo privatniki. Kako bo to vplivalo nadelo in na razmerje med upravo, podjetništvom in delavstvom?

Ustanova EAPT je že januarja 1989 odstopila zasebnikom upravljanje vsega konvencionalnega blaga oziroma vse operacije, ki so v zvezi z raznimi licencami in natovarjanjem ter raztovarjanjem pošiljk. V neposredni režiji luške ustanove ostaneta edinole kontejnerski terminal in nastajajoči terminal RO-RO. Zakaj? Ker smo mnenja, da imajo podjetniki najboljši vpogled v nekatere specifične sektorje, kakor je ravno konvencionalno blago, saj kot neposredno zainteresirani najbolje vedo, koliko bije ura na tržišču in kakšnih investicij je največ treba. In zdaj delavci oziroma njihova "kompanija". Z dekretom ministra Prandinija iz lanskega leta se morajo njihove združbe polagoma spremeniti v navadna podjetja, ki naj se vodijo po pravih podjetniških načelih. No, tem podjetjem bodo poverjene nekatere posebne operacije; privatnik, ki prekupčuje s sadjem ali živino, bo na primer uporabil za pretovor blaga člane delavskega podjetja, z druge strani pa bodo imeli ti čez vse splošne tovore in manipuliranje razsutega blaga.

Kako je z Adriaterminalom oziroma z "rail-ship" terminalom?

Zaenkrat razpolagamo z državnimi sredstvi za financiranje prvega dela načrta. Imamo sicer nekaj težav, vendar lahko rečem, da delo kar teče. Seveda upam, da se bo dalo vso zadevo izpeljati čimprej, saj je na dlani, da bo ta terminal izrednega pomena za preskok v najsodobnejši, multimodalen način manipuliranja in odpremljanja tovorov s pomočjo tehnološko najbolj razvite paletizacije in v kombinaciji z železnico.

V vsedržavnem merilu se zaman že dolgo govori o nuji po preobrazbi celovitega prevozniškega sistema in v tem okviru o razbremenitvi cest in avtocest z delno preusmeritvijo tovorov na železnico. Ob tem pa se postavlja tudi problem do zdaj premalo izkoriščenih možnosti, ki jih dajejo kopne vodne prometnice, a tudi priobalna plovba.

Drži. Zadevo morajo rešiti pristojni dejavniki v Rimu; mi smo ukrenili vse mogoče za pospešitev tovornih prevozov na vseh ravneh, torej tudi za direktno povezavo luke z avtocesto, prav tako pa smo dodobra pripravljeni na izkoriščanje priobalne plovbe.

Če smo pravilno razumeli, je torej pri vas vse nared in čakate samo na to, da se zadeva premakne s slepega tira. Kaj pa projekt Polis?

Ja, njegova uresničitev bo izrazito vplivala na vsestranski razvoj dela v pristanišču, saj gre pri tem za uresničenje razprte pahljače storitev, ki so v neposredni zvezi s trgovskim poslovanjem. Tu mislim na storitve finančne in zavarovalninske narave, morda pa tudi bančniške, torej vsega tistega nepogrešljivega, kar je zapopadena že v samem konceptu carine prostega območja. Glede vsega tega obstaja med našo ustanovo in pristojnimi organizmi tržaške občinske in deželne uprave jasno zapisan in obvezujoč dogovor.

Razgovor zapisal D.G.

Lani so pretovorili 136.446 zabojnikov TEU ali 16.000 več kot v 1988

Kontejnerski promet naglo narašča

Leta 1989 je dosegel promet v pristanišču 29,3 milijona ton, kar je 6,8 mil. ton oz. 30% več kot leta 1988. Pri tem je znašal kontejnerski promet 136.446 TEU ali 16.000 več. Samo v dovozu in odvozu so zabeležili lansko leto porast za 15,6% - ki pa se še dvigne na 17% pri pretovoru blaga v kontejnerjih (tega je bilo za skoraj 1,2 milijona ton). Gornje potrjuje že nekaj mesecev prej opazno težnjo k naraščanju kontejnerskega prometa in istočasnem upadanju konvencionalnega prometa. Vprašanje je zdaj to, ali se je število pretovorjenih kontejnerjev toliko povečalo prav zaradi omenjene težnje, ali pa je do tega prišlo predvsem zaradi stavk v genovskem pristanišču v začetku lanskega leta, ki so preusmerile lepo število kontejnerjev v tržaško luko. Verjetno je resnica nekje na sredi, namreč v tem, da je promet deloma poskočil zaradi prekinitve dela v Genovi in deloma, ker je njegova težnja navzgor na dlani.

Za pretovarjanje zabojnikov uporabljajo na VII. pomolu tri 35.000-tonske in prav toliko 42.000-tonskih žerjavov pa še osemnajst premičnih žerjavov

Nekaj številk o tržaški luki

Površina pristanišča je 2.304.000 kvadratnih metrov, od tega jih odpade 1.613.500 na proste cone (novo in staro luko in lesno skladišče.

Dolžina bankin je 12.736 kilometrov.

Privezov je vsega 68:

za konvencionalne ladje pet 18-metrskih, štirje 16-metrski, tri 12-metrski, dvajset 9-metrskih, dvanajst 7-metrskih in sedemnajst 6-metrskih;

za oceanske kontejnerke III. generacije so štirje z 20-metrsko globino, za ladje RO/RO (16.000 BRT) pa tri; tem gre prišteti premično raztegljivo platformo floating dock.

Pristaniščna železniška proga meri v dolžino 70 kilometrov.

Kaj vse je predvideno v splošnem programu za vsestranski razmah pristanišča

Luška uprava si je zadala ambiciozne cilje glede nadaljnjega razvoja pristanišča. To pa je vpričo njegove nekdanje vloge, poznejšega upadanja prometa in pomena te luke in zdaj zopetnega vzpona povsem razumljivo, če upoštevamo, da leži prav na stičišču kompleksnega sistema pomorskih in kopnih prometnic in storitev med srednje in vzhodnoevropskim zaledjem ter čezmorskimi državami. Tržaška luka - tega ne gre pozabiti - je prva na lestvici sredozemskih luk na področju prometa in trgovine s kavo, prav tako prednjači glede dovoza južnega sadja (agrumov) in je med prvimi po pretovoru bombaža, lesa, surove nafte pa še česa. Tudi v pogledu kontejnerskega prometa sodi med najpomembneše sredozemske terminale.

Režim carine proste cone dovoljuje, da blago ostaja na območju luke za nedoločen čas, da ga torej ni treba ocariniti vse dotlej, dokler ga ne prodajo oziroma plasirajo na tržišče. V pristanišču se blago predeluje, obdeluje, preprodaja in na novo izvaža v tretje države, ne da bi moralo na italijansko ozemlje kot tako oziroma na ozemlje Evropske gospodarske skupnosti. Blago ohranja na ta način izvirno nacionalno poreklo, pri čemer imajo operaterji to prednost, da lahko razpolagajo z njim vsak trenutek brez časovne omejitve in ga pošljejo kamor pač želijo. Mimo tega uživajo prednost, da jim ni treba poravnavati carinskih pristojbin ob dovozu blaga oziroma, da imajo v primeru odpošiljatve blaga na območje EGS kar 180 dni časa za vplačilo teh pristojbin.

V procesu neprestane modernizacije in krepitve operativnih struktur so med drugim že preustrojili sistem dela na pomolih s pogonom specializiranih terminalov (Terminali Operativi Portuali Specializzati), s pomočjo katerih bodo še bolj racionalizirali avtonomno sektorsko upravljanje. V teku je tudi razširjena premičnost (mobilnost) delavcev, kar omogoča krepitev operativnega sistema.

Tudi v pogledu infrastruktur se pristanišče postopoma krepi: v doglednem času bodo do kraja usposobili hitro cesto z nadvozi, ki bo povezovala pristanišče s kraško planoto, kjer se bo navezala direktno na avtocesto; dvignjena hitra cesta znotraj nove proste cone v luki bo zmerom bolj razbremenjevala promet s težkimi vozili; v teku so dela za podvojitev kontejnerskega terminala; prav tako teče delo za uresničitev terminala RO-RO z dvema navezoma; začela so se dela za ureditev Adria Terminala v stari prosti luki, kjer bo na voljo vrsta privezov in skladišč za specialno blago, ki ga bodo manipulirali po sistemu najsodobnejše paletizacije.

Desetletni načrt za javne investicije v potenciranje in posodobitev pristanišča predvideva strošek 1.100 milijard lir. Toda poglejmo nadrobneje, kakšna naj bi bila podoba pristanišča po zaključku navedenih del.

STARA PROSTA LUKA

Adriaterminal — Gre za uresničitev novega polifunkcionalnega terminala, pri čemer bodo znotraj bazenov 1 in 2 uredili operativne ploščadi na stebrih po gradbenem sistemu, ki so ga uporabili za izgradnjo pomola VII. Vse to z opremo vred naj bi stalo okoli 100 milijard lir. Oprema zajema poleg drugega deloma avtomatizirano skladišče na površini 22.000 kvadratnih metrov. Zdaj izvajajo prvo fazo del, ki zadeva ploščad v bazenu 2.

NOVA PROSTA LUKA

Kontejnerski terminal in Pomol VII — Širjenje sedmega pomola, kjer je terminal za pretovorjanje kontejnerjev, je že na dobri poti. Ob zaključku del bo predstavljal ta terminal najsodobnejšo strukturo na področju manipuliranja zabojnikov v evropskem merilu, saj bo opremljen z vrhunskimi tehnološkimi napravami. Celovita površina sedmega pomola bo znašala 400.000 kv. metrov, operativna širina pa kar 400 metrov. Pomol bo povezan z hitro obvozno cesto, ki pelje na Kras oz. do avtoceste Trst-Benetke-Videm-Avstrija z dvignjenim priključkom na razširjenem delu. Ves strošek naj bi se sukal okrog 140 milijard lir.

Terminal RO-RO na Trajanskem nabrežju — Gre za izgradnjo novega terminala z dvema pomoloma za ladje zadnje generacije, torej največje, na površini 70.000 kv. metrov. Predvidena investicijo 55 milijard lir. Doslej so med drugim končali prvi, 260 metrov dolgi pomol - 30.000 kv. metrov. Celo investicijo bo krila Država.

Dvignjena cesta v pristanišču — Terminal RO-RO na Trajanskem nabrežju bo povezovala s staro prosto luko in drugimi deli pristanišča hitra nadvoznica, ki se bo prek že prej omenjenega priključka na mestno obvozno cesto na začetku sedmega pomola navezala na avtocesto. V ta namen so nakazali lansko leto 15 in predlanskim 20 milijard lir.

Privezi v novi prosti luki — Za zboljšanje učinkovitosti in proizvodnosti pretovornih operacij v novi prosti luki je bil potreben načrt o strukturni preureditvi privezov. Da bi omogočili dostop ladjam z globokim ugrezom, so se lotili raztegnitve severnega dela 5. pomola in južnega dela 6. obrežja na 13 metrov ter njuno opremo z modernima žerjavoma velike nosilnosti. Na 7. obrežju je potrebno porušiti stare hale in urediti skladišče s strešno halo za shrambo avtomobilov. Pokrita površina skladišča bo znašala 12.000 kv. metrov, strošek pa naj bi dosegel okrog 10 milijard lir.

Manjša dela — S tem so mišljena dela, za katera ni potrebna posebno velika investicija in ki bistveno ne spreminjajo fizičnih značilnosti pristanišča, ki pa so vendar pomembna za njegovo boljšo učinkovitost. Gre za vzdrževanje struktur, naprav in dvigalnikov, avtomehaničnih delavnic, garaž, električnega sistema, železniških naprav in podobnoega.

Lesno skladišče — V programu je njegova razširitev, ki pa je seveda povezana z varianto k splošnemu regulacijskemu načrtu pristanišča in s splošnim razvojnim planom.

Nakup novih zemljišč — Avtonomna ustanova za tržaško pristanišče EAPT je odkupila zemljišča bivše tovarne Costruzioni Meccaniche Italiane in družbe ESSO, tudi sicer pa je v načrtu še nadaljnja širitev luškega območja, da bi našlo tu prostora čim več trgovskih ter industrijskih tvrdk.

Podatki tržaškega zavoda ISERNT-Alpe Adria

Skupnost Alpe-Jadran se zmerom bolj stara življenje pa izboljšuje

TRST — Skupnost Alpe-Jadran, ki je nastala leta 1978 in so v njej Gornja Avstrija, Bavarska, avstrijska Štajerska in Koroška, Hrvaška, Furlanija-Julijska krajina, Gyor-Sopron, Lombardija, Salzburg, Slovenija, Tridentinska-Južna Tirolska, Vas in Veneto, se je v petletju 1985-89 demografsko okrepila za 1,1%: število prebivalcev se je vzpelo s 36.918.029 na 37.326.127. To piše v študiji tržaškega zavoda za proučitve in raziskave o prehrani v Alpe-Jadranu - ISERNT-Alpe Adria. Naravni prirastek ni homogen in je bistveno drugačen kot v preteklosti, prav tako starostna sestava prebivalstva. Razlike ponazarjajo te številke: demografski indeks je padel v Štajerski (za 0,3%), Gyor-Sopronu (0,7%), Vasu (1,8%) in FJK (0,8%), rahlo napredoval v Lombardiji (za 0,05%), Venetu (0,1%), Koroški (0,3%) in Tridentinski-Južni Tirolski (0,4%), malce bolj v Sloveniji (za 1,1%), Bavarski (1,1%), Gornji Avstriji (1,5%) in Salzburgu (2,5%), a občutno poskočil samo v Hrvaški (za 5,3%). Prebivalstvo se torej redči, krčita se število družin in družinskih članov, pada število mlajših, množijo pa se starejše in stare osebe. Ne samo, v devetdesetih letih naj bi se ta trend še nadaljeval: število mladih do 14. leta bi se moralo zmanjšati kar za 10-12%, le malo pa naj bi se povečalo število oseb starosti med 14. in 65. letom. Množica ljudi od 65. do 75. leta, ki so fizično in tudi sicer v redu, naj bi v primerjavi z osemdesetimi leti narasla za 10%, a število oseb nad 75. letom kar za 30%! Skupnost Alpe-Jadran se očitno stara, naravni prirastek se bliža mrtvi točki, vendar gre pripisati vse to splošnemu izboljšanju življenjskih razmer, torej daljšemu življenju.

Na današnjem zboru deželne skupščine tudi kaka »novost«

TRST — Danes zjutraj bo spet zasedal deželni svet FJK. Skupščina bo obravnavala tokrat en sam zakonski osnutek in sicer ukrepe v prid svilorejcem (poročevalec bo demokristjan Duilio Campagnolo). Morala bi tudi obravnavati peticijo za zaprtje goriškega upepeljevalnika, kar bi zasedanje precej zavleklo, vendar je možno, da te točke ne bo na dnevnem redu, ker je bil pristojni deželni odbornik Aldo Angeli sinoči še v Rimu.

Današnja seja pa bo zanimiva tudi zato, ker bodo ob že tradicionalnem začetnem vlaganju interpelacij in vprašanj prvič začeli izvajati člen 91 bis pravilnika, ki urejuje delo deželnega sveta: odbornik Giovanni Di Benedetto bo po zadevni odločitvi načelnikov svetovalskih skupin takoj odgovoril na pet vprašanj v zvezi z navitjem davka na priveze, glede česar so zahtevali pojasnila tudi svetovalci Bojan Brezigar (Slovenska skupnost), Gianfranco Gambassini (Lista za Trst) in Lucio Vattovani (demokristjan). Novi postopek je zahteval med drugimi načelnik komunistične skupine Ugo Poli.

Nazadnje bo morala skupščina še odobriti načrt za financiranje posvetovalnih služb 1990 in glasovati za izvolitev enega člana upravnega sveta Jadranskega zavoda združenega sveta.

Problematiko včeraj obravnaval koprski izvršni svet

Temelji Založbe Lipa (KP) iz dneva v dan bolj majavi

KOPER — Po včerajšnji izredni seji koprskega izvršnega sveta lahko sklepamo le, da je agonija Založbe LIpa podaljšana še za nekaj dni, morda nekaj tednov. Izvršni svet namreč vztraja na stališču, da občina Koper ni edina dolžna prevzemati vsega bremena in novih obveznosti do sicer edine, vendar finančno povse, zlomljene založniške hiše na Primorskem, vodstvo Založbe Lipa pa zatrjuje, da ne vidi izhoda brez širše družbene pomoči, pri čemer naj bi bila koprska občina, kjer je sedež organizacije, "prva poklicana" za skupno iskanje rešitev iz sedanjega položaja.

Informacijo o stanju in poslovanju Založbe Lipa je koprski izvršni svet na svoji redni seji obravnaval že 7. novembra in tedaj zadolžil vodstvo založniške hiše, da do 15. decembra pripravi sanacijski program, iz katerega naj bo razvidno, kakšne ukrepe bi bilo potrebno izpeljati, da bi ta delovna organizacija lahko začela s pozitivnim poslovanjem. Pripravljeni sanacijski program naj bi ocenila tudi ustanoviteljica založbe (obalna konferenca SZDL), izvršni svet občine Koper pa je določil tudi dva svoja predstavnika kot pomoč pri pripravi sanacijskega programa. Od kratkoročnih ukrepov pa je zahteval, da Založba Lipa takoj vzpostavi ustrezno prodajno mrežo, zmanjša zaloge, proda pridobljene avtorske pravice drugim založniškim hišam, izdela ustrezni informacijski sistem in zmanjša število zaposlenih.

V tem času pa je o položaju in nadaljnji usodi Lipe razpravljal le založniški svet, ki se je zavzel, da založba zaradi kulturnega in nacionalnega pomena v nobenem primeru ne sme propasti, zaradi nesklepčnosti pa je odpadlo obravnavanje usode Lipe pri njeni ustanoviteljici - obalni konferenci SZDL Koper.

Posebna skupina je sicer pripravila sanacijski program, vendar, kot lahko sklepamo po današnjem poteku razprave, le-ta sloni na ugotavljanju stanja in na bolj ali manj deklarativnih ukrepih, kar z drugimi besedami pomeni, da je operativno povsem nedodelan. Koprski izvršni svet pa pogreša tudi informacijo, kako so se do pripravljenega programa izrekli samoupravni organi v založbi Lipa, kar naj bi bilo po svoje vodilo tudi za sprejemanje drugih ukrepov zunaj same organizacije. Povsem nejasen je tudi potek postopka za soustanoviteljstvo in prevzem bremena sanacije založbe v drugih primorskih občinah. Prav ta postopek pa naj bi pokazal pripravljenost posameznih občin, da bi nase prevzele del bremena sanacije, hkrati pa tudi voljo in potrebo po nadaljnjem obstoju edine založbe na slovenskem Primorskem. Odgovorov na vsa ta vprašanja na včerajšnji seji ni bilo slišati.

Da ne bi zavlačevali z agonijo Založbe Lipa, je koprski izvršni svet včeraj sklenil, da se mora direktor in glavni urednik v tednu dni izjasniti, ali je pripravljen oziroma sposoben izpeljati program sanacije Lipe, v desetih dneh pa naj izdelajo svoja stališča vsi upniki Lipe; komite za gospodarstvo in družbeni plan ter komite za družbene dejavnosti pri izvršnem svetu pa je zadolžil, da pripravita prve ukrepe, ki izhajajo iz zakona o prenehanju in sanaciji podjetij.

IZTOK UMER

Danes zjutraj bo skupščina njenega upravnega sveta

Za rešitev družbe Seleco je potrebnih 40 milijard lir

PORDENON — Za danes zjutraj so napovedali sejo upravnega sveta družbe Seleco v Pordenonu. Skupščina bi bila morala biti v prvem sklicanju sicer že 16. februarja, vendar jo je bilo treba odložiti. Glavna točka dnevnega reda je imenovanje novih upraviteljev.

Družba Seleco je zašla, kot znano, že pred časom v hudo krizo in kljub najraznovrstnejšim poskusom rešitve je zadeva še zmeraj na slepem tiru. Vsakdo si pač ne more prevzeti finančnih odgovornosti, če nima jamstva, da bo vloženi kapital kaj nesel.

Takor je povedal predsednik pordenonske družbe Zanussi, Gian Maria Rossignolo, na mednarodni tiskovni konferenci ob priliki razstavnega salona gospodinjske tehnike v zahodnonemškem Kölnu, se suče letni poslovni promet družbe Seleco okrog 200 milijard lir. Rossignolo, ki je poudaril, da govori v strogo osebnem imenu, je k temu pripomnil, da se je Seleco zadolžil za 21 milijard lir. Sam predsednik Zanussija je bil po naročilu ministra za industrijo Adolfa Battaglie zadolžen, da pripravi sanacijski program; o slednjem je pojasnil, da bo nared junija, ko ga bo tudi predstavil ministru in vsem zainteresiranim, kakor mu to nalaga mandat.

Gian M. Rossignolo je nazadnje povedal, da je potrebnih za sanacijo Seleca 40 milijard lir, ni pa navedel imen družabnikov-investitorjev, ki "rešujejo" krizno podjetje. Zavod IRI je javil, da bo 5% glavnice Seleca prevzela finančna družba SPI.

Po mednarodni turistični borzi - BIT 90 v Milanu

Italijanskega turista vleče v Slovenijo in Dalmacijo

MILAN — *Dalmatinski otoki, osrednja jugoslovanska obala, Plitvička jezera, Međugorje, Bled s svojskim jezerom naravna zdravilišča v Sloveniji, lov, krajša potovanja in vikendi v Ljubljani in Zagrebu: to so osnovne značilnosti, ki smo jih izluščili iz gore podatkov o tem, kaj bo letos najbolj zanimalo italijanske turiste v naši matični domovini. Po gornjem so največ povpraševali (in se naročali za poletni čas) na mednarodni turistični borzi BIT, ki je bila od 22. do 25. februarja v Milanu. Kakor vemo, je to največja tovrstna prireditev v mednarodnem merilu oziroma najpomembnejša priložnost za izmenjave in sodelovanje med turističnimi delavci in potovalnimi agencijami.*

Veliko je bilo tudi povpraševanja za plovbo čez Jadran, sicer iz Ancone in Riminija na dalmatinske otoke in v Portorož, po drugi strani pa tudi za čarterske polete iz Benetk v Split in Dubrovnik. Lepo bi bilo seveda tudi to, da bi res čimprej uvedli še direktno letalsko zvezo med Ronkami in Brnikom, kakor so zaželeli med obiskom predsednika deželne vlade Furlanije-Julijske krajine Adriana Biasuttija pri predsedniku slovenske vlade Dušanu Šinigoju.

Zanimanje za omenjene pa seveda tudi še za številne druge kraje v Jugoslaviji, ki imajo še prav posebne krajinske, zgodovinske in arhitektonske značilnosti, je torej že sedaj veliko, računajo pa, da bi se utegnilo celo naravnost potrojiti, ko in če ne bo več treba k jadranskim sosedom s potnim listom.

Drugo nedeljo v Kotmari vasi

Poklonili se bodo spominu na borca Karla Prušnika

CELOVEC — Zveza koroških partizanov bo priredila spominsko proslavo ob 10. obletnici smrti partizanskega borca Karla Prušnika - Gašperja. Komemoracija bo v nedeljo, 18. marca, ob dveh popoldne na pokopališču v Kotmari vasi. Prireditelji se nadejajo, da se bodo udeležili spominske svečanosti tudi bivši borci iz Slovenije, kot tudi iz italijanskega zamejstva. Podrobnejše informacije in pojasnila bodo prejeli interesenti neposredno pri Zvezi koroških partizanov.

16. zimski vzpon na Snežnik bo

ILIRSKA BISTRICA — Čeprav je nekaj časa kazalo, da se bodo organizatorji - PD Snežnik Il. Bistrica - s soorganizatorji in pokrovitelji vred zgrudili pod prevelikim finančnim bremenom, so se stvari prejšnji teden uspešno razpletle. Šestnajsti zimski vzpon na Snežnik torej bo - v soboto, 10., oziroma nedeljo, 11. marca - in gotovo bo privabil vsaj toliko ljubiteljev zimskih gora kot lani.

Podrobnosti vzpona na 1796 metrov visoki Snežnik so večini planincev znane, ponovimo le najbolj pomembne za tiste, ki se na pohod odpravljajo prvič.

Izhodišče so Sviščaki (1242 m), do koder bo urejen enosmerni promet iz Ilirske Bistrice. Povratek bo mogoč šele po 13.30, ko bodo miličniki promet obrnili. Zaradi težav s parkirnimi prostori organizatorji priporočajo prihod z avtobusi. Posebni avtobusi bodo na Sviščake vozili med 7. uro in 9.15 izpred Kmetijske zadruge v Il. Bistrici. Zadnji avtobus bo počakal na ljubljanski vlak ob 9. uri.

Pot od Sviščakov na Snežnik bo označena z modrimi zastavicami, nevarna mesta pa z rdečimi. Vrh je dosegljiv v dveh urah zmerne hoje. Povratek na Sviščake bo po isti poti. V nedeljo bo zavetišče na Snežniku odprto samo do 16. ure.

Do manjših sprememb je prišlo pri evidenci vzpona: evidenčne kartončke boste tokrat prejeli na vrhu Snežnika. Izpolnjene kartončke oddajte na vpisnih mestih na Sviščakih. Vodenje posebne evidence pohodnikov je organizatorje kar zasulo s papirjem, zato so se odločili, da bo odslej edini dokument opravljenih vzponov vaša izkaznica vzpona, zato je nikar ne pozabite doma!

Pokrovitelja vzpona sta še vedno novinarska hiša Primorskih novic in Odbor borcev Istrskega odreda.

Vse kaže, da bo na Snežniku tudi letos pisana druščina planincev iz vse Slovenije, Kvarnerja, zamejstva in celo iz Slavonske Požege, Mostarja, Vršca, Beograda, Makedonije...

METKA ČELIGOJ

Na lanskem vzponu na Snežnik je bilo nad 4.000 ljudi (Foto Jože Dobnik)

V Portorožu je bila konvencija piranske ZSMS - liberalne stranke

»Zdaj hočemo biti del oblasti«

PIRAN — »Doslej smo le nadzorovali oblast, zdaj hočemo biti njen del!«: tako je predsednik piranske liberalne stranke Sašo Šraml začel konvencijo ZSMS v Portorožu. Udeležili so se je ugledni gostje prim. dr. Marko Demšar, dr. Alojz Križman in Jaša Zlobec, kandidati za člana predsedstva republike Slovenije. Dr. Demšar je dejal, da bo pomlad prelomna in upa, da bo znala stranka za vsakogar najti nekaj, kar velja oceniti in za kar se velja ustaviti. Dr. Križman je menil, da "tretji blok", kot eni nazivajo ZSMS, marsikdo ocenjuje pozitivno. V parlament naj bi končno prišli vsi, ki so že doslej opozarjali na napake v družbi in ki jim je čas dal prav. J. Zlobec je poudaril, da ima ZSMS pred očmi v prvi vrsti civilno družbo, ne podlega demagogiji in ne obljublja nemogočega. Predstavili so tudi program stranke. Ta se zavzema za asimetričen razvoj občine in Obale, saj je bilo podeželje v preteklosti vedno zapostavljeno. Opozorili so na problem morja, saj, kot je dejal Mitja Jančar, so bile alge prisotne tudi v zimskem času, čeprav tega ni nihče javno povedal, vprašanje pa je, kaj bo poleti. Predstavili so še kandidate za občinske in republiške zbore. Nosilka liste za občinski DPŽ je Milena Oblak-Juh, ki je ob predstavitvi dejala, da se bo zavzemala za ureditev ekologije, zdravstva, turizma in šolstva. Eden od razpravljalcev je menil, da bi bilo treba volitve preložiti, saj so stranke v neenakopravnem položaju, ljudje pa ne poznajo dejanske politične slike. J. Zlobec je menil, da volitev ni mogoče preložiti, saj so vsi pristali nanje, priznati pa je treba prednost partiji, ki se je edina borila proti hegemonističnim težnjam v Beogradu; tudi ljudje, ki jih partija kandidira, so bistveno drugačni od tistih, ki so pripeljali državo v tak položaj.

SILVA KRIŽMAN

Simonov zaliv je na pragu nove sezone arheoloških izkopavanj

IZOLA — *Pred vrati je nova sezona arheoloških izkopavanj in tudi Zavod za naravno in kulturno dediščino iz Pirana se živahno pripravlja nanjo. Maja letos bodo že peto leto zapored začeli z deli v Simonovem zalivu v Izoli, svoje dosedanje delo pa so predstavili pred dnevi v izolski matični knjižnici in v Kulturno-informativnem centru v Ljubljani.*

Simonov zaliv buri domišljijo domačinov že več generacij. Včasih, ko še ni bil pozidan s hoteli in betonsko plažo, je bil za Izolčane - pa tudi za marsikaterega Tržačana - najbolj priljubljeno kopališče, odmaknjeno, divje, obenem pa tako vabljivo s svojim peščečim morskim dnom. Otroke pa je k morski obali vabila tudi druga zabava: tekmovali so, kdo bo nabral več mozaičnih kamenčkov, razpršenih po obali, za katere ni bilo povsem jasno, ali jih je naplavilo morje ali pa odplaknil dež z obale. Tudi kmetje, ki so obdelovali bližnje vinograde in njive, so ob rigolanju in kopanju marsikdaj že slab pol-drugi meter pod površino naleteli na antične tlake in mozaike.

Čeprav je o izkopaninah v Simonovem zalivu veliko pisal že profesor Attilio Degrassi, ki je leta 1922 odkril tlak treh starorimskih prostorov in po mnenju katerega naj bi bilo tamkajšnje pristanišče eno največjih na tem delu istrske obale (vanj naj bi lahko zapeljali kar dve dvanajstmetrski ladji), so se arheologi ponovno lotili Simonovega zaliva šele konec petdesetih let. Vendar pa kljub temu, da je bilo že v tistih letih jasno, kako bogata dediščina se skriva tik pod površino (prof. Vinko Šribar, ki je takrat vodil izkopavanja v Izoli, je trdil, da imajo izkopanine naselbinski značaj antičnega Haliaetuma), je pri Izolčanih prevladala želja po posodabljanju njihovega kraja, kar je neizbežno prineslo s seboj nove zazidave. Pod betonom je tako končalo starorimsko pristanišče in to kljub predlogom vključevanja arheološkega najdbišča v urbanistično ureditev vseh tistih, ki so se zavedali zgodovinske vrednosti izkopanin v Simonovem zalivu.

Leta 1986 je bilo pod okriljem Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran arheološko najdbišče v Izoli ponovno odprto. Tokrat pa so se poleg domačih strokovnjakov izkopavanjem pridružili še predstavniki z univerze v Lundu na Švedskem, kjer so arheološka izkopavanja - tudi po zaslugi puljskega profesorja Giordana Labuda, ki že vrsto let živi in dela na Švedskem - naletela na veliko zanimanje. Samo sodelovanje pa sta Jugoslavija in kraljevina Švedska potrdili z mednarodno konvencijo. Bogati črno-beli mozaiki iz konca 1. in začetka 2. stoletja našega štetja, lepo ohranjeni zidovi in tlaki starorimske stavbe na Rtiču Korbat, ostanki vodnjaka in sistema kanalizacije napeljujejo strokovnjake na misel, da je pred dobrimi 1700 leti na tem mestu stala villa rustica nekega rimskega patricija. Ni pa še povsem jasna povezava tega podeželskega dvorca s pomoloma, ki ju je z leti prekrila voda (v 2000 letih se je prvšina morja namreč dvignila za 2 metra).

Arheologi pričakujejo, da bodo v bližini te podeželske vile odkrili tudi grobišče in cesto, za vse to pa bo seveda potrebno zbrati že veliko sredstev. Kot je zatrdil vodja izolskih izkopavanj Marko Stokin, se bo sodelovanje s švedsko univerzo v Lundu nadaljevalo tudi v letošnji sezoni, obenem pa so na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine že pripravili projekte, kako naj bi arheološko najdbišče zaščitili in mu z vključitvijo v bodoče gradbene posege v tem delu izolske obale vdihnili življenje. Parkovna ureditev arheološkega najdbišča, ki jo je arhitektka Milena Marega predstavila v sklopu razstave o izkopavanjih v Simonovem zalivu pred dnevi v Ljubljani, je tako še en poskus, kako rešiti kulturno dediščino, je še ena tekma s časom in z največkrat brezbrižnimi strukturami naše družbe.

VIDA G. POSINKOVIĆ

V nedeljskem slalomu v Veysonnazu

Prvo mesto Bittnerju Zurbriggen kot Thöni

VEYSONNAZ — Z uspehom v nedeljskem slalomu si je »elanovec« Armin Bittner (ZRN) zagotovil končno zmago na lestvici slaloma za svetovni pokal, z osvojenim šestim mestom pa se je Švicar Pirmin Zurbriggen okinčal s svojo četrto lovoriko najboljšega smučarja, s čimer je izenačil rekord legendarnega Gustava Thönija.

Nedeljski slalom je pomenil tudi vrnitev Alberta Tombe med najboljše. Italijan je osvojil drugo mesto in tako popravil slab vtis, ki ga je zapustil po sobotnem skromnem veleslalomu.

VRSTNI RED SLALOMA: 1. Bittner (ZRN) 1'33"81, 2. Tomba (It.) 1'34"07, 3. Strolz (Av.) 1'35"37, 4. Okabe (Jap.) 1'35"39, 5. Ladstätter (It.) 1'35"85, 6. Zurbriggen (Švi.) 1'36"12.

LESTVICA SLALOMA ZA SP: 1. Bittner (ZRN) 135 točk, 2. Furuseth (Nor.) 81, 3. Gstrein (Av.) 80, 4. Tritscher (Av.) 65, 5. Ladstätter (It.) 59.

SKUPNA LESTVICA ZA SP: 1. Zurbriggen (Švi.) 312 točk, 2. Furuseth (Nor.) 220, 3. Mader (Av.) 203, 4. Bittner (ZRN) 168, 5. Strolz (Av.) 146.

Na evropskem dvoranskem prvenstvu v atletiki

Florisu zlato, Zorku pa bron

GLASGOW — V nedeljo se je v škotskem glavnem mestu zaključilo evropsko dvoransko prvenstvo v atletiki. Izteklo se je v znamenju povprečnih rezultatov, če izvzamemo svetovni dvoranski rekord Andersove v hoji na 3 km.

Italijani so osvojili zlato kolajno v teku na 200 m s Florisom. Italijanski šprinter je za same 3 stotinke sekunde prehitel Bolgara Antonova, ki je veljal za favorita tega teka. Srebrno kolajno si je v moški konkurenci priboril še hitrohodec De Benedictis (v hoji na 5 km je zaostal za dobri dve sekundi za Sovjetom Šešenikovim). Med ženskami so Italijanke osvojile eno srebrno in eno bronasto kolajno, obe v hoji na 3 km. Drugouvrščena Salvadorjeva je veljala celo za favoritinjo potem ko je pred kratkim dosegla najbojšo znamko na tej razdalji. Italijanka pa je naletela na izredno razpoloženo Andersovo. Bron je šel drugi italijanski reprezentantki Sidotijevi.

Jugoslovanski atleti se niso izkazali, če izvzamemo dolgoprogaša Branka Zorka v teku na 3.000 m. 22-letni atlet iz Križevcev je zasedel tretje mesto za Francozoma Dubusom in Charlierom. Sprva je kazalo, da bo celo drugi, a prav na cilju ga je Charlier prehitel za vsega 2 stotinki.

NEDELJSKI ZMAGOVALCI

Moški: 200 m: Floris (It.) 21"01; **400 m:** Debeleit (ZRN) 46"08; **800 m:** McKean (VB) 1'46"22; **1.500 m:** Herold (NDR) 3'44"39; **3.000 m:** Dubus (Fr.) 7'53"94; **hoja 5 km:** Šešenikov (SZ) 19'00"62; **višina:** Partika (Polj.) 233 cm; **palica:** Gataulin (SZ) 5,80 m; **troskok:** Lapšin (SZ) 17,14 m; **60 m ovire:** Kazanov (SZ) 7"58.

Ženske: 200 m: Sarvari (ZRN) 22"96; **400 m:** Šmonina (SZ) 51"23; **800 m:** Gurina (SZ) 2'01"63; **1.500 m:** Melinte (Rom.) 4'9"73; **60 m ovire:** Narožilenko (SZ) 7"74; **hoja 3 km:** Anders (NDR) 11'59"36 (svetovni dvoranski rekord).

V nedeljo v italijanski B ligi

Triestina le za las ob zmago nad Piso

TRIESTINA - PISA 2:2 (1:0)

STRELCI: v 45' Russo, v 76' Cuoghi, v 80' Cerone, v 88' Piovanelli.

TRIESTINA: Biato, Costantini, Cerone, Papais, Consagra, Polonia, Danelutti, Terraciano, Lerda (v 13' Russo, v 87' Pasqualini), Catalano, Di Rosa.

PISA: Simoni, Cavallo (v 55' Neri), Lucarelli, Argentesi, Calori, Boccafresca (v 70' Moretti), Bosco, Cuoghi, Incocciati, Been, Piovanelli.

SODNIK: Di Cola iz Avezzana.

Triestini se je za las izmuznila prilika, da bi presenetljivo premagala prvouvrščeno Piso. Takoj je treba pripomniti, da je Pisa odigrala precej povprečno tekmo, očitno zaradi namere, da bi v Trstu iztržila točko. Ob koncu ji je to tudi uspelo, pa čeprav je morala ves drugi polčas zasledovati Triestino. Do odločilnega zadetka je prišlo le v sami končnici tekme, ko so se tržaški navijači in igralci že veselili podviga.

Triestina je bistveno popravila slab vtis iz prejšnjih dveh domačih tekem. S pametno razporeditvijo na igrišču in zagrizeno voljo do zmage so bili domačini skozi vso tekmo enakovredni, če že ne boljši od kotiranih nasprotnikov, ki pa jim je treba priznati, da so s tehnične plati, tako posamezno kot ekipno, za razred boljši od domačinov.

Tako, korak za korakom (beri: remi za remijem) se Triestina postopoma približuje matematičnemu obstanku v ligi. Pomembno pa je, da bodo tržaški igralci tudi v nadaljevanju prikazovali duhovito in borbeno igro, da bi lahko zadovoljili in osrečili svoje občinstvo.

IGOR PAVLETIČ

V 22. kolu jugoslovanske 1. zvezne nogometne lige

Oslabljena Olimpija praznih rok v Splitu

Jugoslovansko nogometno prvenstvo postaja vse bolj zanimivo. Na tribune prvoligaških štadionov se vrača vse več gledalcev, ki imajo kaj videti. Čutiti je bližnje svetovno prvenstvo. Zlasti nogometaši, ki so na širšem seznamu zveznega nogometnega selektorja Ivice Osima, se skušajo z dobrimi igrami, srčnostjo in goli uveljaviti in opozoriti nase. Čeprav ima Osim že izbrano okostje reprezentančne vrste, še veliko nogometašev upa, da se jim bo uspelo uvrstiti med potnike za Italijo.

Presenečenj niti v 22. kolu I. ZNL ni manjkalo. C. zvezda je premagala enajsterico Osijeka na njegovem igrišču kar s 5:0 in prizadejala Osijeku najhujši prvenstveni poraz doslej. Vodilni Dinamo je gostoval pri Železničarju v Sarajevu. Obe moštvi sta igrali taktično zrelo, brez napak v obrambi, zato se je dvoboj končal brez golov. Odločale so enajstmetrovke, pri katerih pa so bili uspešnejši strelci Železničarja. C. zvezda se je tako vodilnim Zagrebčanom približala le na točko.

Ljubljanska Olimpija je gostovala s precej oslabljenim moštvom v Splitu pri Hajduku. Ljubljančani so igrali dobro, proti koncu tekme pa jim je popustila zbranost, ker je izkoristilo veliko bolj izkušeno moštvo Hajduka in zmagalo.

Vardar je spet izgubil na domačem igrišču in se že pomiril z odhodom iz lige. Nepričakovan in zato boleč poraz je doživel pred svojimi gledalci banjaluški Borac in nenadoma postal kandidat za izpad iz lige. Tokrat je spodrsnilo tudi Partizanu, premagal ga je mestni tekmec Rad. Beograjski črno-beli so tekmo odigrali že v soboto, saj v sredo igrajo v pokalu pokalnih zmagovalcev z Dinamom v Bukarešti. Partizan je igral bledo, z mislimi je bil bržčas že bolj pri gostovanju v Romuniji.

Za prvaka sta bržčas le dva kandidata: Dinamo in C. zvezda, za izpad pa ob Vardarju za zdaj najslabše kaže Sarajevu, Vojvodini, Veležu, Borcu in Osijeku. Zanimivo je, da je Osijek ostal brez trenerjev. Predsednik kluba Šumić je namreč odpustil vse, ki so delali s prvim moštvom in sam (neuspešno) prevzel dirigentsko palico. Najbrž bo moral tudi sam v kratkem pospraviti kovčke...

Izidi 22. kola I. ZNL: *Hajduk - Olimpija 3:1 (1:1), Velež - Rijeka 3:2 (1:0), Borac - Budućnost 0:1 (0:0), Partizan - Rad 0:2 (0:1), Železničar - Dinamo 2:0 (0:0, 0:0)- po 11-m, Vardar - Spartak 1:2 (0:1), Vojvodina - Sloboda 3:1 (1:0).*

Lestvica: *Dinamo 30, C. zvezda 29, Hajduk in Partizan po 24, Budućnost 22, Rijeka in Železničar po 21, Rad, Sloboda in Spartak po 20, Olimpija, Radnički in Osijek po 18, Borac, Velež in Vojvodina po 17, Sarajevo 15, Vardar 9.*

Pari prihodnjega kola (11. 3.): *Olimpija - Partizan, Vojvodina - Velež, Sloboda - Vardar, Spartak - Železničar, Dinamo - Osijek, C. zvezda - Hajduk, Rad - Radnički, Sarajevo - Borac, Budućnost - Rijeka.*

V II. ZNL šest moštev računa z uvrstitvijo na prvi dve mesti in napredovanje v I. ZNL. Tekme so lepe, ostre, vsaj trije prvouvrščeni pa že igrajo na prvoligaški ravni.

Izidi 21. kola II. ZNL: *Dinamo - Liria 4:0 (1:0), Napredak - Pelister 3:2 (0:1), Sloboda - Kikinda 1:0 (0:0), Zemun - Mačva 2:0 (1:0), Iskra - Leotar 2:0 (0:0), Priština - Šibenik 3:0 (2:0), GOŠK Jug - Rudar 1:0 (1:0), Beograd - Čelik 3:0 (1:0), Proleter - Mladost 3:0 (2:0), Sutjeska - Borac 4:1 (1:0).*

Lestvica II. ZNL: *Sutjeska 28, Proleter in Zemun po 27, Dinamo 25, Sloboda in Priština po 24, Pelister in Šibenik po 21, GOŠK Jug in Iskra po 20, Beograd, Napredak in Borac po 18, Kikinda in Liria po 17, Rudar 16, Mačva in Leotar po 14, Čelik 8, Mladost (-6) 1.*

Pari prihodnjega kola (11. 3.): *Liria - Sutjeska, Borac - Proleter, Mladost - Beograd, Čelik - GOŠK Jug, Rudar - Priština, Šibenik - Iskra, Leotar - Zemun, Mačva - Sloboda, Kikinda - Napredak, Pelister - Dinamo.*

V medrepubliški ligi - zahod so odigrali prve tekme pomladnega nadaljevanja. Od slovenskih ekip je zmagal le Maribor Branik, ki je na svojem igrišču ugnal Prijedor z 1:0 (1:0). Koper je izgubil na gostovanju pri Primorcu v Stobreču z 1:2 (1:0), Ljubljana pa v Veliki Gorici pri Radniki po enajstmetrovkah s 3:4 (1:1, 1:0). Koper in Ljubljana sta usodne gole dobila v zadnjih minutah igre.

Vodi Zagreb 25 pred Mladostjo 23. Koper je na 14. mestu z 12 točkami, Ljubljana in Maribor Branik pa sta na 16. in 17. mestu s po 9 točkami.

BOJAN KAVČIČ

nedeljski izidi

nogomet

Italijanska A liga

IZIDI 27.KOLA

Milan - Ascoli 2:1, Cesena - Bari 2:2, Atalanta - Bologna 0:0, Fiorentina - Cremonese 0:0, Napoli - Genoa 2:1, Lazio Inter 2:1, Sampdoria - Juventus 0:0, Lecce - Roma 0:2, Verona - Udinese 2:0.

LESTVICA

Milan 42 točk, Napoli 40, Sampdoria, Inter in Juventus 35, Roma 31, Atalanta 30, Bologna 28, Lazio 26, Bari 24, Fiorentina, Genoa in Lecce 22, Cesena in Udinese 20, Cremonese in Verona 19, Ascoli 16.

PRIHODNJE KOLO

Genoa - Bari, Ascoli - Cesena, Udinese - Cremonese, Bologna - Fiorentina, Inter - Verona, Atalanta - Lazio, Juventus - Milan, Lecce - Napoli, Roma - Sampdoria.

Italijanska B liga

IZIDI 26. KOLA

Ancona - Avellino 1:0, Reggina - Barletta 0:0, Cagliari - Brescia 0:0, Torino - Cosenza 3:0, Catanzaro - Foggia 0:1, Pescara - Messina 2:0, Parma - Monza 1:0, Como - Padova 2:0, Triestina - Pisa 2:2, Licata Reggiana 1:0.

LESTVICA

Torino in Pisa 36 točk, Cagliari 34, Pescara 32, Reggina 31, Ancona 30, Parma 28, Triestina in Reggiana 27, Foggia in Padova 25, Avellino, Licata in Monza 23, Messina 22, Barletta 21, Cosenza 20, Como 17, Catanzaro 16.

PRIHODNJE KOLO

Cosenza - Ancona, Reggiana - Cagliari, Avellino - Catanzaro, Monza - Como, Pisa - Licata, Barletta - Parma, Foggia - Pescara, Brescia - Reggina, Padova - Torino, Messina - Triestina.

Medđeželna liga

IZIDI 26. KOLA

Giorgione - Pievigina 1:1, Caerano - Fontanafredda 1:0, Centro Mobile - Mira 2:1, Pro Gorizia - Montebelluna 1:0, Conegliano - Ponte Piave 1:1, Salzano - Sacilese 3:2, Opitergina - Sedico 3:0, Pordenone - Venice 1:0

LESTVICA

Pievigina 37 točk, San Donà 33, Caerano, Pro Gorizia in Giorgione 31, Venice in Montebelluna 29, Centro Mobile 28, Ponte Piave in Salzano 25, Sacilese in Mongalcone 23, Mira 22, Conegliano in Fontanafredda 21, Opitergina in Sedico 20, Pordenone 17.

košarka

Italijanska A-1 liga

IZIDI 24. KOLA

Philips - Enimont 75:70, Mesaggero - Scavolini 83:98, Ranger - Benetton 100:97, Cantine Riunite - Arimo 71:67, Phonola - Paini 90:86, Knorr - Viola 91:75, Vismara - Irge 94:89, Neutroroberts - Panapesca 80:71.

LESTVICA

Scavolini 38 točk, Ranger in Knorr 34, Enimont 32, Phonola 30, Vismara 28, Viola 26, Messaggero, Benetton in Cantine Riunite 24, Philips in Arimo 22, Paini 20, Panapesca 14, Neutroroberts 12, Irge 0.

PRIHODNJE KOLO

Arimo - Philips, Phonola - Knorr, Enimont - Ranger, Scavolini - Paini, Panapesca - Vismara, Benetton - Cantine Riunite, Irge - Neutroroberts, Viola - Messaggero.

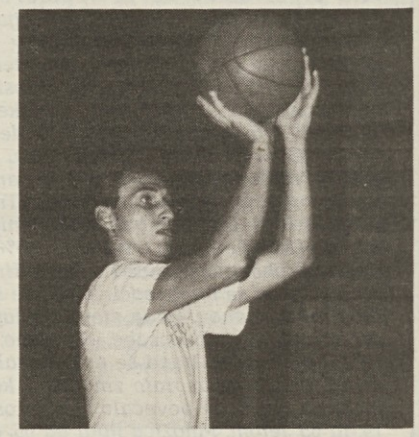

Marko Ban (Irge): 18 točk

Italijanska A-2 liga

IZIDI 24. KOLA

Kleenex - Hitachi 82:81, Fantoni - Marr 80:86, Alno - Annabella 78:82, Jollycolombani - Filodoro 99:94, Glaxo - Braga 97:78, Garessio - S. Benedetto 109:100, Ipifim - Teorema 114:84, Stefanel - Banca Popolare 73:68.

LESTVICA

Ipifim in Stefanel 34 točk, Garessio in Glaxo 32, Jollycolombani in Alno 26, Hitachi in Kleenex 24, Teorema in Annabella 22, Filodoro, Banca Popolare in Fantoni 20, Marr 18, Braga 16, S. Benedetto 14.

PRIHODNJE KOLO

Alno - Ipifim, Filodoro - Garessio, Braga - Hitachi, Banca Popolare - Glaxo, Teorema - Kleenex, Annabella - Fantoni, S. Benedetto - Jollycolombani, Marr - Stefanel.

Jugoslovanska 1. zvezna liga

IZIDI 19. KOLA

Smelt Olimpija - Cibona 86:85, Zorka - Vojvodina 71:80, Novi Zagreb - IMT 68:69, Zadar - Sloboda Dita 84:69, Bosna - Crvena zvezda 93:98 (po podaljšku), Partizan - Jugoplastika 77:99.

LESTVICA

Jugoplastika 32 točk, Crvena zvezda 28, Zadar in Bosna 24, Cibona in Vojvodina 22, Smelt Olimpija 18, Novi Zagreb in Partizan 14, IMT 12, Sloboda Dita 10, Zorka 8.

PRIHODNJE KOLO

IMT - Smelt Olimpija, Jugoplastika - Bosna, Crvena zvezda - Zadar, Sloboda Dita - Novi Zagreb, Cibona - Zorka, Vojvodina - Partizan.

totip

1. —	1. Fiaccola Effe	X
	2. Indignato	X
2. —	1. Cartier Om	2
	2. Ilaria d'Assia	2
3. —	1. Gaddo Ri	2
	2. Iorta di Costa	1
4. —	1. Frankie Lucas	1
	2. Intercalare	X
5. —	1. Inasol	X
	2. Dimomo	1
6. —	1. Pollione	X
	2. Nastro Azzurro	1

KVOTE

12 točk	38.603.000 lir
11 točk	1.140.000 lir
10 točk	87.000 lir

totocalcio

Atalanta - Bologna	X
Cesena - Bari	X
Fiorentina - Cremonese	X
Verona - Udinese	1
Lazio - Inter	1
Lecce - Roma	2
Milan - Ascoli	1
Napoli - Genoa	1
Sampdoria - Juventus	X
Licata - Reggiana	1
Triestina - Pisa	X
Perugia - Casarano	X
Sambenedettese - Giarre	X

KVOTE

13 (913 dobitnikov)	16.647.000 lir
12 (24.074 dobitnikov)	629.500 lir

PRIHODNJI STOLPEC TOTOCALCIA (11. 3.): Ascoli - Cesena, Atalanta - Lazio, Bologna - Fiorentina, Genoa - Bari, Inter - H. Verona, Juventus - Milan, Roma - Sampdoria, Udinese - Cremonese, Foggia - Pescara, Padova - Torino, Arezzo - Modena, Catania - Palermo.

A.W.S. GORICA

PRESTIAUTO

■ Do trideset milijonov lir, ki jih boš lahko vračal z ugodnimi mesečnimi obroki v časovnem roku do štirih let

■ V prvem letu boš brezplačno razpolagal z vrsto posebnih zavarovanj, ki smo si jih zamislili v sodelovanju s SAI

■ (0481) 387333
NEPOSREDNA ZVEZA PRESTIAUTO
Posebna telefonska številka, na kateri boš dobil katerokoli pojasnilo

Banca Agricola Kmečka banka Gorica

Na nedeljski mednarodni kolesarski amaterski dirki za 14. trofejo ZSŠDI

Rekordna udeležba in vsestranski uspeh

LONJER — Nedeljska mednarodna kolesarska amaterska dirka za 14. trofejo ZSŠDI v organizaciji KK Adria Resim je žela vsestranski uspeh, kar potrjujejo tudi laskave ocene, ki smo jih slišali od vsepovsod, začenši s predsednikom deželne kolesarske zveze Polesem: »To je bila velika dirka. Organizacija je dokazala vso svojo sposobnost, saj ni lahko upravljati skoraj 250 kolesarjev na tako težki progi kot je v Trstu.«

Pa se ni izkazala samo organizacija, poudariti treba tudi izredno visoko udeležbo (vpisanih je bilo kar 252 tekmovalcev, od tega se jih je 234 tudi predstavilo na startu, prišli so Italijani iz naše dežele, Lombardije, Toskane, Emilije-Romagne, Zahodni Nemci, Švedi, Avstrijci in okrog 10 jugoslovanskih ekip iz Ljubljane, Kranja, Novega mesta, Pulja, Beograda, Sarajeva), visok tehnični nivo udeležencev, kar potrjuje tudi izjemna poprečna hitrost več kot 45 km na uro, kot tudi veliko zanimanje gledalcev in nenazadnje sredstev javnega obveščanja. Torej vsestranski uspeh.

Med samo dirko ni prišlo do velikih preobratov. Po startu v Barkovljah sta na Obalni cesti poskusila srečo Šveda Olson in Mardegan, vendar so ju kmalu dohiteli. Skozi leteči cilj v Tržiču je prvi prišel Jugoslovan Leskovar, po Sovodnjah pa so se naprej pognali Zanette, Marchioro in Lanfranchi, a njihova največja prednost je znašala le slabe pol minute. Tudi njihov poskus se je pred Križem izjalovil. Pobeg je bil očitno nemogoč, kar je bilo z ene strani »krivo« izredno lepo vreme, brez vetra, s suhimi cestami, z druge pa visoka poprečna hitrost ter močne ekipe, ki so zlahka nadzorovale dogajanje. Do nekaterih poskusov pobega je prišlo po Proseku, vendar niso rodili sadu. Tako se je vse odločilo po zadnjem spustu z Opčin do kamnoloma Faccanoni. Tedaj je bilo v ospredju okrog 30 kolesarjev, ostali so bili v bistvu odrezani od boja za končno zmago. Med trideseterico so bili tudi kasnejši zmagovalec Baldato s svojo ekipo ter sprinterja Strazzer in Bordignon. Baldato je čakal na zadnjih 200 m, ko je silovito potegnil in prišel z dvignjenimi rokami skozi cilj.

Prišlo je do nekaterih skupinskih padcev (med vožnjo skozi mesto, na Obalni cesti kmalu po uradnem startu, pred Prosekom), a se je vse končalo le z odrgninami. Tik po cilju je zaradi brezvestnosti nekega gledalca, ki se je s vojim fotoaparatom pognal na cesto, padel Andrea Ferrigato, a tudi on se je na srečo kmalu pobral, čeprav je bil udarec precej močan in se je še kasneje v Lonjerju držal za glavo.

Po tekmi je bilo nagrajevanje, med katerim so spregovorili predsednik deželne kolesarske zveze Poles, predsednik pokrajinske zveze Cottur, Košuta v imenu pokrovitelja Adrie podjetja Resim ter Brass v imenu ZSŠDI.

Glavni »motor« lonjerske dirke, tajnik Adrie Resim Radivoj Pečar pa je ob očitnem zadovoljstvu nad velikim uspehom imel tudi nekaj kritičnih besed na račun sil javnega reda: »Razočarali so orožniki. Čeprav je bilo domenjeno, da progo zavarujejo, so odpovedali, prišli so prepozno (izjema so tisti na Vrdeli), prometna policija pa je poslala le štiri svoje ljudi, čeprav se je nanjo obrnila italijanska kolesarska zveza. Nekje še vedno podcenjujejo te manifestacije ali se ne zavedajo, da je to dogodek mednarodnega značaja, z mednarodnim odmevom. V občinah goriške pokrajine pa ni bilo težav, problemi so bili v tržaški pokrajini, v tržaški občini. Čeprav treba pohvaliti občinske redarje, treba poudariti, da se drugi sploh niso odzvali in ne razumejo, kaj sploh delamo in kaj se sploh dogaja. To je kritika na organe tržaške občinske uprave in na druge javne organe. Zahvaliti pa se moramo Primotor klubu, katerega člani so dali odločilni doprinos, da je dirka uspela.«

»Še nekaj značilnega o naši dirki bi povedal. Tehnični komisar italijanske amaterske reprezentance Zenoni, ki je vajen na dirke v Italiji, kjer je velika potrata denarja, je bil presenečen, da v tako majhnem kraju, in še zlasti v Trstu, kjer kolesarstvo ni prav dobro razvito, zmoremo tako prireditev in jo

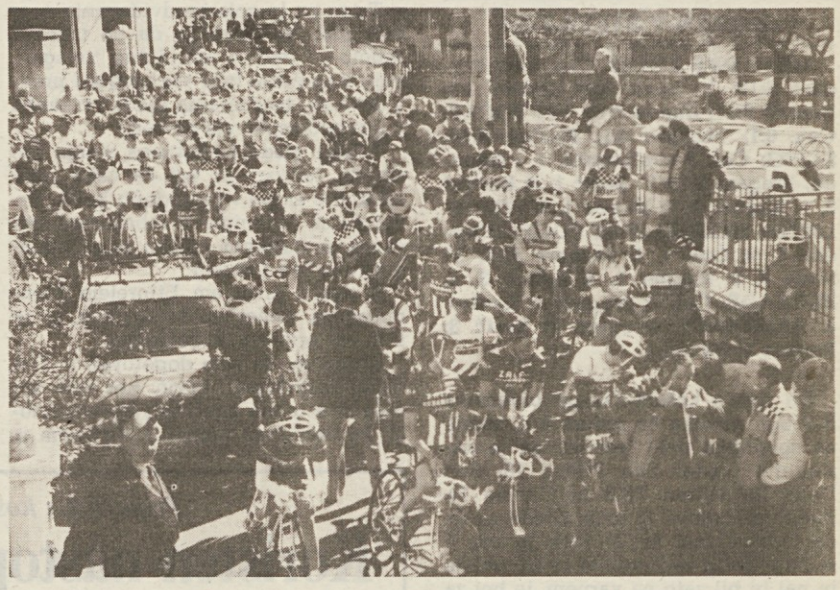

vključimo v mednarodni koledar. Tako Zenoni kot njegov sodelavec prof. Tognoli in predsednik žirije ter sploh drugi sodniki, ki so prišli iz raznih krajev Italije, so naglasili nivo dirke in so bili presenečeni, ko smo jim na predvečer obrazložili, kdo smo, da smo Slovenci tu manjšina. Izrazili so zadovoljstvo in zadoščenje, da so bili na taki dirki, ki privablja toliko imen: istega dne je bila namreč dirka v Milanu, kjer so prvouvrščenemu namenili 5 milijonov lir, a tekmovalci so raje prišli k nam, kjer je dirka mednarodna, v drugačnem ambientu. Lahko povem, da so se na primer Zahodni Nemci že zanimali za nastop na prihodnji izvedbi.«

Kako si razlagaš skromen nastop Jugoslovanov?

»Verjetno s pripravami nekoliko zaostajajo. Odločil je namreč sprint, a za to je treba imeti moči. Glede proge pa mislimo, da bo treba kaj spremeniti, jo podaljšati in dobiti traso, kjer bodo prišli na svoj račun ne samo sprinterji, ampak tudi gorski vozači.«

Je z italijanske strani zanimanje za sodelovanje z Jugoslavijo?

»Po vseh manifestacijah tu v Lonjerju, bodisi za trofejo ZSŠDI kot za dirko Alpe Adria, kjer nekje povezujemo vse te stike, je italijanska federacija, tudi po zaslugi našega deželnega predsednika Polesa, prišla do zaključka, da bi bilo treba te stike, ki so sedaj obmejnega značaja, razširiti. Zato je italijanska kolesarska zveza predlagala, da bi odpravili nekatere restrikcije, ozkost predpisov, ki tako dejavnost omejujejo. Mislim, da bo prav na kolesarskem področju prišlo do najtesnejšega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo in preko slednje z evropsko skupnostjo.« (db)

VRSTNI RED: 1. Baldato (Boys Diadora), ki je 121 km prevozil v 2.41' s poprečno hitrostjo 45,093 km/h; 2. Bordignon (Zalf Euromobili F.T.); 3. Strazzer (Opel Vighini PV L.); 4. Ferrigato (CAR Sup. Vicenza); 5. Dotti (Latte Bassi N.O.); 6. Simion (Zalf Euromobil F.V.); 7. Pianegonda (Iranian Leem T.S. An.); 8. Facchin (Giacobazzi Imm. Modena); 9. Trepin (Arredo House ZG M.); 10. Piccoli (Bata F. Moser Zulian); 12. Polanc (Sava); 14. Pintarič (Rog.), vsi v zmagovalčevem času.

Baldato: »Všeč mi je dirka v Lonjerju«

Svojega zadovoljstva mladi zmagovalec, 22-letni Fabio Baldato, srebrna kolajna s svetovnega amaterskega dirkališčnega prvenstva v Chamberyju, doma pri Vicenzi, ni skrival: »V Lonjerju sem že tretjič. Prvo leto sem zasedel 10. mesto, prav tako v sprintu, a lani sem zmagal, tudi v sprintu. Ta dirka mi je zelo všeč, zlasti pred ciljem, ki je v rahlem vzponu, kjer lahko spravim na kolena tiste, ki so v ravnini hitrejši od mene.«

Nameravate med profesionalce?

»To je seveda cilj vseh kolesarjev amaterjev. Upam, da bo letošnja "letina" dobra. Zato je zmaga v Lonjerju prvi važen korak, bodisi za majico državne reprezentance kot za prestop med profesionalce. Treba torej nadaljevati. Lani sem tudi dobro začel, a zatem sem se nekoliko "izgubil", bodisi zato, ker sem se posvetil dirkališču, bodisi zaradi drugih težav. Letos pa hočem nadaljevati na določenem nivoju.«

Kaj bi dejali o konkurenci v Lonjerju?

»Bila je veliko močnejša kot lani, ko nas je bilo, če se ne motim, okrog 140, in ko je bilo manj tujih ekip. Letos sem videl precej jugoslovanskih, tudi nemških in avstrijskih tekmovalcev. Poleg tega so nastopili ne samo kolesarji iz treh Benečij, temveč tudi iz Emilije-Romagne, Lombardije. Prisoten je bil tudi tehnični komisar italijanske kolesarske amaterske reprezentance Zenoni, kar potrjuje mednarodni pomen dirke.«

Bi se dirka kljub tako visoki poprečni hitrosti lahko odločila že prej, s kakšnim pobegom?

»Lahko bi se, a moja ekipa s Checchinom in Rosanijem na čelu je v zadnjih kilometrih vsilila izreden ritem. Tako je prišlo do selekcije, tam spredaj nas je ostalo kakih trideset, a mene so krili tovariši. V zaključnem sprintu navkreber proti cilju pa je stalo vse na meni, bilo je konec kritja ali taktičnih iger, treba je bilo potegniti in zdržati do konca.«

V 23. kolu prve nogometne amaterske lige štandreški nogometaši povsem zasluženo zmagali

Juventina Radenska poskrbela za prvovrstno presenečenje

SAN CANZIAN - JUVENTINA RADENSKA 0:2 (0:1)

STRELCA: v 27. min. Bastiani in v 87. min. Kavs.

SAN CANZIAN: Brisco, Zanolla, Di Gioia, Puglisi, Giacuzzo, Pireni (Zentri), Chiaruttini (Gregoris), Puntin, Modula, Albanese, Trevisan.

JUVENTINA RADENSKA: Andreoli, Chizzolini, Travagin, Trevisan, Tommasi, Maso, Kavs, Bastiani, Tabaj, Cingerli (v 46' Klanjšček), Del Negro (v 76' Andaloro).

SODNIK: Di Lullo iz Pordenona. GLEDALCEV: 300. IZKLJUČENI: Grion, Modula in Andaloro.

ŠKOCJAN OB SOČI — Juventina Radenska je z zmago sredi Škocjana pripravila eno največjih presenečenj letošnjega prvenstva. Zaradi poraza pa je Barbanova ekipa, ki je vse do nedelje vodila na lestvici, prepustila krmilo Porcii in postavila pod velik vprašaj samo napredovanje.

Na drugi strani pa so Štandrežci z novim parom nepričakovanih točk opravili odločilen korak na poti obstanka v ligi in sedaj imajo že vidno prednost pred zadnjimi na lestvici.

Zmaga sredi Škocjana pa je tudi popravila krivico iz prvega dela srečanja, ko je Juventini sodnik razveljavil v zadnji minuti tekme gol in s tem nepošteno nagradil takrat že vodeči San Canzian. Sicer to pot Štandrežci niso potrebovali pomoči sodnika ali sreče, da so si zagotovili prestižno zmago. Resnici na ljubo je treba povedati, da bi bil lahko rezultat še izdatnejši, saj so gostje zapravili nekaj zares ugodnih priložnosti za gol.

Kar pa najbolj razveseljuje v tej končnici prvenstva, je dejstvo, da je Juventina tudi s taktično-tehničnega vidika zaigrala zelo dobro. Obrambna vrsta je tudi na tem srečanju bila brezhibna in to tudi v uvodnih minutah srečanja, ko so domači skušali presenetiti vratarja Andreolija.

Povsem dobro pa je v nedeljo zaigrala sredina igrišča. Prihod Tabaja, ki je bil za dve koli izključen, je zagotovil ekipi potrebno gotovost na najbolj pomembnem delu igrišča. Ob tem pa se je kapetan izkazal tudi zaradi vizije igre in tudi z nekaterimi lepimi podajami, ki so spravljale v težave nasprotnega vratarja Brisca, Štandrežca po rodu.

Sicer nedeljski junak srečanja je bil po našem mali, a žilavni Kavs, »Picio«, kot ga navijači Juventine poznajo. Igralec, ki je v začetnem delu prvenstva zaradi vojaškega roka bil odsoten, je pokazal svoje tehnično znanje in odločnost v napadalnih akcijah. Svojo najlepšo potezo pa je opravil ob izteku srečanja, ko je izvrstno preigral nasprotno obrambo in z mojstrskim strelom vdrugič premagal škocjanskega vratarja.

Poglavje zase pa predstavlja David Klanjšček, ki pri Juventini v zadnjem času igra le za krajši čas, čeravno bi zaradi njegovega nogometnega znanja moral biti prva violina Juventine. Kot so nam povedali, Klanjšček premalo trenira, da bi vzdržal celih 90 minut in tega smo se prepričali tudi sami. Škoda, zares škoda, da se mora ekipa odreči takemu igralcu, ki je s tehničnega in tudi taktičnega vidika med najboljšimi in bi v tej končnici zahtevnega prvenstva še kako koristil ekipi.

Kronika nedeljskega srečanja beleži premoč gostov, ki so že v 12. minuti zapravili zadetek, ko je Bastiani prekasno reagiral na digonalni predložek Cingerlija. Kakih 15 minut kasneje pa se je ponovila podobna akcija. Tabajev predložek je Bastiani tokrat dobro izkoristil in z močnim diagonalnim strelom ukanil Brisca. Edino nevarno akcijo iz prvega polčasa so gostitelji ustvarili v 33. minuti, ko je Chiaruttini zgrešil cilj pred praznimi vrati.

Ob izteku polčasa pa se je izkazal vratar Brisco, ki je opravil odlična posega, najprej nad Kavsom, potem pa še nad Bastianijem.

Drugi polčas se je začel izredno slabo za goste, saj jim je sodnik v 2. minuti pisakal 11-metrovko. Sreča je hotela, da je Trevisanov strel šel za par metrov mimo vratnice.

San Canziana se je po tem dogodku polastila živčnost in najvišji davek zanjo je plačal Modula, ki je opravil grobo napako nad Trevisanom in bil pravično izključen. Odtlej so domači zaigrali res napadalno, a brez pravih idej, tako da so gostje zelo dobro izkoriščali protinapad in najprej z Andalorom, potem pa z Bastianijem zapravili dve izredni priložnosti. Kot smo že povedali, je Kavs ob izteku srečanja zapečatil izid srečanja in si zaslužil pohvalo vseh, tudi nasprotnikov.

RUDI PAVŠIČ

Skupina B

IZIDI 23. KOLA

Costalunga - Tamai	0:0
S. Canzian - JUVENTINA	0:2
Lauzacco - Cordenonese	1:1
Cervignano - Portuale	2:1
Fiumicello - Percoto	1:1
Torviscosa - Varmo	1:1
Porcia - Sangiorgina	2:1
Visinale - Corno	1:0

LESTVICA

Porcia	23	11	11	1	25:11 33
S. Canzian	23	12	8	3	30:17 32
Tamai	23	10	11	2	26:11 31
Cervignano	23	7	14	2	21:15 28
Portuale	23	8	10	5	21:18 26
Lauzacco	23	7	12	4	21:21 26
Varmo	23	7	10	6	19:17 24
Costalunga	23	6	11	6	14:12 23
Fiumicello	23	6	9	8	28:27 21
Sangiorgina	23	6	9	8	22:23 21
JUVENTINA	23	6	7	10	20:24 19
Percoto	23	7	5	11	21:26 19
Cordenonese	23	3	12	8	16:23 18
Corno	23	3	11	9	15:26 17
Torviscosa	23	2	12	9	19:34 16
Visinale	23	3	8	12	12:25 14

PRIHODNJE KOLO

Corno - Porcia, Sangiorgina - Torviscosa, Varmo - Fiumicello, Percoto - Cervignano, Portuale - Lauzacco, Cordenonese - S. Canzian, JUVENTINA - Costalunga, Tamai - Visinale.

Kljub pekočemu porazu v Červinjanu se položaj odbojkaric Bora Elpro zaenkrat ni bistveno poslabšal

Ženska C-1 liga

IZIDI 15. KOLA

AUSA Pav Cervignano - **Bor Elpro** 3:1, OMA Mobili San Giusto Trst - Foce Colori Latisana 3:0, Dolo Pallavolo - Ottica Tommasini Cordenons 3:1, Pav Zenit Videm - Vivil Villa Vicentina 2:3, Albatros Treviso - Ghemar Piove di Sacco neodigrana, Peroni Tržič - CMC Venezia Mestre 0:3.

LESTVICA

Albatros TV	14	11	3	38:17	22
CMC Venezia	15	11	4	37:21	22
OMA Trst	15	10	5	35:20	20
Pav Videm	15	10	5	38:23	20
Vivil	15	10	5	35:24	20
Foce Latisana	15	9	6	33:29	18
Dolo Pallavolo	15	6	9	28:32	12
Ghemar	14	5	9	18:34	10
Bor Elpro	**15**	**5**	**10**	**23:31**	**10**
AUSA Cervign.	15	5	10	22:36	10
Cordenons	15	5	10	20:35	10
Peroni Tržič	15	2	13	16:41	4

PRIHODNJE KOLO (10. 3.)

Bor Elpro - Peroni Tržič, Vivil Villa Vicentina - AUSA Pav Cervignano, Ottica Tomasini Cordenons - OMA Mobili San Giusto, Foce Colori Latisana - Pav Zenit Videm, Ghemar Piove di Sacco - Dolo Pallavolo, CMC Venezia Mestre - Albatros Treviso.

Boj za obstanek v ligi je zdaj povsem odprt

Kljub pekočemu porazu v Červinjanu se po 15. kolu položaj odbojkaric Bora Elpro v ženski C-1 ligi (izpadeta dve ekipi) ni bistveno poslabšal. Ob tržiškem Peroniju, ki je najverjetneje že izpregel, se za obstanek še naprej poteguje pet ekip, na boljšem pa je zdaj Dolo, ki je v neposrednem dvoboju premagal Cordenons. Do konca sezone je takih medsebojnih obračunov še veliko (glej tabelo), zato ne gre obupovati, na dlani pa je, da morajo borovke igrati v končnici sezone mnogo bolje, kajti bled nastop z ekipo AUSA PAV, ki se je na začetku vidno bala naših igralk, zveni kot nov, zaskrbljujoč alarm.

Borovke se sicer tudi v soboto do zadnje žoge niso predale (in delna izida drugega in četrtega niza v tem pogledu ne smeta varati), a do izraza je prišla njihova zdajšnja popolna nezmožnost, da bi nabirale točke. Do menjave oziroma do servisa še nekako pridejo (a sprejem servisa tokrat spet ni bil najboljši), nato pa se jim vse podre pri branjenju nasprotnikovega napada in organiziranju protinapada, saj se pomanjkanje višine v bloku prepleta z nepotrebnimi napakami v nastavljanju in zaključevanju lastnih akcij. Te slabosti niso za Borovo ekipo pravzaprav nobena novost (saj gre v največji meri za strukturalne pomanjkljivosti), a razlika v primerjavi z začetkom sezone je (ob nemajhnem deležu poškodb Vidalijeve in Vitezove) v učinku pri serviranju in sprejemanju servisa, v zadnjih kolih pa tudi v premajhni odločnosti in zanesljivosti pri izvajanju napada oziroma protinapada. Vse to pa že spada v psihološko sfero dela z ekipo, ki jo včasih prevelika želja po prekinitvi črne serije in strah pred izpadom iz lige še dodatno blokirata. Iz tega začaranega kroga je mogoče priti le z vztrajnim stiskanjem zob. Navsezdanje koledarski razpored borovk ni najslabši in domala vsem ostalim ekipam, ki imajo na lestvici deset točk, ne gre nič bolje.

Za presenečenje je v tem kolu poskrbel Vivil iz Ville Vicentine, ki je nepričakovano zmagal v Vidmu proti ekipi Pav Udine in jo dohitel na lestvici. Po šestih zaporednih zmagah pa je Latisana gladko izgubila v Trstu proti OMA Mobili San Giusto. Vodilni Albatros tekme z Ghemarjem ni igral zaradi odsotnosti sodniške dvojice.

DOLO (12)	Ghemar	**Latisana**	Bor Elpro	**Vivil**	Ausa Pav	**Peroni**	Albatros
BOR ELPRO (10)	**Peroni**	Albatros	**Dolo**	Oma	**Pav Udine**	Cordenons	**Latisana**
GHEMAR (10)	**Dolo**	Oma	**Pav Udine**	Latisana	**Cordenons**	**Mestre**	Vivil
AUSA PAV (10)	Vivil	**Mestre**	**Peroni**	Albatros	**Dolo**	Oma	**Pav Videm**
CORDENONS (10)	**Oma**	Pav Udine	**Latisana**	Peroni	Ghemar	**Bor Elpro**	Mestre
PERONI (4)	Bor Elpro	**Vivil**	Ausa Pav	**Cordenons**	**Albatros**	Dolo	**Oma**

Legenda: z mastnimi črkami tekme doma

Po 23. kolu košarkarskega prvenstva B-2 lige Jadran TKB trenutno na predzadnjem mestu lestvice

Mannucci: »Jadranovci si zaslužijo obstanek v ligi«

JADRAN V ŠTEVILKAH

METI. DVE TOČKI: Čuk 5:10: Pregarc 4:10; V. Sosič 3:6; Battini 3:5; Rauber 6:11; Daneu 7:13. TRI TOČKE: Čuk 0:1; Pregarc 0:1; Rauber 4:10. SKOKI: Čuk 8 v obrambi, 1 v napadu; Pregarc 1, 2; V. Sosič 1, 0; Battini 2, 1; Rauber 7, 2; Daneu 1, 5. IZGUBLJENE, PRIDOBLJENE ŽOGE: Oberdan 1, 0; Čuk 0, 1; Pregarc 4, 1; V. Sosič 4, 3; Rauber 3, 5; Daneu 3, 2. BLOKADE: Čuk 1; Pregarc 1; Rauber 4. ASISTENCE: Pregarc 1; Sosič 3; Rauber 1; Daneu 1.

Do konca košarkarskega prvenstva B-2 lige manjka še sedem kol, stanje na spodnjem delu lestvice pa je naslednje: Castel San Pietro 18, San Donà 16, Jadran TKB in Cesena 14, Pierobon Padova 12 točk. Glede na to, da Oderzo ima že 20 točk in mu v sedmih kolih zadostujejo le tri zmage in naj bi bil zato na varnem, je boj za obstanek v ligi osredotočen na pet moštev. Po zmagah v tem, 23. kolu, sta naši združeni ekipi »zbežala« še Castel San Pietro in San Donà, tako da postaja za jadranovce položaj na lestvici dejansko dokaj zaskrbljujoč.

Ni pa še brezupen!

Naši košarkarji bodo do konca prvenstva igrali štirikrat doma (proti Virtusu in Petrarci iz Padove, proti Faenzi in Montebelluni), trikrat pa v gosteh (v soboto v Padovi proti Pierobonu, nato v Imoli in v Oderzu). V sedmih kolih morajo naši zmagati vsaj petkrat. S tem bi osvojili 10 točk, dosegli bi skupno 24 točk in s tem naj bi si tudi priborili pravico dodatnega ali dodatnih srečanj v boju za obstanek.

To so pa le gola predvidevanja, teoriziranja. Na dlani je, da bo treba v soboto v Padovi absolutno zmagati, kajti nasprotno tudi vsa mogoča predvidevanja, teoriziranja glede obstanka v ligi bodo splavala po vodi.

Toliko glede trenutnega stanja naših na lestvici in kaj še čaka našo združeno ekipo v naslednjih kolih. Sedaj pa se povrnimo k sobotnemu srečanju in tesnemu porazu proti Malagutiju iz San Lazzara.

S starim znancem Ettorejem Mannuccijem, trenerjem Malagutija, se je bilo kar prijetno razgovarjati.

»Priznam, da smo dopotovali v Trst dokaj zaskrbljeni. Prvič, ker smo zadnja dva tedna imeli neverjetno smolo. Po domačem porazu z Virtusom iz Padove, ko smo povsem nezasluženo izgubili, se nam je poškodoval še Galassi, ki je v bistvu končal sezono. Tardini si je operiral ramo, tudi Bergonzoni še ni povsem okreval. Zato smo se dejansko bali gostovanja v Trstu. Drugič pa, ker poznamo moč Jadranove ekipe, ki nas je v prvem delu zasluženo premagala v San Lazzaru. Zato se tudi zelo veselim te zmage. Če bi namreč danes izgubili, bi verjetno bili dokončno odrezani od boja za končnico prvenstva,« nam je zadovoljen po srečanju dejal Malagutijev trener Mannucci.

In nadaljeval: »Zavedam se tudi, da je bila osvojitev točk za jadranovce življenjske važnosti. Takšen pač je šport in zares mi je žal, da se Jadranovo moštvo nahaja v tako slabih vodah, ker si takega položaja na lestvici ne zasluži. Jadranovci namreč igrajo kot mi dokaj odprto in po mojem tudi lepo košarko brez mučnega in dolgočasnega taktiziranja, brez grobosti. Tako mnenje sem imel o vašem moštvu tudi po porazu v San Lazzaru in tega ne izjavljam samo sedaj in da bi vaši ekipi in navijačem tešil razočaranje. Zares iz vsega srca želim jadranovcem, da bi se rešili pred izpadom.«

Jadranov pomožni trener Jure Krečič, kot seveda vsi v taboru naše ekipe, je bil zelo potrt in dejal: »Ta nesrečna polaganja! Neverjetno je, da si zapravljamo prepotrebne točke z enostavnimi meti na koš. Poleg tega niti obramba ni tokrat delovala najbolje. Težave pa smo imeli tudi proti njihovi agresivni obrambi. Kaj naj ti še rečem kot to, da ne smemo popustiti do konca. Takoj moramo pozabiti na ta nesrečen poraz in se temeljito pripraviti na gostovanje v Padovi proti Pierobonu.« **(jan)**

Prijateljska košarkarska tekma

Koristen nastop za jadranovce

JADRAN TKB (ČLANI) - ČSR (MLADINCI) 98:109 (41:56)

JADRAN TKB: Crisma 2, Čuk 27 (7:8), Pregarc 12 (2:2), Stanisa 3 (1:1), Sosič 16 (2:4), Pertot 4, Battini 6 (2:3), Rauber 29 (5:7), Daneu 5 (1:2), Lesica.

MLADINSKA REPREZENTANCA ČSR: Kaws, Weiss, Nemec 14 (2:2), Michalik 33 (3:4), Drobni 3, Czudek, Zidek 12 (2:2), Hammi 2, Vahala 2, Wimmer 5 (5:6), Musil 7 (1:1), Jelinek 31 (6:7).

SODNIKA: Polh in Esopi iz Trsta. PON: Pertot. TRI TOČKE: Rauber 2; Drobni 1, Jelinek 1.

V včerajšnji prijateljski tekmi so jadranovci po lepi in kakovostno kar zadovoljivi tekmi sicer po pričakovanju izgubili proti mladinskim reprezentantom Češkoslovaške, ki so zlasti glede višine znatno prekašali naše.

Srečanje je bilo gotovo zelo koristno za naše predstavnike, ki so imeli tako priložnost, da se pomerijo s kakovostnimi nasprotniki in so tudi zadovoljivo opravili svojo nalogo, občasno pa so tudi izvedli nekaj lepih akcij.

Mladinci ČSR, med katerimi je zlasti izstopal Michalik, so bili v napadu precej uspešni, v obrambi pa so, kot nam je tudi priznal trener po tekmi, odpovedali. (jan)

Jadranovi mladinci drevi proti Zavodu združenega sveta

Jadranovi mladinci bodo drevi ob 21.30 v tržaški športni palači igrali prijateljsko tekmo proti moštvu Zavoda združenega sveta, ki je baje letos dobil nekaj gojencev tudi z dobrim košarkarskim znanjem.

Bolj kot sama košarkarska tekma pa bo drevi priložnost, da se fantje obeh ekip spoznajo in navežejo prijateljske stike.

Mrtvi tek Virtusa in Montichiarija se nadaljuje

IZIDI 23. KOLA

JADRAN TKB - Malaguti	**83:85**
Imola - Cesena	**92:82**
San Donà - Oderzo	**87:81**
Faenza - Ozzano	**82:71**
Petrarca - Pierobon	**105:92**
Montichiari - Electrolux	**98:93**
Castel SP - Vicenza	**94:86**
Montebelluna - Virtus PD	**83:88**

LESTVICA

Virtus PD	23	18	5	2032:1891	36
Montichiari	23	16	7	2050:1927	32
Petrarca PD	23	14	9	2275:2127	28
Malaguti	23	14	9	2080:2070	28
Vicenza	23	13	10	2105:1979	26
Ozzano	23	13	10	1877:1886	26
Imola	23	13	10	2015:2052	26
Montebelluna	23	12	11	2183:2095	24
Faenza	23	12	11	1885:1894	24
Electrolux PN	23	12	11	1980:2038	24
Oderzo	23	10	13	1894:1875	20
Castel SP	23	9	14	1856:1907	18
San Donà	23	8	15	1949:2023	16
JADRAN TKB	23	7	16	1875:1978	14
Cesena	23	7	16	1978:2133	14
Pierobon PD	23	6	17	1886:2054	12

PRIHODNJE KOLO (10. IN 11. 3.)

Pierobon Padova - JADRAN TKB; Castel San Pietro - Faenza; Malaguti - Imola; Electrolux PN - Montebelluna; Oderzo - Ozzano; Virtus PD - Montichiari; Cesena - Petrarca PD; Vicenza - San Donà.

JADRANOVI STRELCI

Čuk 513; Rauber 405; Daneu 257; Pregarc 246; Battini 171; Sosič 163; Oberdan 75; Crisma 25; Pertot 24; Corsi 5; Stanisa 2.

Po sobotnem kolu v deželnih odbojkarskih ligah

Izstopa gladek uspeh Sokola Indules

Moška C-2 liga

IZIDI 17. KOLA

Rozzol Trst - **Olympia Gorica** 3:1, Torriana Belca Gradišče - Crismare Tržič 0:3, Prata - Cima Truciolari 2:3, Intrepida Mariano - Volley Ball Videm 1:3, Libertas Turjak - **Meblo Imsa** 1:3, Volley Pordenon - **Bor Cunja Avtoprevoz** 3:1, Vivil Villa Vicentina - Pav Remanzacco.

LESTVICA

Cima Truciol.	17	14	3	43:22	28
Volley PN	17	12	5	40:20	24
Crismare	16	11	5	42:24	22
Bor Cunja Av.	**17**	**11**	**6**	**40:25**	**22**
Remanzacco	17	11	6	38:30	22
Olympia GO	**17**	**10**	**7**	**39:26**	**20**
Volley Videm	17	10	7	37:29	20
Meblo Imsa	**17**	**9**	**8**	**35:32**	**18**
Vivil	17	9	8	34:33	18
Rozzol	17	7	10	28:37	14
Torriana	17	5	12	22:41	10
Prata	16	4	12	24:43	8
Intrepida	17	3	14	16:46	6
Libertas Tur.	17	2	15	18:48	4

PRIHODNJE KOLO (10. 3.)

Bor Cunja Avtoprevoz - Libertas Turjak, Pav Remanzacco - **Olympia Gorica**, **Meblo Imsa** - Intrepida Mariano, Vivil Villa Vicentina - Volley Pordenon, Volley Ball Videm - Prata, Cima Truciolari - Torriana Gradišče, Crismare Tržič - Rozzol Trst.

Ženska C-2 liga

IZIDI 17. KOLA

Agorest Gorica - Pav Natisonia 2:3, Pieris - Celinia Maniago 1:3, Fincantieri Tržič - Juniors Casarsa 3:1, Libertas Martignacco - Kennedy 1:3, **Sokol Indules** - Prata 3:0, Virtus Fontanafredda - CUS Videm 0:3, **Sloga Koimpex** - Torriana Gradišče 3:0.

LESTVICA

Kennedy	17	17	0	51:9	34
Fincantieri	17	15	2	48:13	30
Sloga Koimpex	**17**	**14**	**3**	**47:14**	**28**
CUS Videm	17	11	6	39:26	22
Martignacco	17	9	8	37:28	18
Sokol Indules	**17**	**9**	**8**	**35:28**	**18**
Agorest GO	**17**	**9**	**8**	**30:27**	**18**
Juniors	17	9	8	35:34	18
Prata	17	9	8	30:30	18
Torriana	16	5	11	24:39	10
Fontanafredda	17	5	12	19:38	10
Celinia	17	4	13	14:43	8
Pav Natisonia	17	2	15	13:47	4
Pieris	16	0	16	2:48	0

PRIHODNJE KOLO (10. 3.)

Sloga Koimpex - Virtus Fontanafredda, CUS Videm - **Sokol Indules**, Kennedy - **Agorest Gorica**, Prata - Libertas Martignacco, Pav Natisonia - Fincantieri Tržič, Juniors Casarsa - Pieris, Torriana Gradišče - Celinia Maniago.

Ženska D liga

IZIDI 17. KOLA

Breg Agrar - Kontovel Electronic Shop 3:0, Virtus Trst - Banca Popolare Centa 1:3, Promovolley - Danone 3:0, San Luigi Gorica - Aquila Spilimberghese 3:2, Lavoratore Fiera Martignacco - San Giorgio Porcia 3:2, Gammalegno Cecchini Pasiano - Al Fungo Humin 2:3, ASFJR Čedad - DLF Trst 3:1.

LESTVICA

Promovolley	17	17	0	51:4	34
DLF Trst	17	13	4	41:23	26
Banca P. Centa	17	13	4	43:20	24
ASFJR Čedad	17	11	6	39:29	22
Danone Riv.	17	11	6	37:30	22
Gammalegno	17	10	7	35:31	20
Al Fungo	17	9	8	38:29	18
Martignacco	17	8	9	33:39	16
San Giorgio	17	7	10	33:39	14
Kontovel ES	**17**	**6**	**11**	**26:36**	**12**
Virtus TS	17	4	13	22:44	8
San Luigi GO	17	4	13	21:44	8
Breg Agrar	**17**	**3**	**14**	**20:45**	**6**
Spilimberghese	17	3	14	19:45	6

PRIHODNJE KOLO (10. 3.)

ASFJR Čedad - Gammalegno Cecchini, Al Fungo Humin - Lavoratore Fiera, San Giorgio - San Luigi Trst, Aquila Spilimberghese - Promovolley, Danone Rivignano - Virtus Trst, Banca Popolare Centa - **Breg Agrar**, DLF Trst - **Kontovel Electronic Shop.**

Brežanke pokazale večjo željo

Ženski četrtoligaški derbi v Dolini se je razpletel nekoliko nepričakovano, saj ni bilo pričakovati tako gladke zmage gostiteljic. Toda Kontovelke so na tej tekmi popolnoma odpovedale. Igrale so slabo in premalo zbrano, svoj delež je prispevala tudi odsotnost Regentove, vendar pa je maloverjetno, da bi bil končni izidi drugačen, če bi ta igralka vendarle prebolela gripo in nastopala. Povsem zasluženo je tako zmagala ekipa, ki je predvsem pokazala večjo željo po uspehu.

Poraz za Kontovelke nima v bistvu nikakih škodljivih posledic, Brežanke pa so na lestvici znova dohitele ekipo Splimberghese, vendar pa bodo šele prihodnji nastopi pokazali, kakšna je njihova zdajšnja realna učinkovitost, saj je bil derbi v tem pogledu preskromna preizkušnja. (ak)

Na sliki: posnetek s sobotnega derbija v Dolini

S podvigom borovcev v Pordenonu ni bilo nič, pač pa sta ga polomila Olympia in Agorest. Zmagi slogašic in ekipe Meblo Imsa sta bili povsem pričakovani, tako da je za »najboljši« izid sobotnega, ne ravno uspešnega kola v deželnih odbojkarskih ligah pravzaprav poskrbel Sokol Indules.

V Nabrežini je bilo pričakovati oster in izenačen boj za točki, nasprotno pa so sokolovke nasprotnika povsem nadigrale in so tako pred težkima nastopoma v Vidmu z ekipo CUS in doma s Slogo Koimpex hkrati tudi verjetno že dosegle minimalni fond točk, ki zadostujejo za direktni obstanek v ligi (brez igranja play outa, ta zadeva 11. in 12. na lestvici), ki sicer za našega zahodnokraškega novinca ni bil nikoli vprašljiv.

Najzanimiveje je še naprej v moški C-2 ligi. Poraz ekipe Bor Cunja Avtoprevoz v Pordenonu ne more še biti poguben, zdaj pa morajo seveda plavi računati tudi na spodrsljaje ostalih.

Povsem brez možnosti še naprej ni niti Olympia, ki pa se ji poraz z Rozzolom lahko še kako maščuje. Zdaj bi morali Špacapan in tovariši zmagati v Remanzaccu, sicer bodo zanesljivo izpadli iz boja za vrh.

Precej zanimivo je tudi pri vrhu ženske D lige, drugače pa so se v vseh kategorijah položaji ekip (tudi naših) dokaj izkristalizirali.

V košarkarskem promocijskem prvenstvu na Tržaškem

Kontovelci s težavo

CUS TRST - KONTOVEL ES 80:81 (40:46)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Gulič 29 (10:14), Starc 2, Sterni 5 (3:4), Grilanc 10, Ban 4, Civardi 4 (0:2), Štoka 8, Čuk 19 (4:6), Rupel, Pahor.

TRI TOČKE: Gulič 3, Grilanc 2, Čuk 1.

Kontovelci so v nedeljo odigrali eno slabših dosedanjih tekem v tem prvenstvu in so celo tvegali poraz. S tem pa bi se verjetno tudi razblinile sanje o napredovanju v višjo ligo. Na srečo pa se je vse dobro izteklo in naši so sicer osvojili tesno, toda tudi izredno dragoceno zmago ter tako še vedno zaostajajo za vodilnim na lestvici, miljskim CGI za dve točki.

Tekma je bila vseskozi izenačena. Gostitelji so bili našim stalno za petami. Kontovelci so sicer zadovoljivo igrali obrambo mož-moža, toda vse so si nato zapravili v napadu, kjer so bili zares poprečni.

V drugem polčasu so gostitelji celo povedli tudi za pet točk, nakar so se naši vendarle zbrali, dosegli rahlo vodstvo in nato pametno zadrževali žogo do konca srečanja.

Pri Kontovelovem moštvu so vsi, razen Čuka, igrali pod svojimi sposobnostmi. (D. Starc)

IZIDI 15. KOLA

CUS Trst - KONTOVEL ES	**80:81**
Libertas - CICIBONA	**72:85**
Ferroviario - Barcolana	**94:84**
Scoglietto - Lav. Porto	**89:70**
CGI Milje - Stella Azzurra	**96:76**
Fiamma - Radioquattro	**70:88**
ZAOSTALA TEKMA	
Radioquattro - Libertas	**60:76**

LESTVICA

CGI Milje	15	14	1	1400:1129	28
KONTOVEL ES	15	13	2	1292:1204	26
CICIBONA	15	10	5	1222:1100	20
Ferroviario	15	10	5	1148:1121	19
Barcolana	15	9	6	1161:1111	18
Scoglietto	15	9	6	1165:1138	18
St. Azzurra	15	7	8	1047:1049	14
Libertas	15	7	8	999:1086	14
Radioquattro	15	5	10	1219:1251	10
Fiamma	15	2	13	1039:1216	4
CUS Trst	15	2	13	1020:1190	4
Lav. Porto	15	2	13	1099:1295	4

PRIHODNJE KOLO (10. IN 11. 3.)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP - Stella Azzurra; Ferroviario - CICIBONA; Radioquattro - Scoglietto; Libertas - CGI Milje; Lavoratori del Porto - Fiamma; Barcolana - CUS Trst.

NA GORIŠKEM

Podvig domovcev

Domovci so v tem kolu poskrbeli za prvovrstno presenečenje, saj so premagali vodečega na lestvici Igc iz Štarancana. Brumnovi varovanci so zaigrali učinkovito tako v obrambi kot tudi v napadu, kjer so dosegli nekaj res lepih košev. Deset minut pred koncem srečanja so vodili kar z enajstimi točkami prednosti, vendar te niso znali primerno izkoristiti, saj so v poslednjih sekundah morali napeti vse sile, da so odnesli novi par prvenstvenih točk. Že v naslednjem kolu bodo imeli novo priložnost si priigrati nadaljnji točki proti skromnemu Asquiniju iz Pierisa, ki je v tem kolu doživel pravi polom proti drugouvščeni ekipi Poligrafiche S. Marco iz Krmina.

V tem kolu je Gradež visoko odpravil Petrolifero, Primis pa nekoliko presenetljivo ekipo Zeus. Srečanja med UGG in Il Lume niso odigrali zaradi pomanjkanja sodnikov. (af)

IZIDI 13. KOLA

Petrolifera - Grado	**85:100**
Primis - Zeus	**88:73**
Dom Gometal - Igc	**76:75**
UGG - Il Lume	**n.o.**
Pol. S. Marčo - Asquini	**93:59**

LESTVICA

Igc	12	10	2	1087:926	20
Pol.S.Marco	13	9	4	1022:927	18
Grado	13	8	5	1068:1027	16
Il Lume	11	7	4	775:731	14
Zeus	12	7	5	918:946	14
Petrolifera	12	5	7	973:982	10
Primis	13	5	8	970:1023	10
DOM GOMETAL	13	4	9	939:994	8
UGG	11	3	8	810:832	6
Asquini	12	3	9	816:968	6

PRIHODNJE KOLO (10. 3.)

Grado - Primis, Igc Staranzano - UGG, Il Lume - Petrolifera, Zeus - Pol. S. Marco, Asquini - Dom Gometal (v soboto, 10. t. m., ob 20.15 v telovadnici v Pierisu)

V moški D ligi

Borovci predzadnji

IZIDI 22. KOLA

Latisana - BOR RADENSKA	**78:75**
Mogliano - POM Tržič	**89:92**
Tecnoluce - Ponte di Piave	**113:87**
San Daniele - Roncade	**77:84**
Intermuggia - Virtus UD	**73:74**
Ardita - Sacile	**75:88**
Arte GO - Inter 1904	**93:75**
Nervesa - Autosandra	**77:68**

LESTVICA

Virtus UD	22	19	3	1818:1549	38
Roncade	22	18	4	1865:1763	36
San Daniele	22	15	7	1956:1813	30
Mogliano	22	15	7	1905:1797	30
Sacile	22	13	9	1816:1727	26
Tecnoluce	22	12	10	1866:1748	24
Inter 1904	22	11	11	1833:1804	22
Ponte di Piave	22	11	11	1866:1869	22
Intermuggia	22	10	12	1902:1917	20
POM Tržič	22	10	12	1821:1904	20
Nervesa	22	8	14	1739:1785	16
Ardita GO	22	8	14	1813:1897	16
Latisana	22	7	15	1610:1749	14
Arte GO	22	7	15	1655:1862	14
BOR RADENSKA	22	6	16	1810:1949	12
Autosandra	22	6	16	1702:1844	12

PRIHODNJE KOLO (10. IN 11. 3.)

BOR RADENSKA - Mogliano; Ponte Piave - Intermuggia; Ardita GO - Nervesa; Sacile - Tecnoluce; Virtus UD - San Daniele; Arte GO - POM Tržič; Autosandra - Roncade; Inter 1904 - Latisana.

Na rokometnem EP

Jugoslavija zmaguje

BRATISLAVA — Jugoslavija je le ostala v krogu reprezentanc, ki se borijo za kolajne. V 1. polfinalnem kolu je namreč premagala NDR, čeprav je bilo treba trpeti prav do konca. »Modri« so sicer odlično začeli (5:1 v 11'), vendar so jih nasprotniki dohiteli in tekma je ostala neodločena do kraja. Jugoslavijo čaka danes spopad s Sovjetsko zvezo.

VČERAJŠNJI IZIDI:

1. SKUPINA: Švedska - ČSR 26:20 (15:9), Madžarska - R. Koreja 27:24 (14:11), Francija - Romnunija 21:25 (11:12). LESTVICA: Švedska in Romunija 6, Madžarska 2, R. Koreja in Francija 0.

2. SKUPINA: Jugoslavija - NDR 21:20 (9:11), Španija - Poljska 24:17 (13:10), Islandija - SZ 19:27 (8:14). LESTVICA: SZ in Španija 6, Jugoslavija 4, NDR 2, Islandija in Poljska 0.

IZIDA ZA UVRSTITEV OD 13. DO 16. MESTA: Alžirija - Kuba 20:20 (8:11), Švica - Japonska 22:12 (15:3).

Mednarodni nogometni turnir

Danes začetek

Danes se bo začel 2. mednarodni nogometni turnir under 18, na katerem sodeluje 11 državnih reprezentanc ter selekcija iz FJK. Ob dveh italijanskih ekipah bodo na manifestaciji še Jugoslavija, SZ, Bolgarija, Romunija, ČSR, Poljska, Švedska, Španija in Kanada.

DANAŠNJI SPORED: Italija B - Kanada (14.30 na stadionu Grezar v Trstu); Italija A - Romunija (15.00 v Maianu); Švedska - ČSR (15.00 v Maniagu); Jugoslavija - Bolgarija (15.00 v Trasaghisu); SZ - FJK (15.00 v Palmanovi); Španija - Poljska (15.00 v Seveglianu).

Kvalifikacijska srečanja bodo še 8. in 10. marca.

V 23. kolu 2. amaterske nogometne lige (skupina E)

Vesna, Primorje in Zarja se držijo

TERZO AQUILEIA - VESNA 0:3 (0:2)

STRELCI: v 10' Švab, v 18' Pisani, v 70' Barilla.

VESNA: Negrini, Ridolfo, Švab, Niko Sedmak, Rados, Fabio Candotti, Naldi (v 80' Pichierri), Podgornik, Barilla (v 75' Diego Sedmak), Pisani, Roberto Candotti.

Vesna se je z gostovanja spet vrnila z zmago in dragocenima točkama. Zaupanje, ki ga je dal trener mlademu Švabu, se obrestuje, saj je dosegel krasen gol in bil eden izmed najboljših na igrišču.

Vesna je prišla v Oglej trdno prepričana v uspeh in je bila v vseh elementih igre boljša od nasprotnika. Kriški navijači niso dolgo čakali, saj je Vesna že v 10. minuti prvega polčasa povedla s Švabom. Po golu so Križani še napadali in ni minilo niti deset minut, ko so s Pisanijem dosegli drugi gol. Omeniti je treba, da se je napad Vesne zelo poživil, odkar je Roberto Candotti spet začel nastopati, saj je stalni trn v peti nasprotnikove obrambe.

Tudi v drugem polčasu je Vesna vseskozi napadala in bi lahko v dveh priložnostih zvišala vodstvo. V 60. minuti so Križani zgrešili tudi 11-metrovko, potem ko so nasprotniki zrušili Roberta Candottija v kazenskem prostoru. Vesna je v 70. minuti prišla ponovno do gola z Barillo, potem ko je Candotti preigral vso obrambo in podal soigralcu, ki je z natančnim strelom premagal nasprotnikovega vratarja.

Vesna je začela zmagovati, odkar obramba deluje brezhibno, saj je z vratarjem na čelu vedno na svojem mestu. Za ta uspeh je treba pohvaliti vso ekipo. Najboljša na igrišču sta bila Švab in Roberto Candotti in upamo, da tudi v nedeljo s Paviesem ne bosta razočarala svojih zvestih navijačev.

(P.)

AQUILEIA - PRIMORJE 0:1 (0:0)

STRELEC: De Marco v 53'

PRIMORJE: C. Savarin, Luxa, Milani, Štoka, Škabar (v 70' Antonazzi), Antoni, Crevatin, M. Savarin, Comino, De Marco, Mosetti (v 75' Sullini).

S to izredno važno zmago so se Prosečani približali vrhu lestvice, od katerih jih ločijo le tri točke in tako bistveno povečali možnosti za visoko uvrstitev, čeprav se vsi zavedajo, da je verjetnost napredovanja še vedno precej skromna. Kljub temu so rdeče-rumeni prišli v Oglej s trdnim namenom, da zmagajo in sta tako na koncu bodisi borbenost igralcev kot glasno bodrenje številnih navijačev bistveno pripomogli k temu podvigu. Treba je reči, da sta obe ekipi bili v precej okrnjeni postavi, kar se je verjetno odražalo na tehnični plati srečanja. Odločna igra in številne priložnosti na obeh straneh pa so vseeno kar zadovoljile navijače.

Že od vsega začetka je bila taktična razporeditev ekip precej jasna: domačini so obdržali skozi vso tekmo teren-sko premoč in posest žoge, gostje pa so izkoriščali predvsem protinapad, saj je v napadu stalno bil le Mosetti. Prosečani so se znašli v težavah le v prvih dvajsetih minutah, ko je bila igra domačinov bolj hitra in prodorna. Edino nevarnejšo akcijo je tako po nevarnem prodoru do Savarina moral razrešiti Luxa, ki je spretno odbil žogo iz kazenskega prostora. Po slabšem začetku so gostje kmalu začeli z zelo nevarnimi protinapadi. Okoli polovice polčasa se je tako po lepi akciji med Škabarjem, De Marcom in Crevatinom, slednji predstavil sam pred vratarjem, ki mu je zelo lepo odbil močan strel. Sledilo je nekaj nevarnih akcij med De Marcom in Mosettijem ter par prostih strelov v kazenskem prostoru, vendar je žoga končala mimo vrat.

V drugem polčasu so postale akcije gostov še bolj nevarne. Tako je De Marco kmalu povedel z udarcem z glavo po podaji odličnega Crevatina z desnega krila. Domačini so takoj reagirali in potisnili Prosečane v obrambo. Milani in Luxa pa sta izredno dobro branila pred hitrima napadalcema nasprotnikov, ki so tako le z veliko težavo streljali proti vratom. Kljub temu se jim je ponudila izredna priložnost, ko je vezni igralec Moras z desnega krila prodrl v kazenski prostor in preskočil Savarina, a je med gnečo igralcev Antoni prav na gol črti odbil žogo. Do konca tekme so rdečerumeni zapravili nekaj izrednih priložnosti, seveda vedno v protinapadu, a še bolj važno je, da jim je uspelo ubraniti rezultat brez drugih nevarnejših akcij Aquilee, čeprav so zadnjih 15 minut odigrali v desetih, ker je Comino zaradi dvojnega opomina moral predčasno z igrišča. (Š. M.)

S. MARIA - ZARJA 0:0

ZARJA: Kočevar, Vercounig, Jerman, Antonič, Damjan Fonda, Egon Fonda, Kalc, Gotti, Gregorič, Auber, Franza.

S taktično zrelo igro je Zarja kljub številnim odsotnostim na gostovanju v Furlaniji izbojevala pomembno točko. Po dolgi odsotnosti je ponovno zaigral poškodovani Gregorič. Njemu se je po več mesecih v branilski vrsti pridružil še Vercounig in oba sta igrala solidno, tako da vratar Kočevar ni imel večjih preglavic.

Na začetku tekme so zarjani takoj pritisnili in nekajkrat nevarno ogrozili domača vrata. Toda kmalu so se prebudili tudi gostitelji in Kočevar je moral mojstrsko posredovati, da je rešil lastno mrežo. Po tej priložnosti se je tempo počasi umiril, tako da sta ekipi igrali pretežno na sredini.

V drugem polčasu je imela Zarja nekoliko več od igre. Že od vsega začetka je potisnila domačine v kazenski prostor, toda vse do končnega žvižga se rezultat ni spremenil. Ob koncu moramo še pohvaliti odlično igro Damjana Fonde in Gottija, ki sta bila tokrat gonilna sila Zarje. (Big)

rezultati

2. AMATERSKA LIGA
Skupina E

IZIDI 23. KOLA

S. Vito - Gonars	1:0
S. Maria - ZARJA	0:0
Aquilea - PRIMORJE	0:1
Muggesana - Ruda	2:2
Porpetto - CGS	2:0
Staranzano - Castionese	1:1
Paviese - Pieris	1:3
Terzo - VESNA	0:3

LESTVICA

Pieris	23	13	5	5	39:20	31
Staranzano	23	12	7	4	34:18	31
Muggesana	23	11	9	3	28:15	31
Aquileia	23	12	6	5	31:17	30
Ruda	23	10	10	3	24:15	30
PRIMORJE	23	9	10	4	27:17	28
S. Vito	23	8	8	7	25:21	24
Castionese	23	7	10	6	20:20	24
ZARJA	23	8	7	8	21:23	23
VESNA	23	8	5	10	26:27	21
S. Maria	23	5	11	7	20:23	21
Porpetto	23	6	7	10	24:27	19
Gonars	23	6	6	11	19:26	18
Centro Giov.	23	6	6	11	21:40	18
Terzo	23	3	4	16	17:40	10
Paviese	23	2	5	16	15:42	9

PRIHODNJE KOLO

VESNA - Paviese, Pieris - Staranzano, Castionese - Porpetto, CGS - Muggesana, Ruda - Aquileia, PRIMORJE - S. Maria, ZARJA - S. Vito, Gonars - Terzo.

3. AMATERSKA LIGA
Skupina I

IZIDI 20. KOLA

Begliano - San Pier	1:0
Vermegliano - Audax	2:1
SOVODNJE - Sagrado	0:1
Fossalon - S. Lorenzo	0:2
Poggio - MLADOST	1:0
Azzurra - Turriaco	0:2
Medea - Brazzanese	6:0

LESTVICA

San Pier	20	12	6	2	33: 9	30
Audax	20	13	4	3	37:14	30
Turriaco	20	12	5	3	39:12	29
Poggio	20	12	4	4	37:17	28
Medea	20	12	3	5	52:19	27
Sagrado	20	6	9	5	23:21	21
S. Lorenzo	20	9	2	9	42:30	20
SOVODNJE	20	8	3	9	24:19	19
Vermegliano	20	7	5	8	29:26	19
Azzurra	20	6	6	8	24:23	18
Begliano	20	5	4	11	20:42	14
MLADOST	20	4	5	11	24:27	13
Fossalon	20	4	4	12	23:37	12
Brazzanese	20	0	0	20	4:115	0

PRIHODNJE KOLO

Medea - Azzurra, Turriaco - Poggio, MLADOST - Fossalon, S. Lorenzo - SOVODNJE, Sagrado - Vermegliano, Audax - Begliano, Brazzanese - San Pier

Skupina L

IZIDI 19. KOLA

PRIMOREC - Romana	0:0
J. Aurisina - BREG	2:1
Aurisina - GAJA	0:3
S. Andrea - Hermada	1:0
Opicina - Fincantieri	1:1
Stock - KRAS	2:3

LESTVICA

GAJA	19	13	4	2	41:17	30
Opicina	19	14	1	4	31:21	29
Aurisina	19	9	6	4	26:19	24
KRAS	19	7	9	3	28:18	23
Stock	19	9	4	6	34:23	22
J. Aurisina	19	7	4	8	22:28	18
S. Andrea	18	4	9	5	26:21	17
Fincantieri	19	6	5	8	21:24	17
BREG	19	5	6	8	25:25	16
PRIMOREC	19	4	6	9	13:22	14
Hermada	19	1	6	12	14:43	8
Romana	18	2	4	12	8:37	8

PRIHODNJE KOLO

KRAS - Opicina, Fincantieri - S. Andrea, Hermada - Aurisina, GAJA - J. Aurisina, BREG - PRIMOREC, Romana - Stock.

V nedeljskih srečanjih v amaterskih nogometnih prvenstvih (skupini I in L)

Gaja vztraja na vrhu, Kras zmaguje na tujem

POGGIO - MLADOST 1:0 (0:0)

MLADOST: Baldan, Černic, Kobal, Devetak, Falcicchia, M. Argentin, Caleo, Marušič, Košič, Devetta, D. Argentin.

Kljub porazu so Doberdobci s prikazano igro zadovoljili in to še posebej velja za prvi polčas, ko so imeli teren-sko premoč in ustvarili več zanimivih priložnosti za zadetek. Najboljša se je ponudila Caleu, čigar strel je zadel vratnico. Po dokaj enakovredni igri pa je Poggio povedel. Vsako nadaljnje prizadevanje Mladosti, da bi izenačila, pa ni rodilo zaželenih sadov. (I. L.)

SOVODNJE - SAGRADO 0:1 (0:0)

SOVODNJE: Gergolet, Hmeljak, Tomšič, Devetak, Marson, Černigoj, Pahor (Sfiligoj), Acconcia, M. Fajt, Čevdek, Gulin.

Demotivirana sovodenjska vrsta je pred domačim občinstvom morala priznati premoč Sagrada. Sicer je ob tej priložnosti treba povedati, da za poraz gre »zasluga« prej samim Sovodenjcem kot pa nasprotniku.

Že od vsega začetka je pri domačih bila opazna določena relaksacija, ki jo je Sagrado izkoristil v začetku drugega polčasa, ko je dosegel zmagoviti zadetek.

AURISINA - GAJA 0:3 (0:1)

STRELCA: v 25' in 59' Ghiotto, v 75' Starc.

GAJA: Zemanek, Stranščak (v 70' Suc), Dallagiacoma, Pangoni, Neppi, Bullo, Vengust, Starc, Girardi, Gabrielli (v 81' Grgič), Ghiotto.

Začetek te za obe ekipi zelo delikatne tekme ni bil nič kaj spodbuden za zelenorumene. Aurisina je krepko pritisnila na Zemanecova vrata, zadela prečko in izsilila 11-metrovko, a na Gajino srečo jo je nerodno zastreljala. Ta hladna prha je gajevce prebudila. Uredili so svoje vrste in kmalu je bilo

opaziti razliko med obema moštvoma. Najprej je sodnik spregledal očiten prekršek v korist Gaje v kazenskem prostoru gostiteljev, nakar je Ghiotto po res lepi Gabriellijevi podaji zatresel nasprotnikovo mrežo. Odtlej so se gajevci razbremenili začetnega upravičenega strahu, saj je bila Aurisina potencialna ekipa za napredovanje v drugo ligo, ki bi lahko še ogrožala Gajo. Suvereno so krili po vsem igrišču, se srčno borili za vsako žogo, poskušali s pressingom, tako, da se je Aurisina povsem vdala v usodo in prepustila popolno pobudo Gaji, ki je tako zagospodarilia so po vsem igrišču, stisnila gostitelje v obrambo in v 59' z Ghiottom podvojila. Z svojo igro so gajevci vnašali veliko živčnosti v nasprotnikove vrste: izključena sta bila dva igralca Aurisine. Starc je s pronicljivo igro iskal osebno zadoščenje, ki ga je dobil z mojstrskim zadetkom v 75. minuti.

Lepa, upravičena in koristna zmaga, ki daje veliko upanja na napredovanje v višjo ligo, pa nikakor ne sme uspavati igralcev in voditeljev. Do konca manjkajo še tri tekme in ob razpletu dogodkov velja v vseh tekmah kategorično načelo: le zmagati. (A. R.)

STOCK - KRAS 2:3 (1:3)

STRELEC ZA KRAS: Albertini v 10', 25' in 40'

KRAS: Caputo, Tul, Škabar, Spazapan, Marcosini, Purič, Albertini, Fabris, Forte, Cucarich (v 46' Lepore), Škerk.

Po dolgem času so krasovci končno zaigrali kot znajo. V gosteh so z dopadljivo igro gladko premagali višje uvrščeni Stock, čeprav bi marsikdo glede na končni izid lahko sklepal, da so do zmage prišli z veliko težavo. Stalno so nadzorovali nasprotnika in že od vsega začetka odločneje pritisnili. Trud se je obrestoval že v 10. min., ko je tokrat odlični Albertini na najboljši način izkoristil dolgo odbito žogo nasprotnikovega vratarja, katerega je Spazapan malo prej s prostega strela resno zaposlil. Treba je povedati, da so rdeče-beli tokrat imeli nasproti izredno solidnega nasprotnika, ki je v res dobri formi, saj se je z vrsto pozitivnih nastopov prebil pod sam vrh lestvice.

Tudi po vodstvu Vattovi varovanci nikakor niso popustili in v naslednjih minutah so zagospodarili na igrišču. Priložnosti so se vrstile kot na tekočem traku, s tako igro, kot so jo predvsem v prvem delu prikazali gostje, pa tudi zadetki ne morejo izostati. Rezultat je na varno postavil Albertini, ki je z neubranljivim strelom zaključil dvojno podajo s Škerkom. Nekaj minut kasneje pa je padel povsem slučajen zadetek Edomija, ki je z neposredne bližine vrat brez težav spravil žogo v mrežo, potem ko se je le-ta po posegu Caputa odbila od prečke. Razburljivih trenutkov pa še ni bilo konec, saj je pred koncem polčasa izredno razpoloženi Albertini z efektnim zadetkom kronal skupno akcijo Krasovega napada.

V drugem polčasu gre omeniti dve očitni 11-metrovki v korist Krasa, ki ju je sodnik Botti neverjetno spregledal. Malo zatem, ko je Stock zaradi izključitve ostal v desetih, so krasovci slabo postavili off-side zanko, tako da je Zucca zlahka premagal nekrivega Caputa in tako nekoliko omilil poraz. V Krasovih vrstah gre tokrat omeniti predvsem izredno pozitiven nastop branilca in kapetana Puriča. (Z. S.)

JUNIOR AURISINA - BREG 2:1 (1:0)

STRELEC ZA BREG: Tamaro.

BREG: Suraci, Tul, Pečar, Pavletič, Paoli, Prašelj, Corbatti, Udovicich, Lacalamita, Diminich, Tamaro (Cinquepalmi), Petronio.

Kot večkrat letos so tudi v nedeljo Brežanom bile usodne zadnje minute tekme, saj je Junior Aurisina dosegel zmagoviti zadetek, ko so do konca manjkale le štiri minute.

Nedeljska tekma ni bila lepa, predvsem v drugem polčasu, medtem ko sta ekipi v prvem polčasu le pokazali kakšno dobro akcijo. Domačini so povedli v 12. minuti s strelom z roba kazenskega prostora, ki je presenetil Bregove branilce. Brežani niso takoj reagirali, počakati je bilo treba 26. minuto, da smo po zaslugi Prašlja zabeležili prvi nevarni strel. Takoj zatem pa so Brežani zapravili zelo lepo priložnost, ko je domači vratar s težavo ubranil strel Udovicicha, nakar je domači branilec na črti odbil strel Tamara. Zasluženi zadetek so Brežani dosegli v prvi minuti drugega polčasa, ko je Tamaro po lepi akciji Tula z lepim strelom premagal bivšega Bregovega vratarja Hrvatina. Sodnik je nato zaradi glasnega ugovarjanja poslal v slačilnico Tula. Tekma je bila nato grda, brez lepih akcij in priložnosti. Ko je že zgledalo, da se bo zaključila s pravično delitvijo točk, je domači napadalec z močnim strelom zapečatil končni izid. (E. B.)

PRIMOREC - ROMANA 0:0

PRIMOREC: Leone, Marko Kralj, Čuk, Coppola, Canziani, Santi (v 76' Mauro Kralj), Edvin Kralj , Bacchia, Privileggi, Kelemenich (v76' Pitacco), Florean (rezerve še Bussani, Karli Andrej in Bellafontana).

Primorec tudi proti zadnji ekipi na lestvici ni prišel do zmage. Trener Lugnan je v napadu vključil tudi Floreana, vendar tudi ta poteza ni dala nobenega rezultata. Znova so Trebenci kljub vsej požrtvovalnosti pokazali veliko povprečnost v gradnji igre. Tako je kronika tekme praktično omejena na tri priložnosti Primorca: v prvem polčasu je Florean dvakrat z istega ugodnega položaja slabo streljal v vrata, v drugem polčasu pa je sodnik žvižgal Privileggiju popolnoma izmišljen of-side. Trebenci so tako po petih kolih končno prišli do točke, vendar je bilo od njih proti šibki ekipi Romane dejansko pričakovali kaj več. (Andrej)

Na sliki: trenutek s tekme Primorec - Romana.

Borovke uspešne v Ljubljani

Borova telovadna vrsta je sodelovala v nedeljo na troboju v športno-ritmični gimnastiki v Ljubljani, kjer se je dobro uveljavila. Na tekmovanju, kjer so se pomerile med seboj telovadke Ginnastice, Udinese, Bora in Partizana Narodni dom iz Ljubljane, so bile tržaške ritmičarke uspešne zlasti v kategoriji mlajših pionirk. Med 13 udeleženkami je v nastopu z dvema rekvizitoma osvojila odlično 3. mesto Karin Mezgec, ki je zaostala le za pol točke za zmagovalko ter je zbrala skupno 17 točk. Več kot zadovoljivo 5. mesto je pripadlo (s 16.05 točke) Kristini Ferluga, ki od nastopa do nastopa vidno napreduje in se razvija v zelo obetajočo tekmovalko. 7. mesto pa je zasluženo pripadlo Fioni Mezgec (15.90).

Med mladinkami je branila Borove barve le Maja Mezgec, ki je s prikupnim nastopom zbrala v treh orodjih 23.85 točke in je povsem izpolnila pričakovanja. (boj)

obvestila

ŠD PRIMOREC

obvešča, da bo v prenovljenem Ljudskem domu v Trebčah v petek, 9. marca, ob 20. uri 24. redni občni zbor ŠD Primorec. Dnevni red: poročila, razprava, volitve in razno. Vabljeni!

ZSŠDI

obvešča, da bo danes, 6. marca, ob 19.30 na stadionu 1. maj v Trstu, Vrdelska cesta 7, seja nogometne komisije.

JK ČUPA

obvešča člane, da bo 18. redni občni zbor v petek, 9. marca, ob 20. uri na sedežu Pokrajinske letoviščarske ustanove v Sesljanskem zalivu.

V igri med dvema ognjema

V velikem finalu Župančič in Finžgar

Sobotni turnir Športne šole Trst v igri med dvema ognjema je že pokazal, da se bosta za končno zmago v velikem finalu potegovali šoli Župančič in Finžgar.

V polfinalu je bila najbolj razburljiva prav tekma med Župančičem in Ribičičem, za katero lahko rečemo, da je bila prava finalna predstava. Obe moštvi sta prikazali res izredno igro, kakršne nismo videli že dolgo. Za določitev zmagovalca sta morali odigrati tri sete, v katerih so Svetoivančani strli svoje nasprotnike šele po zagrizenem boju. V drugem polfinalu je Finžgar jasno pokazal svojo premoč nad Stepančičem, ki tokrat ni bil v formi in je klonil v dveh setih. Za 3. mesto se bosta tako potegovali šoli Ribičič in Stepančič.

V ostalih srečanjih so pa že padle dokončne odločitve. Milje so z odlično igro premagale Široka in osvojile 5. mesto, Širok pa 6. V boju za spodnji del lestvice so presenetili Škedenjci, ki so (kljub močno okrnjeni ekipi) z veliko požrtvovalnostjo premagali tako Katinarce kot Rojančane (v troboju teh treh ekip je nato katinarska šola premagala rojansko) in je razpredelnica tukaj taka: 7. Grbec, 8. Milčinski in 9. Bazoviški junaki.

Mali in veliki finale bosta maja meseca, pred tem pa bi morala biti 7. aprila še plavanje in 22. aprila izlet, katerega bo pripravil mladinski odsek SPDT. (boj)

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 4.- din (40.000.- din), naročnina za zasebnike mesečno 70.- din (700.000.- din), polletno 390.- din (3.900.000.- din), letno 780.- din (7.800.000.- din). Celoletna naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglasi 850 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

torek, 6. marca 1990

Hudo prometno nesrečo povzročil tovornjak

Sedem ljudi ob življenje v nesreči pri Rogatcu

ROGATEC — Šest ur po hudi prometni nesreči, v kateri je umrlo sedem ljudi, so v Šentjurju prijeli voznika tovornjaka s prikolico 56-letnega Alojzija Dobnika iz Grobelnika. Osumljen je, da je povzročil najhujšo prometno nesrečo v Sloveniji letos. Zgodilo se je včeraj ob 5.10 na magistralni cesti Celje-Rogatec v Rogatcu. Tovornjak s prikolico so že v petek v Alposu v Šentjurju naložili s profilnim pohištvenim železom. Očitno pa je bil tovor neprimerno naložen, za nameček pa je med včerajšnjo vožnjo počila še jeklena vrv, s katero so bile konzole pripete. Dobnik je vozil po magistralni cesti proti Zagrebu, kamor je moral tovor dostaviti. V Rogatcu se je srečal z avtobusom, ki ga je vozil Dragutin Petrič, v njem pa je bilo 50 delavcev, ki so se večinoma peljali na delo.

Profilno železo za pohištvo, ki je molelo s tovornjaka, je najprej usmrtilo voznika avtobusa. Ta je bil pri priči mrtev. Avtobus je zaneslo v drevo, nato pa je obstal pod cesto. Železje je prebilo steklo na oknih in pločevino ter takoj usmrtilo še pet potnikov, eden pa je za posledicami umrl v celjski bolnišnici.

Voznik tovornjaka je po nesreči, kot bi se ne bilo nič zgodilo, odpeljal v Zagreb, kjer je raztovoril profilno železo, hkrati pa ugotovil, da 600 kilogramov tovora manjka. Po isti poti se je vrnil v Alpos, da bi povedal, da je bilo tovora premalo. Tam pa so ga prijeli in ga priprli.

Predsednik »državice« je bil na uradnem obisku v Hongkongu

Po nedeljskem prevratu v Ciskeju Pretoria poslala tja svoje čete

BISHO — Brez prelivanja krvi se je končal vojaški udar v južnoafriški državici Ciskej, kjer so v nedeljo vojaki vrgli z oblasti dosmrtnega predsednika Lennoxa Sebeja, ki je trenutno še na državniškem obisku v Hongkongu, kjer pa so ga že seznanili z dogodki v domovini. Sebe je to državico, ki si je leta 1981 izposlovala formalno neodvisnost od Južnoafriške republike (neodvisnosti mednarodna javnost pa doslej še ni priznala), upravljal s trdo roko in je bil zato med črnskim prebivalstvom precej nepriljubljen. Po vojaškem udaru so ob ministrih v zaporu končali še trije višji vojaški oficirji, med katerimi je tudi Sebejev sin general Gen Kwama Sebe.

Do pravih neredov pa naj bi prišlo po zmagi pučistov. Kot poročajo tiskovne agencije, naj bi v splošnem veselju prišlo tudi do nasilnih vdorov in požigov trgovin, supermarketov in drugih zgradb v kraju Mdantsane v neposredni bližini južnoafriškega pristanišča East London. Južnoafriški viri pa celo poročajo, da naj bi se množica ljudi tudi pripravljala na pohod proti prestolnici Bisho, kjer naj bi skušala zažgati vladne palače.

Kot so sporočili iz južnoafriškega zunanjega ministrstva, naj bi včeraj na področje Ciskeja poslali tudi južnoafriško vojsko, ki naj bi poskrbela za red v tej »neodvisni« pokrajini. Južnoafriški zunanji minister Pik Botha je s tem v zvezi izjavil, da je bila odločitev o vojaškem posegu sprejeta potem, ko naj bi pomoč zahteval vojaški voditelj Ciskeja Oupa Gqozo in ko je tudi južnoafriška »ambasada« v Bishu opozorila Pretorio, da naj bi množica pripravljala napad na vladne palače. Botha je v tiskovnem sporočilu južnoafriškega zunanjega ministrstva še poudaril, da naj bi južnoafriške enote ostale v Ciskeju le toliko časa, kolikor je potrebno za zagotovitev reda in zavarovanje južnoafriških interesov v pokrajini.

Na sliki AP: ob splošnem navdušenju črnskega prebivalstva je nedeljski prevrat v mali južnoafriški »neodvisni« pokrajini potekal brez prelivanja krvi, prebivalci Bisha pa so ob oklepnih vozilih dali duška svojemu veselju ob padcu Sebejevega režima.

Romuni odstranjujejo komunistične simbole V Bukarešti odpeljali orjaški Leninov kip

BUKAREŠTA — Z bukareškega Trga svobodnega tiska, ki se je pred padcem Ceausesca imenoval po partijskem glasilu Scinteia, so včeraj odstranili Leninov kip.

Dogodek ne bi bil omembe vreden, če ne bi za ta delovni podvig porabili kar tri dni. Delavci niso hoteli namreč pokvariti dragocenega granitnega podstavka, na katerem je bil pričvrščen kip velikega sovjetskega revolucionarja. Pred tridesetimi leti so kip tako mojstrsko pričvrstili, da so se morali delavci kar tri dni krepko truditi z varilnimi aparati, krožnimi žagami in pnevmatičnimi kladivi, da so ločili kip od podstavka.

Ko so torej kip ločili od podstavka, je orjaški žerjav z lahkoto dvignil 7 ton težki in 8 metrov visoki Leninov kip. Dogodku je sledilo le nekaj sto ljudi, ki so Leninov odhod pozdravili z zmagoslavnim vzklikanjem. Včeraj je bil namreč delovni dan, tako da je bilo število radovednežev omejeno. Kip bi morali sneti v nedeljo, ko sta bila trg in park polna ljudi, ki so nestrpno čakali, kdaj bo delavcem uspelo odstraniti kip s podstavka. Kot rečeno, pa jim to v veliko nezadovoljstvo ljudi ni uspelo. Marsikdo je ob tem ugotavljal, da komunistični režimi niso varčevali s sredstvi, ko je bilo treba graditi simbole oblasti. Ob vsem tem pa se samo po sebi zastavlja vprašanje, ali je sedaj umestno na tak način odstranjevati komunistične simbole. Človek ima občutek, da bi nekateri hoteli odstraniti vse zunanje simbole, zbrisati iz spomina štiridesetletno tragično obdobje, da ne bi od njega ostala niti sled. Morda bi bilo bolje, da bi taki simboli ostali kot opomin bodočim rodovom. V Vzhodni Evropi se torej ponavlja, kar se je dogajalo prva povojna leta, ko so komunistični režimi z veliko vnemo odstranjevali vse, kar je spominjalo na prejšnje režime. V tej vnemi so uničevali celo zgodovinske umetnine.

Na sliki (telefoto AP)**: delavca pričvrščujeta jeklene vrvi.**

Pretepanje usodno za smrt bolnice?

FIRENCE — Na ortopedskem oddelku travmatološkega centra v Firencah je v nedeljo ponoči umrla 84-letna Maria Bonnano, katero je tja že popoldne pripeljala njena hčerka. Bonnanova se je prvič poškodovala 28. februarja, ko so ji ugotovili zlom rame, zaradi katerega naj bi se zdravila 25 dni. Toda v nedeljo se je njeno stanje poslabšalo, zdaj pa bodo morali ugotoviti, če so za njeno smrt krivi tudi udarci, za katere so Bonnanova in še dve pacientki krivili dve medicinski sestri z oddelka, na katerem so se zdravile.

V Alabami ponovno pohod za pravice temnopoltih

SELMA (ZDA) — Aktivisti za pravice temnopoltih so v nedeljo organizirali v alabamski Selmi pohod v spomin na tragične dogodke pred 25 leti, ko je belopolta policija z nasiljem zatrla enega od prvih pohodov proti rasnemu razlikovanju. Nedeljskega pohoda se je udeležilo približno tisoč ljudi, med njimi sta bila tudi protestantski pastor Jesse Jackson in vdova Martina Luthra Kinga Coretta. Selma je v teh dneh ponovno prizorišče rasne napetosti, saj so oblasti odstranile prvega črnskega šolskega skrbnika.

V Kašmirju še vedno napeto

V kašmirskem Sringarju je vojska s silo vzpostavila red. Obračun pa je izredno težak, saj je življenje od petka izgubilo v tem mestu kar 49 muslimanskih demonstrantov (Telefoto AP)

Zanimiv posvet v jugoslovanskem glavnem mestu

Jugoslavija in manjšine 1990

BEOGRAD — V Beogradu so imeli zanimiv, pa tudi pomemben posvet o manjšinah, jugoslovanskih prek meje, konec koncev pa tudi manjšin, ki so v Jugoslaviji. Priredil ga je »Center za sosedne dežele«, ki deluje v okviru Instituta za mednarodno politiko in gospodarstvo, naslov pa je bil »Jugoslavija in manjšine 1990«.

O odnosu do manjšin v Jugoslaviji so sicer odkrito priznali, da je sila različen, bolj ali manj dober, pa tudi kar pošteno pomanjkljiv, da pa je v tej deželi zlasti problem celovitega odnosa države do tega problema. Vprašanje je potemtakem odprto. Teze, da je manjšinsko vprašanje v Jugoslaviji rešeno domala izvrstno, v bistvu niso več podprli. O položaju jugoslovanskih manjšin prek meje pa so tudi tokrat seveda morali razlikovati med tistimi, ko so na Vzhodu, oziroma Jugo-vzhodu ter manjšinami, ki pa živijo tako rekoč na Zahodu.

V zvezi z narodnostnimi skupnostmi na Vzhodu so v glavnem menili, da se odpira »doba dobrega sosedstva in prijateljstva« ter da bi to korenito novo ozračje moralo kajpak vplivati tudi na položaj manjšin ter na odnos do njih. Res pa je tudi, da so med vzhodnimi premiki razlike, kar se pozna tudi pri manjšinah. Dobre obete rojeva na primer razvoj na Madžarskem, dobesedno slabo kaže v Bolgariji (neglede na ves družbeni premik), meglen pa je položaj v Romuniji.

Albanija je seveda še zmeraj posebno vprašanje, ki ga otežujejo še »objektivne in subjektivne« razmere na Kosovu. Udeleženci posveta so tokrat ubrali nekoliko drugačna pota; tako so priporočili, naj bi pri razščiščevanju manjšinske problematike le bolj upoštevali ne le stališča, pač pa tudi »občutljivost« sosedov; uveljaviti bi bilo treba večjo strpnost. Jugoslovanskih »rešitev« za nobeno ceno ne bi smeli vsiljevati drugim; podčrtovati pa bi morali »moralne« vidike manjšinskih vprašanj.

Veliko so razpravljali o pozitivnih, pa tudi o nekaterih »negativnih« aspektih družbene prenove na Vzhodu. Med slednje spada »nacionalizem«, ki se nevarno pojavlja marsikje, pogosto pa se spreminja tudi v šovinizem, kajpak na račun predvsem posameznih manjšin. V zvezi s tem bo potreben globok družbeni napor, da bi pojav omejili in »kanalizirali v mirnejše vode«, kakor je bilo slišati, obenem pa, da bi pogumneje ustvarjali pogoje za razpravo, razgovore, dialog. Demokratizacija ima kot predpogoj dialoški odnos, ki pa naj bo seveda dokumentiran in vztrajen.

Domala laskavo pa so na posvetu opisovali odnose nekaterih jugoslovanskih republik, na primer Slovenije, da svoje manjšine v sosednih deželah, res je, da v Italiji in Avstriji slovenska skupnost še ni dosegla »stvarne in pravne« enakopravnosti, ravnajo pa z njo v deželah, kjer skupnost živi, mnogo bolj demokratično, kakor ponekod na Vzhodu, bolj sodobno, skratka evropsko. V en glas so sprejeli priporočilo, naj bi tudi drugod po Jugoslaviji skušali uveljaviti izhodišča in oblike dejavnosti do manjšin, ki so značilne za Slovenijo, pa tudi za Hrvaško.

Da bi bila politika do manjšin še bolj uspešna, pa bi bilo treba popraviti, »demokratizirati« obmejno ozračje ter ga obogatiti z ukrepi in dogovori, kakršni bi lahko bili okrepljeno mejno sodelovanje na vseh področjih, blažji predpisi, stiki med obmejnimi središči in podobno. Ena glavnih ugotovitev pa je bila vsekakor ta, da v Jugoslaviji še nimajo izdelane sodobne zasnove za politiko do manjšin in da ne bi smeli več omahovati. Napočil je čas, ko bi bilo treba »formulirati to politiko«.

V odnosih do narodnostnih skupnosti pa bi bilo tudi prav, če ne bi več razmišljali o klasični »pomoči«, pač pa o »sodelovanju«, saj bi s tem manjšinam priznali aktivnejšo, pa tudi pomembno vlogo med državami.

MIRO KOCJAN